

PROVINCIE ANTWERPEN

DE GOUVERNEUR

**Vlaamse
overheid**

Coördinatieopdracht

Jaarverslag 2018

**Provincie Antwerpen
Gouverneur Cathy Berx**

Inhoud

1. Voorwoord	4
2. Praktijkvoorbeeld	7
3. Activiteiten 2018	9
3.1 Inleiding	9
3.2 Overlegplatform Vlaamse Buitendiensten	9
3.3 Coördinatie dossiers	11
3.3.1 Opdrachten Vlaamse Regering / ministers	11
3.3.1.1 Het Haventracé, onderdeel van het Toekomstverbond	11
3.3.1.2 Kleine Nete	12
3.3.1.3 Militair domein Malle – Zoersel	16
3.3.1.4 Integraal Waterbeleid	17
a) Bekkenwerking	17
b) Aanpak droogte en waterschaarste	20
c) Polders en Wateringen	22
3.3.1.5 Woonwageneigenaren, doortrekkerterreinen en pleisterplaatsen	22
a) Doortrekkerterreinen	23
b) Pleisterplaatsen	23
c) residentieel woonwagenterrein Mortsel	24
d) Vlaamse klankbordgroep woonwageneigenaren	24
3.3.1.6 Jacht	25
3.3.1.7 Afrikaanse Varkenspest / aanpak everzwijnen	25
3.3.2 Hernieuwbare energie	26
3.3.2.1 Windenergie	27
3.3.2.3 Zonne-energie	32
3.3.2.4 Warmte	32
3.3.3 Opdrachten administraties, lokale besturen en/of andere partners	34
3.3.3.1 Vlaamse overheid	34
3.3.3.2 Provinciebestuur	41
3.3.3.3 Gemeentebestuur	46
3.3.3.4 Derden	53
3.4 Verkeersveiligheid	55
3.4.1 Verkeersveilige gemeente	55
3.4.2 Provinciale Adviescommissie Verkeersveiligheid provincie Antwerpen (PAVA)	57
3.4.3 WODCA	57
3.5 Machtiging gebruik explosieven	59

4. Bijlagen

Bijlage 1: Werkbezoeken 2018	62
Bijlage 2: Evaluatie droogte en waterschaarste 2018	64
Bijlage 3: Verslaggeving dienst jacht	73
Bijlage 4: Jaarverslag strategisch project Kleine Nete	aparte nota

Voorwoord

Samenwerken loont

Samenwerking loont. Geen beter bewijs dan het strategisch project **Kleine Nete**. In het eerste werkingsjaar zorgde het direct en indirect tot een investering in de vallei van meer dan 6 miljoen EUR. Het belangrijkste deel van dat bedrag zijn subsidies. Al spreek ik liever van *investeringen*, van duurzame, toekomstgerichte investeringen. Gebiedsgerichte samenwerking loont omdat ze leidt tot concrete return en belangrijker nog, tot concrete realisaties op het terrein.

De coördinatieopdracht Kleine Nete loopt al enkele jaren. In 2018 schakelden we een versnelling hoger dankzij de goedkeuring van het strategisch project. Drie jaar lang voorziet de Vlaamse overheid jaarlijks in 80.000 EUR. Alle andere partners: het provinciebestuur Antwerpen en 11 gemeentebesturen, dragen samen jaarlijks 20.000 EUR bij. Dit laat ons toe om voor drie jaar een voltijdse medewerker te laten werken voor, in en ten behoeve van de vallei. Het resultaat is navenant.

We zijn erg dankbaar dat het provinciebestuur op haar beurt een voltijdse medewerker inzet op de vallei. Zo groeide mijn coördinatieopdracht – ontstaan vanuit een conflictsituatie – verder tot een (structureel) samenwerkingsverband Kleine Nete. Het doel is voor iedereen helder: constructief, positief, creatief en structureel samenwerken aan een vallei in transitie. Al is de weg nog lang, met dank aan alle partners ben ik best trots op wat we tot nog toe hebben bereikt. U leest er meer over in dit verslag.

Omdat de uitdagingen ook na 2020 (einde van voormeld strategisch project) groot blijven, bereiden we meteen ook de verdere toekomst voor. De beleidsopgaven in gebieden als de vallei van de Kleine Nete zijn groot. De klimaatverstoring met zowel een structureel tekort als soms acuut teveel aan water, verscherpt de uitdagingen en opdrachten. (Structuur)bepalende gebieden vereisen een structurele gebiedsgerichte aanpak die de duur van een strategisch project (3 jaar met een mogelijke verlenging tot 6 jaar) overstijgt. Dat we de krachten blijvend moeten bundelen, is een open deur.

Over een andere –nog tot een goed einde te brengen- uitzonderlijke samenwerking leest u meer in het deel over het **militair domein Malle – Zoersel**. Dit uniek gebied –een oud NAVO-vliegveld met heel wat omliggende natuur en bossen- is nu nog ‘ingekleurd’ als militair domein. Tijden en defensie zijn veranderd. Daarom wil het leger dit uitgestrekte gebied in zijn geheel verkopen. Zolang de schare aan potentiële kopers het niet eens raakt(e) over wie wat wou en zou kopen, was de herbestemming met een goed evenwicht tussen natuur, recreatie en landbouw, schier onmogelijk. Even intense als boeiende gesprekken en onderhandelingen tussen diverse partijen met uiteenlopende visies en belangen zou moeten leiden tot een behoorlijk uniek aankoopconsortium en samenwerkingsverband van private grondeigenaars uit de omgeving, PIDPA en Natuurpunt. Zeker is dat ze dezelfde ambitie delen: het gebied samen verwerven én duurzaam beheren, en daarenboven ruimte blijven bieden aan de historische gebruikers zoals de vliegclub, busbouwer Van Hool zonder afbreuk te doen aan de ambitie van de gemeente om het gebied maximaal te ontsluiten voor recreanten. Allerm minst voor de hand liggende partners kunnen samen veel bereiken als ze zich, met de nodige goede wil en veel moed, samen inzetten voor een gemeenschappelijk doel van algemeen belang. Het was en is een voorrecht om dergelijke dossiers op koers te houden en te helpen slagen. We moeten nog hordes nemen en het vertrouwen verder doen groeien, maar de basis is gelegd.

Vooruitlopend op het verslag van 2019, dank ik Vlaams minister Koen Van Den Heuvel voor zijn gewaardeerde steun en hulp in dit dossier. Hij overtuigde de Vlaamse Regering van 15 maart 2019 ervan om het voorontwerp van GRUP Vliegveld Malle – Zoersel voorlopig vast te stellen: een cruciale stap.

Hernieuwbare energie

2018 stond andermaal in het teken van hernieuwbare energie. We investeerden veel energie in niet minder dan 54 windturbinedossiers m.b.t. eerder kleine clusters van 2 windturbines tot behoorlijk grote. Niet enkel de omvang ook de maturiteit verschilde. Soms gingen we aan de slag met ideeën die na een snel onderzoek helaas onhaalbaar bleken (maar ook dat inzicht is nuttig). Veelal concentreerden we ons op al behoorlijk concrete, kansrijke en vergunningsvatbare projecten. Sommige daarvan hebben inmiddels geleid tot vergunningen én realisaties op het terrein. Te veel andere zijn nog (lang) niet rond. We geven niet op: samen met de cel VIP van het departement Omgeving en de andere partners gaan we op ons elan door om, in de overtuiging dat het de enige manier is om Antwerpen en bij uitbreiding Vlaanderen succesvol door de noodzakelijke energietransitie te loodsen.

Nu is het twijfelachtig of Vlaanderen de doelstelling voor 2020 (1490 MW in Vlaanderen) zal halen. Mijn oproep in het jaarverslag van 2017, en alle jaren daarvoor, blijft daarom onverminderd van kracht: zet in op een overheid die samen met de private sector, proactief inzet op het verantwoord realiseren van bijkomende windturbines. Dat veronderstelt dat alle betrokkenen diensten, afdelingen, agentschappen...van de verschillende overheden constructief blijven meedenken en – werken om de noodzakelijke doelstellingen te halen.

Ook aan warmtenetten en een (proef)project met drijvende zonnepanelen (een samenwerking tussen Sibelco, LRM en EDF Luminus), schonken we veel aandacht. Een overzicht van alle hernieuwbare energie-dossiers vindt u in hoofdstuk 3.3.2.

Figuur 1: inhuldiging windturbines in Balen

10 jaar

Op vrijdag 23 november 2018 sprak ik mijn jaarlijkse 'state of the province' uit voor de voltallige provincieraad. '10-jaar gouverneur', was een goede gelegenheid om terug en vooruit te blikken op zes maatschappelijke uitdagingen die me zeer na aan het hart liggen. Ze zijn nog steeds erg relevant, allicht niet alleen voor provincie Antwerpen. U vindt de integrale tekst en een samenvatting via <https://www.cathyberx.be/over-cathy-berx/openingsrede/openingsrede-2018--meanderende-lijnen-doorheen-tien-jaar--gouver.html>.

Figuur 2: rede voor de provincieraad 2018

Mogelijk valt het u op dat er nogal wat parallellen te trekken zijn tussen enerzijds deze terug- en vooruitblik en anderzijds de jaarverslagen in het raam van de coördinatieopdracht. Dat is ook logisch. Dankzij de coördinatieopdracht, tracht ik, samen met de vele partners, een brug te slaan tussen beleid en realisaties op het terrein. Ik hoop van harte dat dit voldoende uit de verf komt uit dit jaarverslag.

A handwritten signature in blue ink, which appears to be 'Cathy Berx'. The signature is written in a cursive style and is enclosed within a blue oval shape.

Cathy Berx
Gouverneur provincie Antwerpen

Contactpersonen:

Cathy Berx, cathy.berx@provincieantwerpen.be
Gouverneur
0486 58 41 47

Bram Abrams, bram.abrams@provincieantwerpen.be
arrondissementscommissaris
0473 65 77 72

1. Praktijkvoorbeeld: militair domein Malle Zoersel

Een beetje historiek

Het dossier van het militair domein van Malle Zoersel, beter bekend als het vliegveld van Oostmalle dateert al van 2009 toen voormalig minister van defensie, Pieter De Crem, de verkoop van een aantal militaire domeinen - waaronder dat van Oostmalle - aankondigde. Als sinds de bouw van het NATO-reserve vliegveld in 1952-1953 zijn er vele ideeën geweest rond het gebruik van dit 225 ha groot domein. Het ligt volledig omgeven door naaldbossen en enkele landbouwgronden, en is in de ruime omgeving nog één van de weinige gebieden met mooie heide, stuifduinen, mossen en heischrale graslanden.

Het verhuizen van het vliegveld Antwerpen-Deurne naar Oostmalle was één van die (wilde) ideeën, een idee dat door de omwonenden en de lokale besturen op weinig begrip kon rekenen. Daarvoor was er al eens sprake van atoomwapens, een permanente Amerikaanse basis tegen het Warshaw-pact, industrieterrein,

In 2003 sloot Defensie een akkoord met het Agentschap Natuur en Bos (ANB) over het beheer van de prachtige natuur op het militaire domein van Oostmalle. Europese subsidies worden ingezet om het gebied te beheren in functie van de Europese Instandhoudingsdoelen (IHD – Natura 2000) die voor dit gebied zijn vastgelegd. Het vliegveld zelf wordt gebruikt door enkele recreatieve vliegclubs.

Het militaire domein past vandaag niet meer in de militaire toekomstvisie, het wordt vandaag beheerd en gebruikt en het staat te koop, maar wat met de toekomstige bestemming? In uitvoering van afspraken tussen de federale en Vlaamse overheid keurde de Vlaamse regering in 2013 een toekomstvisie voor het gebied goed. Deze visie moest de basis vormen voor een ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP).

Wie wordt de toekomstige eigenaar?

Het militaire domein werd in de jaren 50 onteigend van een aantal landgoedeigenaars. Vandaag willen deze eigenaars de destijds onteigende gronden terug kopen. Ook andere gegadigden hebben interesse getoond, waaronder de Vlaamse Overheid en Natuurpunt. De omliggende eigenaars hebben in 2013 aan de Vlaamse regering een visietekst overgemaakt met als doelstelling het vliegveld te kopen en als natuurdomein met recreatieve overdruk te beheren. Ook Natuurpunt werkte – vanuit een duidelijke wil tot aankopen – een visie uit.

Om het vliegveld te kunnen verkopen, moet er eerst duidelijkheid zijn over de toekomstige bestemming (moet er dus een ruimtelijk uitvoeringsplan of GRUP zijn). De beslissing van de Vlaamse Regering in 2013 was een startpunt. Het noodzakelijk Plan-MER werd in 2015 goedgekeurd, en dat was meteen het einde van de vooruitgang in dit dossier. Het RUP kwam er niet, en niemand kon zeggen waar het stil lag. Zowel Defensie als de omliggende eigenaars vroegen regelmatig naar een stand van zaken, maar een duidelijk antwoord kwam er niet.

Pas in 2018 kwam er opnieuw schot in de zaak. Op vraag van Vlaamse minister Joke Schauvliege bracht gouverneur van Antwerpen, Cathy Berx, alle partijen rond de tafel om het dossier terug op de rails te krijgen.

Na enkele rondetafelgesprekken (en heel wat bilaterale contacten) slaagde de gouverneur er in om eeniederders aankoopambities helder te krijgen én een aankoopconsortium te vormen. De bemiddelende rol van Gouverneur Berx in de daaropvolgende dagen, weken en maanden is van kapitaal belang gebleken om tot een gedragen compromis te komen tussen alle partijen waaronder

pde private eigenaars, Natuurpunt, PIDPA, Defensie, het Agentschap Natuur en Bos (ANB), de vliegclubs en de lokale besturen..

Het compromis zorgde meteen al voor een heropstart van het GRUP. Minister Koen Van den Heuvel legde het dossier voor aan de Vlaamse regering die het GRUP voorlopig vaststelde waarna een openbaar onderzoek volgde.

Uit de comfortzone...

Het voorstel dat nu op tafel ligt, is opmerkelijk. De private eigenaars en Natuurpunt slaan de handen in elkaar om het gebied te kopen én vooral ook, samen te gaan beheren. Ook PIDPA zal een deel van het gebied verwerven. Deze vorm van samenwerking is uniek te noemen. Het is niet alleen een invulling van het concept zelfrealisatie, het is zelfrealisatie 2.0, zelfrealisatie in samenwerking met Natuurpunt en Landelijk Vlaanderen. Om dit te doen slagen, moesten alle partijen hun eigen, ideale wensbeeld verlaten, moest iedereen water bij de wijn doen en ver uit zijn comfortzone treden. Geen evidente oefening, maar wel de enige manier om het amalgaam van complexe en hier en daar wat tegenstrijdige belangen te verenigen.

In Oostmalle moet natuur kunnen samenleven met recreatie (wandelen, fietsen, vliegen, cyclocross, veldtoertochten, jumping, ...), economische activiteiten (water winning, testritten Vanhool) en een educatieve rol (bezoekerscentrum, horeca, natuureducatie).

Toegegeven, we zijn er nog niet helemaal, maar – mede dankzij de gouverneur – liggen alle puzzelstukken op tafel om dit dossier te doen slagen. Als voorzitters van respectievelijk Landelijk Vlaanderen en Natuurpunt zullen we er alles aan doen om het dossier finaal en tot eenieders tevredenheid te doen landen en te maken tot een voorbeeld in Vlaanderen.

Christophe Lenaerts
Voorzitter Landelijk Vlaanderen vzw

Lieven De Schamphelaere
Voorzitter Natuurpunt

3. Activiteiten 2018

3.1 Inleiding

In het inhoudelijke activiteitenverslag maken we een onderscheid tussen de generieke (3.2) en de dossiergebonden aanpak (3.3 e.v.). Bij de rapportering over de dossier-gebonden aanpak onderscheiden we formele en concrete dossiers in opdracht van de Vlaamse Regering¹ en/of een minister (3.3.1), dossiers die passen in de verdere implementatie van hernieuwbare energie (3.3.2) en andere dossiers in opdracht van Vlaamse departementen en diensten, andere besturen of andere partners (3.3.3). De dossiers opgenomen in 3.3.3 worden ingedeeld per initiatiefnemer (Vlaamse overheid, provinciebestuur, gemeentebestuur, derde). In punt 3.3.4 wordt gefocust op de taken die de gouverneur uitoefent in het raam van de verkeersveiligheid.

Ook tijdens de werkbezoeken van gouverneur en deputatie aan de gemeentebesturen in de provincie werken we aan intra- en interbestuurlijke afstemming. Zo worden ook Vlaamse en/of federale administraties betrokken bij de voorbereiding van de agendapunten die de besturen aanbrengen. Deze werkbezoeken zijn geregeld de aanleiding voor een nieuwe coördinatieopdracht. In bijlage 1 vindt u een overzicht van de werkbezoeken in 2018 en bijhorende agendapunten.

3.2 Overlegplatform Vlaamse Buitendiensten

Om het overlegplatform werkbaar te houden werd gezocht naar meer slagkracht door een zekere thematische opdeling en/of gebiedsgerichte focus. We opteren nog steeds voor een opdeling tussen de grondgebonden en persoonsgebonden beleidsdomeinen. Voor persoonsgebonden themata: zie 3.3.1.5. Vanaf 2016 werd ook gefocust op het thema **handhaving**. Het handhavingslandschap is erg immers versnipperd en (personele) capaciteit vormt bij alle betrokken partijen een knelpunt. Bovendien vormt een gebrek aan (voldoende) handhaving een ondermijning van de beleidsuitvoering op het terrein. In die context is er veel winst te boeken door een (nog) betere samenwerking.

Ook het Openbare Ministerie, federale en provinciale handhavers en politiediensten werden betrokken bij dit overleg. Het is de bedoeling om dit specifiek overleg mbt handhaving verder te zetten en verder uit te bouwen, dit parallel aan een breder overlegplatform dat wordt georganiseerd indien er voldoende relevante administratie- en/of beleidsdomeinoverschrijdende themata zijn.

In 2018 organiseerden we een handhavingsoverleg op 28 mei.

Over het algemeen is er meer vraag naar een **gebiedsgericht** en/of **thematisch afstemmend en coördinerend overleg**, dan naar een generiek overleg met alle Vlaamse entiteiten. Via de coördinatieopdracht proberen we maximaal in te spelen op de nog steeds toenemende vraag naar coördinatie en afstemming. Dit resulteert in vele dossiers met elk hun eigen overlegtraject. Verschillende van die dossiers geven aanleiding tot langlopende overlegplatformen, hetzij gebiedsgerichte en/of thematische. Enkele voorbeelden (grotere, Vlaamse dossiers):

- Mobiliteit:
 - o Haventracé (Toekomstverbond) (zie 3.3.1.1);
 - o Beerse – stadsregio (zie 3.3.3.3);
- Hernieuwbare energie (zie 3.3.2):
 - o WT Mechelen;
 - o Haven;
 - o WT E34 (Vorselaar – Lille – Vosselaar);
 - o ...

¹ Of opdrachten die voortvloeien uit een decreet.

- Buitengebied:
 - o Kleine Nete (www.kleinenete.be) (zie 3.3.1.2);
 - o Mol – Postel (zie 3.3.3.1);
 - o Malle (zie 3.3.1.2);
- Handhaving:
 - o Generiek;
 - o Zuidelijk Eiland (Puurs, Bornem, Niel, Boom);
- Integraal Waterbeleid (bekkenwerking, droogte, ... zie 3.3.1.4);
- Aanpak everzwijnen (zie 3.3.1.7);
- ...

3.3 Coördinatiedossiers

3.3.1 Opdrachten Vlaamse Regering / ministers

3.3.1.1 Het Haventracé, onderdeel van het Toekomstverbond

Het Toekomstverbond is de naam van het akkoord dat de Vlaamse overheid, de stad Antwerpen, het Havenbedrijf Antwerpen en de burgerbewegingen sloten over de mobiliteit en de leefbaarheid in de Antwerpse regio zie www.toekomstverbond.be).

Het Toekomstverbond kiest voor een dubbele ringstructuur voor het hoofdwegenennetwerk in de Antwerpse regio: een ring voor de stad en een ring rond de stad (het Haventracé). Dit alles past in de bredere visie op een bereikbare, verkeersveilige en leefbare regio, zoals omschreven in het Routeplan 2030. Er komen extra fietsvoorzieningen en het openbaar vervoer wordt hertekend. Op termijn willen we 50 procent van alle verplaatsingen laten gebeuren met de fiets, trein, tram, bus, taxi, waterbus, deelsystemen, enzovoort. En nog maar 50 procent met de wagen.

Een werkbank voor het Haventracé

Alle doelstellingen van het Toekomstverbond zullen de komende jaren concreet vorm krijgen. Om dat te doen werden werkbanken opgericht. Elke doelstelling van het Toekomstverbond en ook het Routeplan 2030 heeft zijn eigen werkbank.

“Maak werk van een gedragen Haventracé met oog voor de mobiliteit, leefbaarheid en de ruimtelijke kwaliteit in het kader van het zogenaamde Toekomstverbond”. Dat was kort en krachtig de opdracht die Vlaams Minister Ben Weyts op 15 december 2017 gaf aan gouverneur Cathy Berx, als voorzitter, en Dirk Cleiren, als ondervoorzitter, van de werkbank Haventracé. Via het Haventracé wordt het verkeer dat de stad alleen maar moet passeren of de haven wil bereiken zoveel mogelijk rondom de stad geleid. Dat gebeurt met een slimme verkeerssturing en een betere verkeersinfrastructuur. Gelijktijdig werken we aan de verbetering van de omgevingskwaliteit.

Figuur 3: Werkbank Haventracé

In de werkbank gaan overheden, burgerbewegingen, sociale en economische partners, maatschappelijke verenigingen en experts samen op zoek naar concreet uitgewerkte voorstellen voor het Haventracé. Op 5 december 2018 kwam de werkbank haventracé voor het eerst bijeen. In 2019 zijn een heel aantal nieuwe sessies gepland.

Het Haventracé: langlopende opdracht

- Onderdeel van een bredere visie op een bereikbare en leefbare regio: samen met Routeplan 2030.
- Biedt de mogelijkheid om files en sluipverkeer in de rand weg te werken.
- Verhoogt de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en verkeersleefbaarheid.
- Vraagt versterking van de route E34 West – R2 – A12 en de aan te leggen A102. De uitdagingen voor deze versterking zijn groot en verschillen van zone tot zone.
- Werkt niet alleen vanuit een automobilitévisie, maar houdt ook rekening met de ruimtelijke integratie van het tracé, met koppeling aan het openbaar vervoer, park + rides en fietssnelwegen.
- Bij de uitwerking van het Haventracé is er oog voor leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit en bereikbaarheid van de omgeving. Kortom, het verhogen van de omgevingskwaliteit is een evenwaardige doelstelling.

3.3.1.2 Kleine Nete

Op 20 juli 2012 nam de Vlaamse Regering een principiële beslissing omtrent de verdere voortgang van de gewestelijke planningsinitiatieven en projecten in de **vallei van de Kleine Nete** en Aa tussen Kasterlee en Lier. De regering besliste o.a. om gouverneur Cathy Berx aan te stellen als procesbegeleider en de opdracht te geven om een overkoepelende opvolgingscommissie met vertegenwoordiging van de betrokken diensten van de Vlaamse overheid, de lokale besturen en middenveldorganisaties en een ambtelijk procesbeheercomité te installeren voor het geheel van de gewestelijke plannen en projecten in de vallei van de Kleine Nete tussen Kasterlee en Lier. Het betreft volgende plannen en projecten:

- de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS) in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) (regio Neteland);
- het inrichten van overstromingsgebieden in uitvoering van de bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan Nete;
- het herinrichten van gebieden ter uitvoering van de doelstellingen van het Geactualiseerd Sigmaphan;
- het bepalen en implementeren van gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen (S-IHD) voor habitatrichtlijngebied (SBZ-H) ("*Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heiden*") (BE2100026) deelgebieden 1, 10 en 11);
- het aanduiden van ankerplaatsen en de ruimtelijke verankering ervan als erfgoedlandschappen in ruimtelijke uitvoeringsplannen (ankerplaats "*Samenvloeiingsgebied van de Kleine Nete en Aa met de westelijke uitlopers van de Kempische Heuvelrug*");
- Compenserende maatregelen ifv de waterhuishouding in de vallei van de kleine Nete gekoppeld aan het realiseren van de Kempische Noord-Zuid-verbinding (N19g) tussen Kasterlee en Geel (maatregel 8A_022 van het stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde).

Via de overkoepelende opvolgingscommissie (OC) het ambtelijk procesbeheercomité (PBC) wordt de onderlinge afstemming en voortgang van deze gewestelijke initiatieven bewaakt en de communicatie over het geheel van de projecten gestroomlijnd.

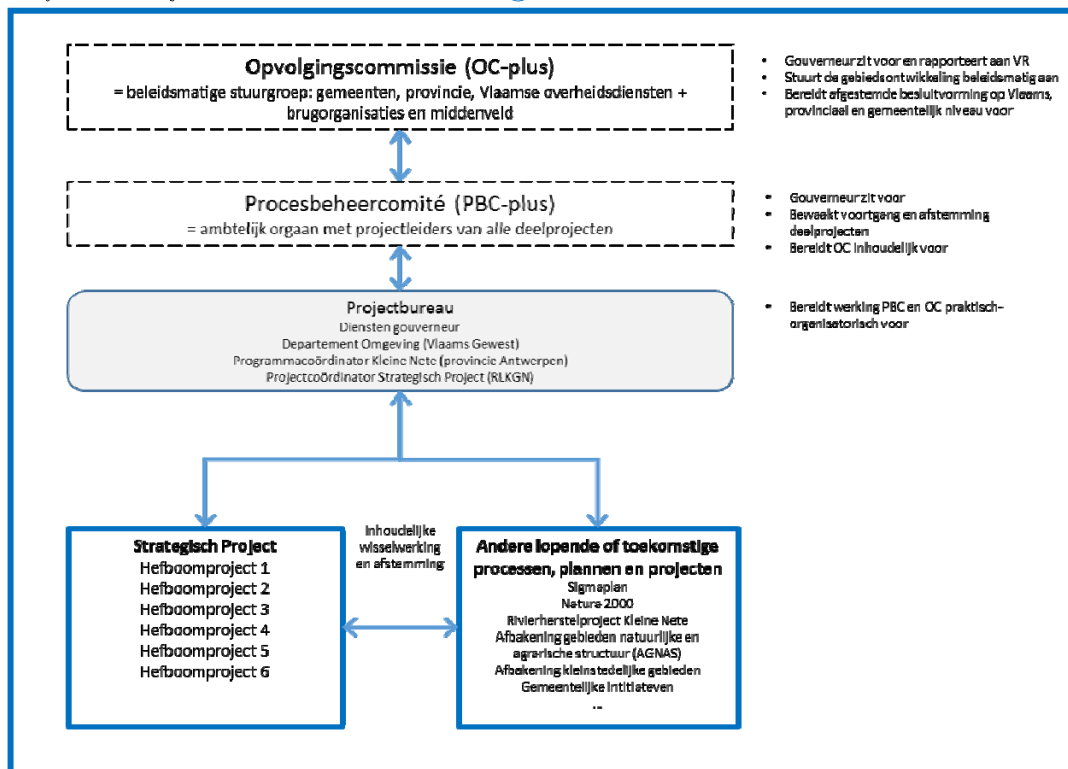
In functie van een vlotte communicatie werden een algemeen emailadres (info@kleinenete.be) en een overkoepelende website www.kleinenete.be in het leven geroepen. Alle relevante documenten, inclusief de rapportering aan de Vlaamse Regering en de verslagen van de Opvolgingscommissie zijn raadpleegbaar via deze website.

In 2017 werkte het samenwerkingsverband een aanvraag strategisch project uit: **‘Veerkracht in de vallei van de Kleine Nete’**. Op 15 december 2017 honoreerde minister Joke Schauvliege deze aanvraag en kende een bedrag van 240.000 EUR toe voor een periode van 3 jaar. Het betekende een versnelling hoger voor de aanpak in de vallei van de Kleine Nete. Het strategisch project was ook de aanleiding om de bestaande organen OC en PBC uit te breiden tot het OC-plus en PBC-plus:

- De Opgvolgingscommissie-plus (OC+) fungeert als stuurgroep voor het gebiedsprogramma ‘Kleine Nete’ én als stuurgroep voor het strategisch project. De OC wordt voorgezeten door de gouverneur als procesbegeleider en wordt aangevuld met:
 - o bekkensecretariaat Netebekken
 - o Regionale Landschappen Kleine en Grote Nete, Rivierenland en Voorkempen
 - o Kempens Landschap
 - o Toerisme Provincie Antwerpen
 - o de programmacoördinator Kleine Nete (provincie Antwerpen)
 - o de projectcoördinator strategisch project
- Het Procesbeheercomité-plus (PBC+) staat in voor de ambtelijke afstemming over de verschillende projecten (waaronder de zes hefboomprojecten van het strategisch project). Het PBC wordt voorgezeten door de gouverneur en wordt aangevuld met:
 - o Regionale Landschappen Kleine en Grote Nete, Rivierenland en Voorkempen
 - o Kempens Landschap
 - o Toerisme Provincie Antwerpen
 - o de programmacoördinator Kleine Nete (provincie Antwerpen)
 - o de projectcoördinator strategisch project

Hieronder een schematisch overzicht van de (uitgebreide) overlegstructuur van het samenwerkingsverband Kleine Nete.

Coproductieproces Gebiedsontwikkeling Vallei van de Kleine Nete

Figuur 4: Overlegstructuur Kleine Nete

Het ambtelijk procesbeheercomité (PBC+) kwam in 2018 vier maal samen op volgende data: 08/01, 18/04, 16/10 en 18/12. De opvolgingscommissie (OC+) kwam in 2018 samen op 16/01/2018 en op 29/05/2018.

Als gezegd, het strategisch project betekent een versnelling hoger voor het samenwerkingsverband Kleine Nete. Een gedetailleerde verslaggeving is te omvangrijk voor dit jaarverslag. Alle relevante info is te vinden op www.kleinenete.be (<http://www.kleinenete.be/KleineNete/NL/Opvolgingscommissie/Documenten>) en in het 1ste jaarverslag van het strategisch project dat u vindt als bijlage.

Figuur 5: Logo samenwerkingsverband Kleine Nete

Figuur 6: Impressie Netedag 2018

Netedag: Le Paige aan de Kleine Nete

7 oktober 2018 - Nederrij 135, 2200 Herentals

Domein Le Paige heeft een rijke geschiedenis en bloeit van de mogelijkheden dankzij de aanknoping met de Kleine Nete. Tijdens de Netedag op zondag 7 oktober komt u meer te weten over het knappe kasteelpark en de vallei. Van 14 tot 17.30 uur zijn er infostanden, kindervertellings, wandelingen en kajakinities. Alle activiteiten zijn gratis.

Programma:

- Doorlopend rondgang door domein Le Paige
- Doorlopend wateronderzoekjes op kindermaat
- Doorlopend infostanden
- Om 14, 15 en 16 uur: architect Herman toont Le Paige
- Om 14 en 15.30 uur: wandeling langs Spaans Hof naar rivierherstelproject Hellekens
- Om 14 en 15.30 uur: natuur-en-erfgoedwandeling -Tussen Abroek en Maasloop
- Om 14, 15 en 16 uur: kindervertellings - Speur mee met Mies en Moos Muis
- Van 14 tot 17 uur: initiaties Stand Up Paddling (SUP) en kajakken
- Van 14 tot 17 uur: tentoonstelling Baboon! Eat Roots van Frédéric Castiau in het kasteel

U kunt ook deelnemen aan een begeleide kano-en-kajaktocht. Om 9.30 uur vertrekt u met de bus naar Kasterlee. Van daaruit vaart u terug naar Herentals. Schrijf u vooraf in via Sport Vlaanderen (promotie-antwerpen@sport.vlaanderen, tel. 014-85 96 60).

Praktisch: 14u - 17u30 - domein Le Paige is Nederrij 135. Aan de overzijde van de straat is er gratis parkeergelegenheid.

De Netedag wordt ondersteund door het strategische project Veerkracht in de vallei van de Kleine Nete van het Omgeving van de Vlaamse overheid en is een samenwerking tussen verschillende partners.

Figuur 7: Programma Netedag 2018

3.3.1.2 Militair domein Malle - Zoersel

Op vraag van minister Joke Schauvliege werd een overlegtraject opgestart om de discussies over het voorontwerp van GRUP 'Omgeving vliegveld Malle' te deblokken. Het GRUP is een belangrijke bouwsteen in de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur regio Neteland. Bovendien wil defensie het vliegveld Malle – Zoersel (militair domein) verkopen. De Vlaamse Regering nam in 2013 al een principebeslissing over de toekomst van het gebied. De vertaling van deze principebeslissing in een concreet en gedragen ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) bleef evenwel uit. Veel had te maken met de onzekerheid over wie het militair domein zou kopen. Wat deden we in dit dossier:

- (heel veel) bilateraal overleg;
- Plenair overleg (10/07/2018, 26/09/2018, 17/10/2018, 19/12/2018 en 21/01/2019) met volgende actoren:
 - o ANB
 - o Dept. Omgeving
 - o Defensie
 - o FOD Financiën
 - o Gemeente Malle
 - o PIDPA
 - o Private eigenaars rond het militair domein
 - o Natuurpunt
 - o Vliegclubs
 - o Van Hool
 - o ...
- Scherpstellen randvoorwaarden voor verkoop (prijs, modaliteiten, ...);
- Vormen van aankoopconsortium / basis leggen voor akkoord tussen kopende partijen (burenakkoord). Het betreft een uniek of minstens niet alledaags aankoopconsortium, een unieke of minstens niet alledaagse samenwerking waarbij het realiseren van de natuurdoelen in cohabitatie met het huidige medegebruik centraal staat. Bovendien geeft een beoogde samenwerkingsmodel in belangrijke mate invulling aan het concept 'zelfrealisatie natuurdoelen'.
- Gemeenschappelijk kader / uitgangspunt scherp stellen (natuurdoelen / medegebruik (vliegen / Van Hool / openstelling – ontsluiting / andere recreatieve activiteiten));
- Huidige en toekomstige gebruikers afdoende betrekken in het proces (ongerustheid over toekomst wegnemen)
- ...

In 2018 werd heel wat tijd geïnvesteerd in dit dossier (zie ook hoofdstuk 2). Het dossier is nog lopende, maar een eerste belangrijke stap kwam er op 15 maart 2019 toen de Vlaamse Regering op voordracht van minister Koen Van den Heuvel het GRUP voorlopig vaststelde. Wordt vervolgd...

OOSTMALLE, ZOERSEL, PULDERBOS

Natuurpunt, Pidpa en aangrenzende grondeigenaars kopen tweehonderd hectare grond van FOD Defensie

Regering zet militair domein om in natuurpark met recreatief karakter

Na jaren onduidelijkheid, heeft de Vlaamse regering vrijdag het ruimtelijk uitvoeringsplan Omgeving Vliegveld Malle vastgesteld. Natuurpunt, Pidpa en enkele aangrenzende eigenaars gaan het vliegveld kopen van de FOD Defensie. De vliegclub kan blijven.

Ruim tweehonderd hectare militair domein wordt omgezet naar natuurgebied, waar zachte recreatie zoals de sportvliegtuigjes van de Aero Para Club der Kempen, de cyclocross en ruitertoernooien mogelijk kan blijven bestaan. De waardevolle bossen, heidekernen en landduinen worden versterkt. Het plan omvat naast het militair domein ook de landbouw-, natuur- en bosgebieden in de ruime omgeving van het vliegveld.

Het was al lang bekend dat het Belgisch leger het in onbruik geraakt voormalig NATO-vliegveld wilde verkopen. De betrokken gemeentebesturen waren bezorgd over de herbestemming. Doemscenario's zoals de verhuis van het vliegveld van Deurne naar Oostmalle doken op. Ook de families Lenaerts van domein Heihuizen en Ackermans, die in de jaren vijftig tijdens de Koude Oorlog onteigend werden voor de aanleg van het vliegveld, vonden

Minister van Landbouw, Natuur en Omgeving Koen Van den Heuvel samen met Pascal Kempnaers, voorzitter van de Aero Para Club der Kempen. FOTO KRISTIN MATTHYSSEN

dat ze het recht hadden om hun gronden opnieuw te verwerven.

"Het was niet eenvoudig, maar dankzij de bemiddeling van gouverneur Cathy Berx zijn we tot een consortium kunnen komen", legt minister van Landbouw, Natuur en Omgeving Koen Van den Heuvel (CD&V) uit.

Niet het Agentschap Natuur en Bos, maar Natuurpunt, zal samen

met Pidpa en een aantal aangrenzende landeigenaars het vliegveld aankopen om het in de toekomst als één samenhangend geheel te beheren en zo de Europese natuurdoelen te realiseren. Het gebied maakt deel uit van het Europese Natura 2000-netwerk. Dat Pidpa een deel aankoopt is niet verwonderlijk, want de drinkwatermaatschappij heeft er een sa-

telliet waterwinning. De ruwwaterzuizen tussen het vliegveld en het Pidpa-centrum in Grobbendonk worden momenteel helemaal hernieuwd.

Om tot de verkoop over te gaan, moest de Vlaamse regering het voorlopig ruimtelijk uitvoeringsplan vaststellen. Dat gebeurde vrijdag. "Van 30 april tot 28 juni zal het openbaar onderzoek lopen

in Malle, Zoersel, Zandhoven, Lille, Vorselaar en Beerse."

Het plan duidt de grote aaneengesloten ruimte als erfgoedlandschap aan en zet in op het behoud van de al aanwezige landschaps- en erfgoedwaarden. Het gaat om het bos- en landbouwgebied Herenbos, Heihuizen en Zalfen, het natuurgebied Zalfens Broek en de bossen rond domein Blommerschot en Beulkebeemden.

Natuurpunt heeft al een budget voor de aankoop. Het is bekend dat de natuurorganisatie graag van de natuurgebieden van Zandhoven, Vorselaar en Malle één groot natuurpark wil maken. Of er fiets- en wandelpaden gaan komen, is nog niet duidelijk, maar de minister gaf aan dat er gestreefd wordt naar een toegankelijke natuur op de niet-kwetsbare plaatsen.

Ook de Aero Para Club der Kempen is tevreden. "We hebben wel horen waaien dat een van de toekomstige privé-eigenaars het vliegveld commercieel wil exploiteren en het aantal vliegbewegingen wil uitbreiden."

Minister Van den Heuvel stelde hen gerust. "Dit plan ademt net het tegenovergestelde uit", zei hij.

KRISTIN MATTHYSSEN

Figuur 8: De voorlopige vaststelling van het GRUP 'Omgeving vliegveld Malle' in de pers (bron: Gazet Van Antwerpen).

3.3.1.4 Integraal waterbeleid

3.3.1.4a bekkenwerking

Het integraal waterbeleid en meer specifiek de **bekkenwerking** vormt een belangrijk onderdeel / instrument van de coördinatieopdracht. Als voorzitters van de bekkenstructuren staan gouverneurs letterlijk op het kruispunt van de verschillende overheden en betrokken beleidsdomeinen. Het is het voorbeeld bij uitstek van een broodnodige afstemming tussen (veel) verschillende partners met eigen doelstellingen en (soms tegenstrijdige) belangen maar evenzeer met een gemeenschappelijk doel en gedeelde beleidsdoelstellingen. Deze aanpak kan een voorbeeld zijn voor andere beleidsdomeinen waar meer afstemming en coördinatie een meerwaarde kunnen betekenen (mobiliteit, Ruimtelijke ordening ...). Voor een uitgebreid verslag van de activiteiten in het kader van integraal waterbeleid wordt verwezen naar de jaarlijkse wateruitvoeringsprogramma's (WUP) (zie o.a. www.netebekken.be, www.maasbekken.be en www.benedenscheldebekken.be). Hieronder een niet-limitatief overzicht van de in 2018 behandelde dossiers:

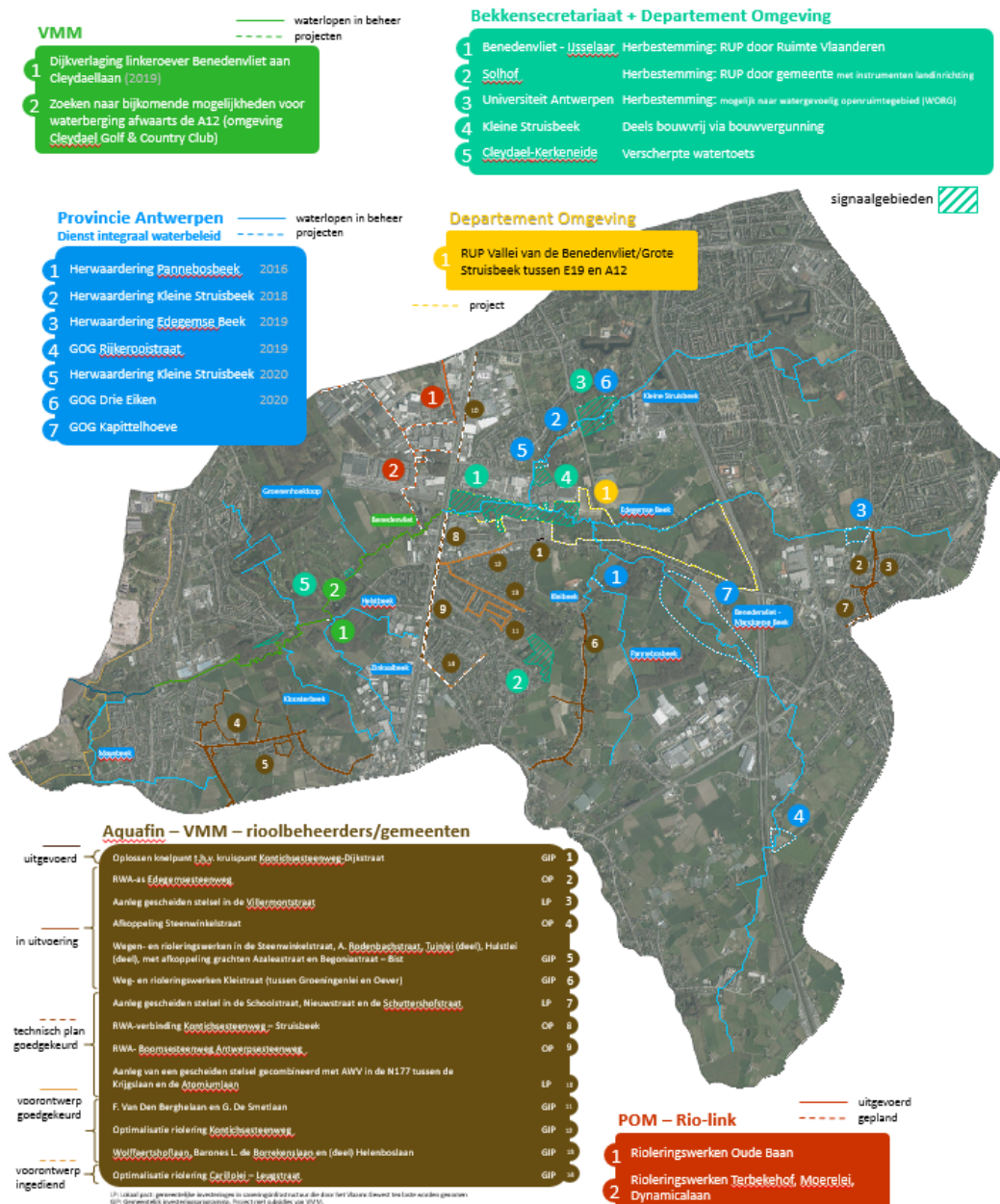
Netebekken

- Op 7 mei vond de afsluitende vergadering plaats over de wateroverlastproblematiek in het industriepark in Hulshout. (Zie ook 3.3.3.3.)

- Het bekkenbestuur van het Netebekken vond plaats op 9 mei en stond voornamelijk in het teken van de goedkeuring van het bekkenspecifiek deel wateruitvoeringsprogramma (WUP) 2017, m.i.v. (1) presentatie realisaties 2017 en investeringsprogramma's door waterbeheerders, (2) advisering investeringsprogramma's, (3) terugkoppeling optimalisatieprogramma Aquafin 2019, (4) advisering optimalisatieprogramma Aquafin 2020 en (5) overweging opmerkingen bekkenraad. Ten slotte werd een toelichting gegeven mbt de 2^e fase van de pluviale overstromingskaarten, waarin de medewerking van de lokale besturen gevraagd werd (nazicht van de gemodelleerde kaarten).

Benedenscheldebekken

- In het bekkenbestuur van het Benedenscheldebekken zijn de gouverneurs van provincie Antwerpen en van Oost-Vlaanderen covoorzitters. Gouverneur Briers zat op 22 mei 2018 het bekkenbestuur voor. Deze vergadering stond voornamelijk in het teken van de goedkeuring van het bekkenspecifiek deel wateruitvoeringsprogramma (WUP) 2017, m.i.v. (1) presentatie realisaties 2017 en investeringsprogramma's 2018 door waterbeheerders, (2) advisering investeringsprogramma's, (3) advisering optimalisatieprogramma Aquafin, (4) stand van zaken signaalgebieden, en (5) overweging opmerkingen bekkenraad. De kaarten van de overstromingsgevoelige gebieden door intense neerslag werden toegelicht. Het huishoudelijk reglement werd aangepast naar aanleiding van de vereenvoudiging van de bekkenstructuren.
- Gouverneur Cathy Berx zat op 25 juni de werkgroep Benedenvliet voor. Deze werkgroep zoekt, samen met de gemeenten, waterbeheerders en andere betrokkenen naar oplossingen voor de wateroverlastproblematiek in het stroomgebied van de Benedenvliet. Een aantal projecten zijn al uitgevoerd, andere naderen de voltooiing of zijn al de idee-fase voorbij. Ook de waterkwaliteitsproblemen in het stroomgebied worden aangepakt. Onderstaande figuur geeft de geplande projecten in het stroomgebied van de Benedenvliet weer voor de verschillende waterbeheerders, rioolbeheerders en gemeenten.

Figuur 9: geplande projecten in het stroomgebied van de Benedenvliet

In dit stroomgebied ligt ook signaalgebied Benedenvliet. De Vlaamse overheid is aangeduid als initiatiefnemer voor het opmaken van een RUP om het gebied te herbestemmen. De Vlaamse Regering keurde op 6 juli 2018 een start- en procesnota goed voor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) voor de vallei van de Benedenvliet en Grote Struisbeek tussen de E19 en A12 op het grondgebied van de gemeenten Aartselaar, Kontich en Antwerpen. Binnen dit RUP wordt ondermeer het signaalgebied-Ijsselaar te Aartselaar herbestemd. Hiermee wordt één van de grootste signaalgebieden in het Benedenscheldebekken aangepakt. Het bekkensecretariaat en de gouverneur brachten het dossier op tafel in de werkgroep Benedenvliet en trokken mee aan de kar voor een oplossing voor dit signaalgebied. De bekkencoördinator maakt mee deel uit van het planteam dat de startnota opstelt en, na goedkeuring door de Vlaamse Regering, het RUP-proces begeleidt. Het bekkensecretariaat ondersteunde mee de infomarkt over het GRUP op woensdag 26 september.

Maasbekken

- Op 1 maart 2018 vond het derde overleg van het integraal waterproject voor het Merkske plaats. De acties die tijdens het vorig overleg door de leden werden aangebracht, worden overlopen en samengevoegd tot een concrete actielijst die door iedereen wordt gedragen. Deze actielijst vormt de basis voor de komende overlegmomenten.
- Op 5 december vond het Grensoverschrijdend Wateroverleg Molenbeek-Mark plaats in Baarle-Hertog. Op de agenda stond o.a. onderhoud grenswaterlopen, een presentatie over de ruilverkaveling Rijkvorsel-Wortel, een presentatie over het Interreg2seas project op de Kleine Aa en een stand van zaken van lopende dossiers zoals de problematiek van transportzone Meer en het project Markdal (NL).
- Tijdens de eerste Bestuursgroep Maasbekken Noord (22/10/2014) werd de problematiek van het groot aantal waterloopbeheerders in Maasbekken Noord aangekaart. Er werd toen beslist een werkgroep op te richten met alle betrokkenen die moet onderzoeken hoe het beheer efficiënter kan. Begin 2018 werd door het bekkensecretariaat een overleg georganiseerd met de gemeenten (Baarle-Hertog, Hoogstraten, Wuustwezel, Merksplas en Turnhout) en de provincie om het voorstel tot fusie van Wateringen De Beneden Mark en De Oostelijke Mark te bespreken. Vanuit de gemeenten werden op het overleg een aantal bezorgdheden geuit, die werden opgesomd in het verslag. Vanuit de watering kwam de vraag om dit voorstel van fusie te agenderen op het College van Burgemeester en Schepenen zodat ze deze beslissing kunnen toevoegen aan het dossier. Gemeenten Merksplas, Hoogstraten en Wuustwezel gaven hun goedkeuring. Turnhout en Baarle-Hertog namen nog geen beslissing.

3.3.1.4b aanpak droogte en waterschaarste

Vanaf 6 juli 2018 nam de gouverneur van de provincie Antwerpen verscheidene maatregelen (politiebesluiten) die een rechtstreeks gevolg waren van de zeer uitzonderlijke weersomstandigheden van de afgelopen maanden. Door een combinatie van hoge temperaturen en het bijna volledig uitblijven van neerslag, heeft Vlaanderen in de zomer van 2018 een zelden geziene droogte en waterschaarste gekend. Voor een meer feitelijke, maandelijkse beschrijving van de droogtesituatie zie <https://www.waterinfo.be/default.aspx?path=NL/Rapporten/Publicaties> (toestandsrapporten\toestandsrapporten VMM).

De genomen maatregelen situeerden zich op 3 vlakken:

- 1) Vuur- en rookverbod in het kader van de (brand)veiligheid;
- 2) Waterbesparende maatregelen en captatieverbod onbevaarbare waterlopen t.g.v. waterschaarste en verdroging;
- 3) Captatie- en recreatieverboden kanalen t.g.v. aanwezigheid van blauwalgen.

HLN NIEUWS SPORT SHOWBIZZ nana IN DE BUURT
POPULAIR IN DE BUURT KIES UW GEMEENTE SCHOTEN

In de buurt > Schoten

Blauwalgen in kanaal Dessel-Schoten: recreatieverbod

Toon Verheijen | 01 augustus 2019 | 20u02

f DEEL 2 t REAGEER

© Shutterstock

SCHOTEN Nieuwe metingen uitgevoerd door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) wijzen uit dat er blauwalgen zijn aangetroffen in het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten (tussen Brecht en Schoten). Omdat blauwalgen gezondheidsrisico's inhouden voor mens en dier, geldt er vanaf nu een bijkomend recreatie- en captatieverbod. Eerder was dat al het geval voor het kanaal Bocholt-Herentals (traject Bocholt-Dessel).

22°C WEER | Lezersservice | Digikrant | Abonneer nu | Voordelen | Shop | TOPICS

HLN NIEUWS SPORT SHOWBIZZ nana IN DE BUURT
BINNENLAND BUITENLAND

Nieuws > Binnenland

Vierde gebied met blauwalgen aangetroffen op Antwerpse kanalen

TTR | 23 augustus 2018 | 19u27 | Bron: Belga

f DEEL t REAGEER

© Foto Burgerhoff - Beeld ter illustratie.

BINNENLAND Het captatie- en recreatieverbod dat van kracht is op de kanalen Dessel-Turnhout-Schoten en Bocholt-Herentals en het kanaal Beverlo in de provincie Antwerpen, wordt nog uitgebreid naar het deel van het kanaal Dessel-Kwaadmechelen tussen het kanaal Bocholt-Herentals en brug 3 Mol-Rauw. Dat heeft waarnemend gouverneur Bram Abrams beslist. Ook in dat kanaal zijn er immers blauwalgen aangetroffen als gevolg van de voorbije hitte en droogte.

Figuur 10: Blauwalgen in de pers

In een apart evaluatierapport wordt weergegeven hoe in de provincie Antwerpen werd omgesprongen met de droogteperiode in de zomer van 2018. Deze evaluatienota geeft inzicht in de totstandkoming van de verschillende politiebepalingen (overwegingen, overleg,...), de manier waarop hierover gecommuniceerd werd en wat de vaststellingen op het terrein zijn geweest op het vlak van naleving en handhaving. In de evaluatienota – hier als bijlage 2 – vindt u ook een evaluatie en overzicht van de belangrijkste concrete knelpunten en een aantal aanbevelingen.

De aanpak van de droogte was in de zomer van 2018 vooral reactief. Het is hoog tijd om meer werk te maken van een proactieve aanpak. De Vlaamse Regering keurde alvast het Actieplan Droogte en Wateroverlast 2019-2021 goed (zie <https://www.vmm.be/water/droogte/actieplan-droogte-en-wateroverlast>), een belangrijke stap.

Ik hoop, samen met alle partners, de komende jaren werk te kunnen maken van de uitvoering van dit actieplan. Een concrete uitdaging in de provincie Antwerpen is de uitvoering van actie 32 (zie kadertekst hieronder), in Antwerpen gekend onder naam 'klimaatplassen'. Na een eerste verkenning in 2018 zullen we in 2019 verder zoeken naar een partnerschap voor en de nodige financiering van dit actiepunt.

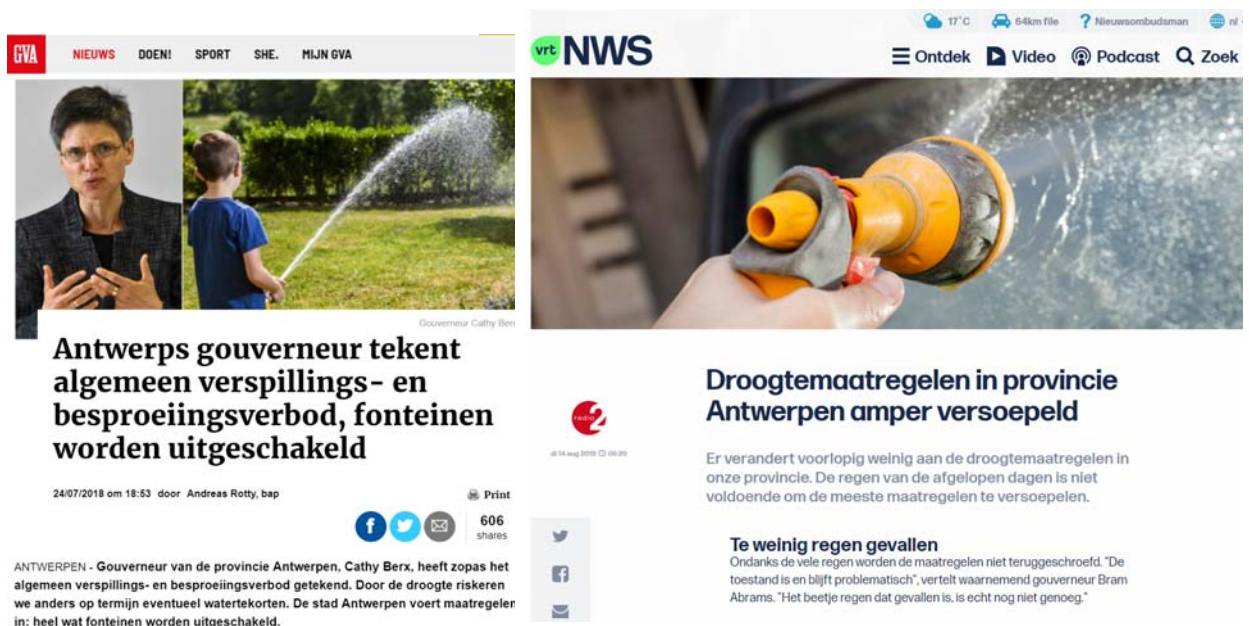
ACTIE 32 ONDERZOEK NAAR DE BESCHIKBAARHEID EN GEBRUIKSMOGELIJKHEDEN VAN WATER IN GROTE ONTGINNINGSPlassen, MIJNVERZAKKINGSGEBIEDEN EN ANDERE GEBIEDEN

Meer dan 140 jaar zandwinning heeft in de regio Mol-Lommel geleid tot een indrukwekkende reeks grote plassen. Elk van deze plassen staat in open contact met het grondwater. Vier plassen (Donk, Pinken, Schans, Rauw) lopen over in een waterloop of kanaal (respectievelijk Witte Nete, Voorste Nete, Kanaal Bocholt-Herentals en Kanaal

Dessel-Kwaadmechelen via de Maat), waardoor uit deze vier plassen jaarlijks samen ca 20 miljoen m³ grondwater wegstroomt. Voorgesteld wordt om te onderzoeken welk aandeel van dit – zeer zuiver - water hoogwaardiger (bv. voor drinkwaterproductie) of rechtstreeks kan gebruikt worden en of deze beschikbare watervolumes verder geoptimaliseerd kunnen worden via een actief plaspeilbeheer dat afgestemd is op het klimaat (droogtestrategie).

Ook in andere gebieden, zoals mijnverzakkingsgebieden of ontginningsgebieden, is het wenselijk te onderzoeken of een hoogwaardigere benutting van een deel van het water dat weggepompt wordt, mogelijk is. Hierbij zullen kosten-batenafwegingen uiteraard belangrijk zijn. Daarnaast kan nagegaan worden of het hergebruik van water uit de bufferbekkens langs grote verkeersinfrastructuur een toepassing kan vinden.

Bron: Actieplan Droogte en Wateroverlast 2019-2021, Vlaamse overheid

Figuur 11: Waterbesparende maatregelen in de pers

3.3.1.4c Polders en Wateringen

In 2018 werd onder voorzitterschap van de gouverneur een fusie tussen de polder Ettenhoven en de polder Muisbroek gerealiseerd. Hiermee werd niet alleen de versnippering in het waterlopenbeheer in de regio aangepakt, maar de nieuwe polder Ettenhoven en Muisbroek kreeg ook een logischere gebiedsomschrijving.

3.3.1.5 Woonwagenbewoners, doortrekkersterreinen en pleisterplaatsen

In opdracht van minister-president Geert Bourgeois vervult de gouverneur een coördinerende rol (inventarisatie, bemiddeling en doorverwijzing met weliswaar beperkte slagkracht) in de aanpak van doortrekkers. Via diverse kanalen sensibiliseren we burgemeesters en gemeentebesturen.

Coördineren en verwijzen is immers pas mogelijk als gemeentebesturen rondtrekkenden op hun grondgebied toelaten, de problematiek erkennen, er niet bewust de ogen voor sluiten en al zeker niet doorschuiven naar een aanpalende gemeente. Het uiteindelijke doel is om voldoende

pleisterplaatsen en doortrekkersterreinen op het grondgebied van de provincie Antwerpen te voorzien in geval doortrekkers er neerstrijken. Een evenwichtige spreiding door onderlinge solidariteit is waar we uiteindelijk naartoe willen. Bij specifieke problemen en in geval van meningsverschillen of twistpunten tussen gemeenten, neemt de gouverneur een bemiddelende taak op.

3.3.1.5a stand van zaken doortrekkersterreinen provincie Antwerpen

Op 28/1/2016 besliste de provincieraad om twee nieuwe provinciale doortrekkersterreinen te realiseren en koos daarbij voor een optimale spreiding. Aanvullend op het stedelijk doortrekkersterrein in Antwerpen, dat ondertussen echter definitief gesloten is, wil de provincie één doortrekkersterrein realiseren in het arrondissement Turnhout en één in het arrondissement Mechelen/Antwerpen. In het arrondissement Turnhout werd een geschikte locatie gevonden in Lille, vlakbij de afrit van de E34, grenzend aan de carpoolparking.

De realisatie van het doortrekkersterrein in Lille zit momenteel in een vergevorderd stadium. Na de principiële beslissing op de PR van 28/01/2016, werden volgende stappen reeds genomen: aankoop van de grond met Vlaamse middelen, ontwerp van de inrichting, goedkeuring door deputatie van de gunning, goedkeuring van de stedenbouwkundige vergunning, toekenning (eind 2017) van een Vlaamse subsidie voor de inrichting op basis van de gunning (1.804.140,17 EUR). In 2018 werd de bouwaanvraag goedgekeurd en in maart 2019 gingen de werken-parallel met het archeologisch onderzoek- van start (zie infra).

De provincie wil voor dit dossier goed overleg en afstemming blijven garanderen met de betrokken lokale partners (de drie gemeentebesturen: Lille, Vosselaar en Beerse en Het GielsBos vzw). Gelet op de nieuwe legislatuur informeerden we de nieuwe burgemeesters over de stand van zaken en maakten we sluitende afspraken over de communicatie (algemeen en in het bijzonder bij de start van de werken) voor aanvang van de werken. Als de werken volgens plan verlopen², is de aanleg van het doortrekkersterrein in de lente van 2020 afgerond. Het terrein zou dan voor de zomer van 2020 in gebruik worden genomen. Daarnaast bekijkt de deputatie of er geen tweede terrein³ kan worden aangelegd op de as Antwerpen-Brussel, langs de A12 en de E19⁴. Een nieuw doortrekkersterrein in stad Antwerpen langs de kaaien komt er alleszins niet. Het bestuursakkoord van de stad vermeldt ook geen concrete plannen in die richting. Verder overleg met stad Antwerpen en Mechelen in de zoektocht naar een tweede locatie blijft dus aangewezen.

3.3.1.5b Stand van zaken pleisterplaatsen provincie Antwerpen

Ook de zoektocht naar bijkomende pleisterplaatsen blijven we, in samenwerking met alle gemeenten, verderzetten. De gouverneur ontving in 2018 één vraag tot bemiddeling voor een pleisterplaats. Op 28/08/2018 meldden medewerkers van zowel het Agentschap Inburgering en Integratie, de Dienst Wonen van stad Antwerpen als het Agentschap Binnenlands Bestuur dat een familie woonwagengedwongen met een 15-tal caravans neergestreken was op het grondgebied van stad Antwerpen, op een daarvoor ongeschikte locatie in de nabijheid van het Middelheimziekenhuis. Reden voor dat onaangekondigde bezoek was de ziekenhuisopname van één van de familieleden. De groep vroeg om een alternatieve locatie in het Antwerpse. Het kabinet van de gouverneur ging op zoek naar een oplossing en contacteerde stad Antwerpen (negatief) en gemeente Brasschaat (positief). Ondertussen werd de groep door politie weggestuurd. Dit ging gepaard met schermutselingen. De gemeente Brasschaat haakte af na het verschijnen van

² Conform het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 werd een archeologisch vooronderzoek gevoerd. Hieruit blijkt dat verder onderzoek in de westelijke zone vereist is. Na het rooien en vóór het verwijderen van de bomen is archeologisch boor- en proefsleuvenonderzoek vereist.

³ Het overleg met terreintoezichters van bestaande doortrekkersterreinen adviseert 2 doortrekkersterreinen van 15 à 25 standplaatsen per provincie.

⁴ Op basis van de trekroutes van rondtrekkenden én met het oog op een optimale spreiding van de opvang in onze provincie.

berichtgeving over dit incident in de kranten. De groep verliet het grondgebied van de provincie Antwerpen en sindsdien kregen we geen nieuwe vraag van de groep of derden binnen.

3.3.1.5c stand van zaken residentieel woonwagenterrein Mortsel

Op donderdag 8 juni 2017 bracht gouverneur een plaatsbezoek aan het residentieel woonwagenterrein van Mortsel en sprak er uitvoerig met de bewoners. Sindsdien zat het stadsbestuur niet stil: tijdens de gemeenteraadszitting van 20 november 2017 werd het voorontwerp voor de (ver)nieuwbouw van het woonwagenterrein goedgekeurd. Dit ontwerpplan kwam tot stand in nauwe samenspraak met de woonwagenterreinbewoners. Zowel de vormgeving, indeling van het terrein als het ontwerp van de sanitaire ruimtes zijn het resultaat van de vele interactieve inspraakmomenten en bevragingen die het stadsbestuur en het projectteam organiseerden. Inmiddels werden ook de subsidies goedgekeurd (100%). Een deel van de onkosten blijft uiteraard voor de stad (aanleg van een nieuwe toegangsweg die meteen ook het sportlandschap ontlast, de verhuis en inrichting van een tijdelijke andere locatie).

Figuur 12: Bezoek gouverneur Cathy Berx aan woonwagenterrein Mortsel (© stad Mortsel)

Momenteel verlopen de voorbereidende werken volgens plan, al heeft het stadsbestuur ook nog een procedurele weg af te leggen. Als alles verder goed verloopt, starten in september 2019 de bouwwerkzaamheden en beschikt Mortsel tegen eind 2020 over een nieuw, goed uitgerust woonwagenterrein met een mooie gemeenschapsruimte.

3.3.1.5d Vlaamse klankbordgroep woonwagenbewoners

Het eerste klankbordgroepoverleg 'Woonwagenbeleid' met alle betrokken partners onder leiding van Vlaams diversiteitsambtenaar Michiel Trippas van oktober 2017, kreeg met het overleg van 4 december 2018 een vervolg. Het eerste overleg stemde alvast hoopvol dat er op korte termijn een

gericht(er) plan van aanpak in de maak is. De hernieuwde omzendbrief van minister Homans alsook de werkgroep die zich moet buigen over een registratietool voor doortrekkers en een onderzoeksvoorstel over Rom, bevestigden dit.

Toch blijft meer, krachtadiger en vooral snellere actie op Vlaams niveau noodzakelijk als we opvang van doortrekkers in Vlaanderen op een structurele manier willen organiseren. Met slechts 1 vergadering per jaar, vrezen we dat het vergadertempo van de klankbordgroep te laag is om echt concrete resultaten en vorderingen op het terrein te boeken.

3.3.1.6 Jacht

In juli 2014 besliste de Vlaamse Regering om de administratieve afhandeling van de jachtverloven en de jachtplannen van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur over te hevelen naar de Vlaamse Dienst van de Gouverneur. Als bijlage 3 vindt u een gedetailleerde verslaggeving van de werkzaamheden in 2018. Deze verslaggeving bevat ook een aantal suggesties en aanbevelingen voor een verbeterde en gemoderniseerde werking. Samengevat is er nood aan meer interprovinciale afstemming, een verdere digitalisering met een bijhorende ontsluiting van de jachtplannen en investeringen in een centraal dossieropvolgingsysteem.

3.3.1.7 Afrikaanse Varkenspest

Op 13 september 2018 werd voor de eerste keer Afrikaanse varkenspest vastgesteld in ons land. Deze virale aandoening werd verspreid onder de everzwijnenpopulatie. De impact op onze economie en de landbouwsector is groot en kan nog groter worden wanneer de ziekte zich verder zou verspreiden. Minister Joke Schauvliege riep op om snel, drastisch en efficiënt op te treden.

Lokale coördinatie is aangewezen en op vraag van de minister organiseerde de gouverneur op 6 november 2018 een afstemmend overleg. In 2019 volgt nieuw overleg. Volgende partijen worden betrokken:

- Gemeentebesturen;
- Provinciebestuur;
- ANB en ADLO;
- Landbouwsector (Boerenbond);
- Natuursector (Natuurpunt);
- FAVV;
- HVV;
- WBE's;

Figuur 13: Impressie van schade door everzwijnen (rechts)

3.3.2 Hernieuwbare energie

De ambitie om van de provincie Antwerpen een provincie te maken die alle beschikbare capaciteit aan hernieuwbare energie ook daadwerkelijk produceert en spaarzaam consumeert, straalt af op de werkzaamheden in het kader van de coördinatieopdracht. Als reeds toegelicht in het voorwoord, investeren we een groot deel van de beschikbare tijd en capaciteit in het faciliteren van **windturbineprojecten**. Dit zijn per definitie complexe investeringsprojecten. Bovendien sluit deze invulling van de coördinatieopdracht naadloos aan bij de ambities die de Vlaamse Regering formuleerde in haar plan Windkracht 2020. Voor deze projecten werken we dan ook zeer nauw samen met de cel VIP van het departement Omgeving. Onze toekomstige energievoorziening zal bestaan uit een mix van – hopelijk volledig hernieuwbare – energie. Daarom dat ook andere vormen van hernieuwbare energie uitvoering aan bod komen.

Voor alle inspanningen op het vlak van hernieuwbare energie verwijs ik graag opnieuw naar mijn rede voor de provincieraad in 2018: *Meanderende lijnen doorheen tien jaar gouverneurschap: over veiligheid, duurzaamheid, mobiliteit en technologische innovatie in een multi-level wereld waarin mensen centraal staan* (zie <https://www.cathyberx.be/over-cathy-berx/openingsrede/openingsrede-2018--meanderende-lijnen-doorheen-tien-jaar--gouver.html>).

Eén van de zes thema's die aan bod kwamen: **Duurzaamheid: zero-emissie, energie-onafhankelijkheid, ZETA en internalisering van externe effecten.**

“Antwerpen, een energieonafhankelijke provincie die geen energie verspilt én evenveel hernieuwbare energie produceert als de vraag naar energie groot is, is voor gouverneur Cathy Berx geen droom maar een scherpe ambitie. Deze ambitie halen veronderstelt een succesvolle inzet op meer wind- en zonne-energie, op warmterecuperatie en (on) diepe geothermie. Maar niet alle initiatieven lukten. ZETA (Zero-Emissie Transport Antwerpen) dat zij destijds samen met wijlen Rudi Thomas lanceerde, leverde niet het gewenste resultaat op: overheidsmaatregelen om vrijwillige, onafhankelijk gemonitorde doelstellingen op het vlak van emissie en lawaai-reductie door bedrijven, beter af te dwingen met het oog op schonere lucht en minder lawaai. Tot slot gaat ze in op kleinere maar veelbelovende projecten zoals Hydroville, de waterstofboot van CMB. En houdt ze een pleidooi voor de internalisering van alle externe effecten van emissies en vervuiling.”

In combinatie met de hernieuwbare duurzame energiemix, een optimale opslag en distributie van hernieuwbare energie brengen energieneutrale wijken en bedrijventerreinen, het behalen van voormelde ambitie dichterbij. **Antwerpen, een energie-onafhankelijke provincie die geen energie verspilt én evenveel hernieuwbare energie produceert als de vraag naar energie groot is.**

Wie het rapport las van het Intergovernmental Panel on Climate Change van 6 oktober jl. en de berichtgeving erover, kent de desastreuze gevolgen van de opwarming van de aarde met 1,5°C of meer boven de gemiddelde jaartemperatuur in pre-industriele tijd en geeft zich er rekenschap van dat voormelde ambitie binnere noodzaak is. Wie de beleidsenferi' las, weet wat hem of haar te doen staat, tenzij hij of zij er vrede mee heeft dat ragenoog de heft van Vlaanderen en van onze provincie onder de zeespiegel verdwijnt en zo verloren gaat voor onze kinderen en kleinkinderen.

Een klein, charmant land als Uruguay bewijst trouwens dat deze ambitie geen fata morgana hoeft te zijn.

Op zeer korte tijd slaagde Uruguay in een gigantische energie-omwenteling.

Anno 2018 draait het land voor bijna 100% op duurzame stroom, dankzij een mix van waterkrachtstroom, biomassa-, zonne-, en windenergie. Vooral windenergie is er uitgegroeid tot een stevige pijler van het energiebeleid.

Hoe slagen zij erin? Door een strategisch sterk, ambitieus en doorgedreven energie- en klimaatprogramma en een duurzaamheidsbeleid gedragen door alle politieke partijen.

De kernelementen van het Uruguayaanse succesverhaal zijn o.m. de publiek-privaat partnerschappen, langtermijncontracten, een Plan voor Nationale Energiezekerheid en uiterst transparante regels en contracten die vele buitenlandse investeerders lokten. Uruguay maakte duidelijke keuzes en voert die consequent uit. Vragen of er voldoende energie zal zijn in de winter, rijzen er niet.

Kortom, duurzame energie groeide er uit tot een rendabele business, met heel wat lokaal verankerde jobs en dalende energieprijzen als aangenaam gevolg.

GO URUGUAY!

Almost **95%** of its electricity comes from **CLEAN ENERGY**

Duurzame energie groeide in Uruguay uit tot een rendabele business, met heel wat lokaal verankerde jobs en dalende energieprijzen als aangenaam gevolg.

Figuur 14: screenshot online magazine Openingsrede 2018

3.3.2.1 Windenergie

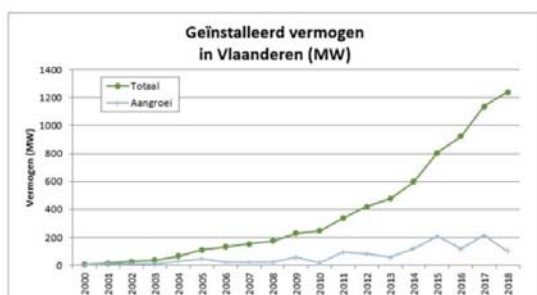
Eind mei 2019 draaide er in de provincie Antwerpen 135 windturbines⁵. 10 jaar geleden, in 2009, waren er dat 32. We gaan (gestaag) vooruit, niet alleen in aantal, ook in vermogen per turbine. In onderstaande tabel vindt u een overzicht van het aantal windturbines per gemeente (cijfers provincie Antwerpen, bron: <https://www.energiesparen.be/energiekaart/cijfers>).

Antwerpen	40
Hoogstraten	15
Wuustwezel	11
Olen	10
Geel	9
Meerhout	9
Arendonk	7
Puurs-Sint-Amands	6
Westerlo	5
Brecht	3
Dessel	3
Kalmthout	3
Mol	3
Schelle	3
Willebroek	3
Turnhout	2
Essen	1
Laakdal	1
Oud-Turnhout	1

Tabel 1: Aantal windturbines / gemeente (toestand mei 2019, bron: www.energiesparen.be)

De cijfers voor 2018 ogen en zijn – relatief gezien – goed: er werden 13 bijkomende turbines, samen goed voor 42MW, gerealiseerd. Hieronder vindt u een overzicht van de groei per provincie.

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Vlaanderen
Bijkomend vermogen (MW)	42	6	40,9	10,2	8,05	107,15
Totaal vermogen (MW) 2018	320,65	266,801	411,2	60,25	180,66	1239,561
Bijkomend windturbines	13	3	14	3	3	36
Totaal aantal windturbines	129	122	165	25	90	531

Figuur 15: groei in 2018 (bron: ODE / VWEA) / groei 2018 in de pers

⁵ met een totaal met geïnstalleerd vermogen van 328,6MW

Grote vraag is of we de vooropgestelde doelen uit het Windplan 2020 van de Vlaamse Regering (zie www.energiesparen.be/windkracht2020) gaan halen. Nog grotere vraag: wat na 2020?

Het (eerste) doel is 1490 MW tegen eind 2020. Momenteel staat de teller op 1239 MW (541 windturbines). Dit betekent dat we in Vlaanderen tussen nu (juni 2019) en eind 2020 nog circa 251 MW moeten realiseren. Aan 3MW/windturbine betekent dit dat er ongeveer 84 windturbines moeten bijkomen. Het lijkt logisch dat ook de provincie Antwerpen (oa met de haven en andere grootschalige industriegebieden) een deel van de resterende taakstelling helpt waarmaken.

Of we de doelstelling zullen halen, is onduidelijk. De sector lijkt hoopvol (zie figuur hieronder) en heeft het over de laatste, recht lijn. Ik ben geneigd dit optimisme te delen, maar makkelijk wordt het mijn inziens niet.

ODE

PUBLICATIES

WORD LID

ODE.BE > WINDENERGIE > WINDENERGIE > PUBLICATIES > IN LAATSTE RECHTE LIJN OM DOEL WINDTURBINES EIND 2020 TE HALEN

IN LAATSTE RECHTE LIJN OM DOEL WINDTURBINES EIND 2020 TE HALEN

28 MEI 2019

Het voorbije jaar zijn er 30 nieuwe onshore windturbines bijgekomen, goed voor een vermogen van ongeveer 83 megawatt. De provincie Limburg scoort het best wat vermogen per inwoner betreft, gevolgd door de provincie Oost-Vlaanderen. Dat blijkt uit de Energiekaart van het Vlaams Energieagentschap, waar de cijfers van de 300 Vlaamse steden en gemeenten zijn terug te vinden. Vlaams minister van Energie Lydia Peeters: "We hebben op dit moment al voor bijna 1.240 megawatt windenergie aan vermogen in Vlaanderen. Door de lange doorlooptijd vraagt elke nieuwe turbine tijd en geduld, maar we stevenen recht op ons doel af."

Figuur 16: screenshot persbericht ODE / VWEA

Het is nog te vroeg om grote conclusies te trekken, maar de groei lijkt te slabakken. In 2017 kwamen er in Vlaanderen 79 windturbines bij (= 224 MW), in 2018 kwamen er in Vlaanderen 30 windturbines bij (= 83 MW)⁶. Het wordt uitkijken naar de resultaten van 2019 en 2020.

Ook de dagdagelijkse praktijk leert dat het steeds moeilijker wordt om nog betekenisvolle projecten te realiseren. De individuele dossiers worden steeds complexer en complexer. De lokale tegenstand zal niet meteen wegebben, in tegendeel, die lijkt te groeien. Niettemin blijven we ons in

⁶ Deze telling, gecommuniceerd in mei 2019, wijkt af van de eerdere cijfers, gecommuniceerd in december 2018. Dit heeft te maken met het aligneren van de telmethode van het VEA en ODE.

het raam van de coördinatieopdracht en in nauwe samenwerking met de cel VIP van het departement Omgeving dagdagelijks inzetten voor meer windenergie. Deze aanpak behelst:

- overleg en afstemming tussen verschillende private ontwikkelaars stimuleren;
- Inter- en intrabestuurlijke afstemming realiseren;
- Specifieke, dossiergebonden problemen oplossen (luchtvaart, natuurcompensatie, interfererende vergunningsaanvragen, ...);
- Zo nodig het gesprek aangaan met tegenstanders en leren uit lokale conflicten waartoe windturbinedossiers aanleiding geven.
- ...

Figuur 17: screenshot Openingsrede 2018

In onderstaande tabel vindt u een overzicht van de windturbinedossiers die in 2018 in het raam van de coördinatieopdracht behandeld werden. Sommige dossiers werden globaal en intensief begeleid, in andere dossiers werd enkel gewerkt op een of meer specifieke knelpunten.

Met deze cijfers wordt best omzichtig omgesprongen. Ze geven enkel weer hoeveel projecten / voorstellen in de loop van 2018 werden behandeld. Er staan ook projecten in waarvan in een vroeg stadium onderbouwd werd aangetoond dat ze (daar en/of nu) niet haalbaar lijken. Bovendien zijn er windturbineprojecten die tot realisaties leiden en niet werden behandeld via de coördinatieopdracht. De cijfers doen met andere woorden geen enkele uitspraak over de te verwachten realisaties.

gemeente1	gemeente2	gemeente3	aantal min	aantal max	status	opmerking	ontwikkelaar
Antwerpen			60	100	in onderzoek	strategische MER loopt	Vleemo
Antwerpen	Hemiksem		0	4	formele procedure lopende	Umicore Hoboken	Engie
Arendonk			0	4	formele procedure in voorbereiding		Eneco

Arendonk	Oud-Turnhout		5	5	formele procedure afgerond / RvVB	problemen met lokaal draagvlak (Arendonk) / 2de lijn	Luminus
Beerse			0	?			Eneco
Beerse			0	2	formele procedure in voorbereiding		Eneco / Wienerberger
Beerse			3	3	formele procedure afgerond	princiepelijk akkoord met lokaal bestuur	W-Kracht
Bornem			2	2	formele procedure afgerond		W-Kracht
Brecht			1	1	formele procedure afgerond		Aspiravi
Brecht	Wuustwezel		0	6	formele procedure in voorbereiding		Megawendy / Luminus
Grobbendonk			0	2	in onderzoek		PIDPA
Oud-Turnhout			0	2	In onderzoek		PIDPA
Mol			0	2	In onderzoek	ondersteuning bij screening potenties eigen terreinen	PIDPA
Geel			3	3	formele procedure afgerond		Luminus
Kasterlee			0	4	in onderzoek		Engie
Geel	Kasterlee		0	5	formele procedure lopende	PBC - project weinig kans	W-Kracht
Grobbendonk			0	9	in onderzoek		ENA
Herentals	Grobbendonk	Herenthout	0	6	formele procedure lopende		ENECO / Luminus
Herentals			0	3	formele procedure doorlopen		Engie
Herentals			0	2	formele procedure doorlopen		Luminus
Hoogstraten			0	1	formele procedure afgerond	aanvraag quasi overlappend met andere aanvraag	Storm
Hoogstraten			0	1	formele procedure afgerond	aanvraag quasi overlappend met andere aanvraag	Engie
Hoogstraten			0	0	formele procedure afgerond	aanvraag quasi overlappend met andere aanvraag	Aspiravi
Hoogstraten			0	3	formele procedure lopende	(2de lijn)	Aspiravi
Hulshout	Westerlo		0	5	in onderzoek		Encon
Hulshout	Westerlo		0	6	in onderzoek		Luminus / Ecopower
Lier			0	3	in onderzoek		Ecopower / POM

Meerhout			0	2	in onderzoek		Engie
Mechelen			0	12	in onderzoek	afstemming tss private spelers loopt	div
Malle	Zoersel		0	4	in onderzoek		Econ
Mol			0	6	formele procedure in voorbereiding	opnieuw in (aangepast)	Ecopower
Olen			0	1	in onderzoek	stavaza onduidelijk	Encon
Olen			0	1	in onderzoek	stavaza onduidelijk	Mars
Puurs			0	2	in onderzoek		Encon
Ranst			0	3	formele procedure in voorbereiding	RVVB / RvSt	Ecopower / Water-Link
Retie			4	4	formele procedure doorlopen		Storm
Retie			0	2	formele procedure in voorbereiding		Engie
Rumst	Kontich		2	2	formele procedure doorlopen		W-Kracht
Rumst	Duffel		3	3	formele procedure in voorbereiding	veto luchtvaartautoriteiten recent doorbroken	Ecopower / Water-Link
Schelle			2	2	formele procedure afgerond	veto luchtvaartautoriteiten recent doorbroken	Ecopower
Schoten			0	2	formele procedure in voorbereiding		Ecopower
Turnhout			0	1	in onderzoek	Soudal	Encon
Turnhout			1	1			Engie
Turnhout			1	1			Eneco
Turnhout			1	1			Encon
Vosselaar			0	1	in onderzoek		Tom Vanden Boer
Vorselaar	Lille	Vosselaar	0	9	in onderzoek	afstemming tss private spelers loopt	Ecopower / Aspirvi / Engie
Vorselaar	Lille		0	7	in onderzoek		Ecopower / Engie / Storm
Vorselaar	Lille		0	9	in onderzoek		Eneco / ENA
Westerlo			0	2	in onderzoek		Engie
Wuustwezel			0	1	In onderzoek		Engie
Zandhoven			0	2	formele procedure afgerond / RvVB	in beroep bij minister	W-Kracht
Zoersel			0	2	formele procedure doorlopen		Storm
Zwijndrecht			0	2	in onderzoek		Engie
			88	269			

Tabel 2: in 2018 behandelde windturbinedossiers.

3.3.2.3 Zonne-energie

Passend in de coördinatieopdracht voor Mol – Postel (zie 3.3.3.1) wordt nagedacht over nieuwe en innovatieve invullingen voor (verlaten) zandwinningsputten in de regio Mol / Dessel / Lommel (zie ook 3.3.3.4). De plassen hebben een totale oppervlakte van ca. 1000ha. Mogelijks is dit een kans om drijvende zonneparken uit te bouwen. Sibelco bestelde alvast een haalbaarheidsstudie bij LRM en EDF. Om het idee af te toetsen organiseerde ik in 2017 samen met mijn Limburgse collega Herman Reynders een afstemmend overleg. Ook in 2018 werd hier verder aan gewerkt, onder andere met een plenair vooroverleg in functie van de vergunningsaanvraag van een concreet project.

Figuur 18: Impressie toekomstig project drijvende zonnepanelen Kempense Meren

3.3.2.4 Warmte

In 2018 organiseerden we opnieuw afstemmend overleg over de uitrol van warmtenetten in de provincie Antwerpen (dd 26/10/2018). Dit overleg resulteerde in een reeks beleidsaanbevelingen die begin 2019 werden toegelicht aan minister Lydia Peeters. Hieronder een overzicht van de verschillende concrete dossiers die in 2018 aan bod kwamen:

- Turnhout;
- Hoogstraten;
- Mol – Dessel;
- Herentals – Olen;
- Antwerpen – Mortsel – Edegem (Agfa);

- Antwerpen (Ter Beke).

Hot topics
over duurzame warmte.

17
17

Strategisch partnership voor ambitieus warmtenet rond Agfa-Gevaert
@jun 17, 2018 • Kelvin Solutions • Agfa-Gevaert restwarmte trajectbegroeiing
Kan restwarmte van Agfa-Gevaert buurt duurzaam verwarmen?

RECENTE BERICHTEN

- Subsidie voor warmtenet Turnhout
@dec 15, 2018
• Kelvin Solutions
- Lij mijn eigen euro voor uitbreiding Oostlands warmtenet
@sep 26, 2018
• Kelvin Solutions
- Strategisch partnership voor ambitieus warmtenet rond Agfa-Gevaert
@jun 17, 2018
• Kelvin Solutions
- Janssen stelt innovatief warmtenet voor aan publiek
@mei 30, 2018
• Kelvin Solutions
- Lange weg te gaan voor aardgasloze verkwamegrajken in Vlaanderen

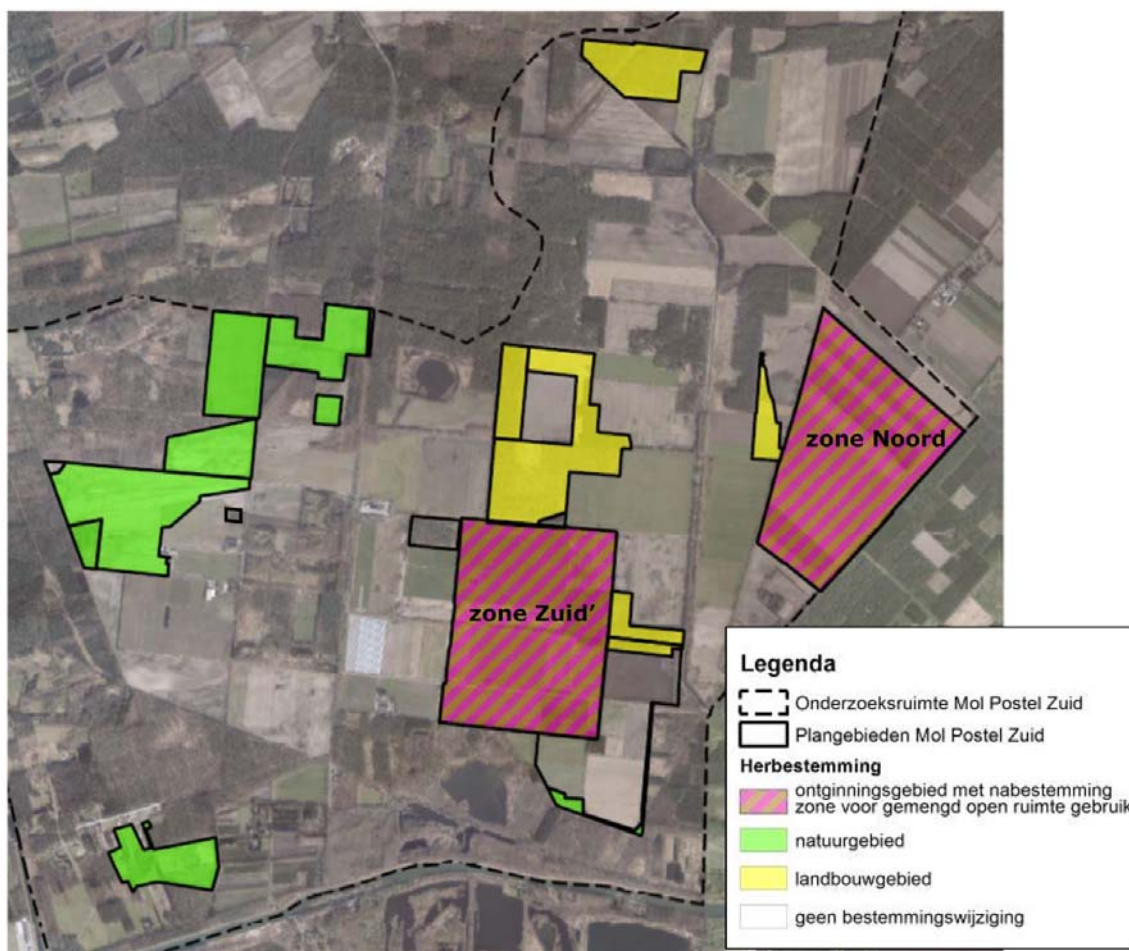
Figuur 19: Nieuwsbericht over warmtenet Agfa (bron: www.kelvinsolutions.be).

3.3.3 Opdrachten administraties, lokale besturen en/of andere partners

3.3.3.1 Vlaamse overheid

<i>Dossier</i>	Mol – Postel
<i>Initiatief</i>	Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)
<i>Actoren</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Mol; - Gemeente Dessel; - Gemeente Retie; - Provinciebestuur Antwerpen; - Sibelco; - Vlaamse Landmaatschappij (VLM); - Agentschap Onroerend Erfgoed Antwerpen; - Departement Ruimte Vlaanderen; - Agentschap voor Natuur en Bos (ANB); - Departement Landbouw en Visserij; - Departement LNE, Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond; Natuurlijke Rijkdommen; - NV De Scheepvaart; - Vlaamse Milieumaatschappij (VMM); - Boerenbond en Algemeen Boerensyndicaat (ABS); - Natuurpunt; - Landelijk Vlaanderen; - VOKA; - Hubertus Vereniging Vlaanderen; - Rurant; - Pidpa
<i>Probleem</i>	<p>In uitvoering van het kaderplan Kempense Meren was het provinciebestuur Antwerpen bezig met de opmaak van een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan (PRUP) voor de herbestemming van het Zilvermeer te Mol (ontginningsgebied => recreatie) en de afbakening van een vervangend ontginningsgebied. Op de plenaire vergadering over dit PRUP werden enkele negatieve adviezen uitgebracht. Onder andere ANB wees op de interferentie met /mogelijke hypotheek op de realisatie van diverse, Vlaamse beleidsdoelstellingen. Het Agentschap vroeg de gouverneur om in dit dossier coördinerend op te treden. Het provinciebestuur is bereid het planningsproces PRUP Kempense Meren, deel 1 voorlopig op te schorten om een eventueel compromis als resultaat van de coördinatieopdracht af te wachten.</p> <p>Het PRUP interfereert rechtstreeks en onrechtstreeks met volgende processen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het operationeel uitvoeringsprogramma in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV), afbakening van het buitengebied, regio Neteland (Ruimtelijke Visie voor landbouw, natuur en bos, deelruimte 3, Grensgebied Postel, beslissing Vlaamse Regering dd. 21 december 2007), in het bijzonder de acties 30 en 31. - De herbevestiging van agrarisch gebied middels de beslissing van de Vlaamse regering dd. 21 december 2007 (incl. correctie zoals voorgelegd aan de Vlaamse regering dd. 22 februari 2008); - De specifieke instandhoudingsdoelstellingen (S-IHD's) voor het habitatrichtlijngebied nr. BE2100026 Vallei van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heiden en het vogelrichtlijngebied nr. BE2101639 De Ronde Put zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering; - Het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN), GEN Nr. 324 De Maat - Den Diel – Buitengoor (Besluit van de Vlaamse Regering dd. 18 juli 2003); - Het beschermd landschap “<i>De bossen en de plassen van Den Del aan het Kempisch Kanaal met sluis nr. 3 en de Bailybrug</i>” (m.b. 22/06/2004).

<p><i>Actie</i></p>	<p>In overleg met de hoofdrolspelers werd in een startnota een plan van aanpak uitgewerkt. Dit plan van aanpak werd via minister Joke Schauvliege voorgelegd aan de betrokken, Vlaamse ministers. De minister gaf, mede in naam van haar collega's bevoegd voor Landbouw en voor Ruimtelijke Ordening, haar toelating om coördinerend op te treden.</p> <p>Voor dit dossier werd een driedelige overlegstructuur uitgewerkt, bestaande uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een bureau (ambtelijk) - een kerngroep - een stuurgroep <p>De bedoeling is om te zoeken naar afstemming tussen het provinciale planningsinitiatief m.b.t. het aanduiden van een reserveontginningsgebied en de hiervoor genoemde (Vlaamse) processen. In functie van de verdere besluitvorming legt de provinciegouverneur de resultaten van de besprekingen in de stuurgroep voor aan de deputatie van Antwerpen en de bevoegde minister(s).</p> <p>Het betreft een erg omvangrijk en arbeidsintensief proces dat loopt over meerdere jaren. Het bureau kwam in 2018 4 keer samen (05/03, 17/09, 09/11 en 17/12). De stuurgroep kwam, onder voorzitterschap van de gouverneur, één keer samen (23/04). Er vonden diverse bilaterale overlegmomenten plaats.</p> <p>Eén van de resultaten is de formele heropstart van het provinciale planningsinitiatief voor de zuidelijke helft van Mol Postel.</p> <p>Een belangrijke stap in 2018 was de ondertekening van de formele Engagementsverklaring uitvoering Postel Zuid tussen ANB, VLM, provinciebestuur Antwerpen en Sibelco.</p>
<p><i>Resultaat</i></p>	<p>Dit dossier is momenteel lopende.</p>

Figuur 20: figuur uit de scopingnota van het PRUP (zie <https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/drem/dienst-gebiedsgericht-beleid/kempense-meren/prup-kempense-meren-ii.html>)

Dossier	Riolering gevangenis Wortel
Initiatief	VMM
Actoren	<ul style="list-style-type: none"> - VMM - Regie der Gebouwen - IBZ - Bekkensecretariaat Maasbekken
Probleem	<p>De strafinstelling Wortel Kolonie loost haar afvalwater in de Staakheuvelse Loop, een zijloop van het Merkske. Het Merkske is speerpuntgebied in het Vlaamse Stroomgebiedbeheerplan 2016-2021 waarvoor de waterkwaliteitsdoelstellingen tegen 2021 gehaald moeten worden.</p> <p>De problematiek werd in mei 2010 in twee brieven gericht aan Regie der Gebouwen aangekaart, ondermeer n.a.v. een ecologische herinrichting binnen Ruilverkaveling Zondereigen. Eén brief van het bekkenbestuur Maasbekken (getekend door gouverneur Reynders) en één brief van gedeputeerde Röttger en Gouverneur Berx (zie bijlagen).</p>

	Een tijdelijke milieuvergunning (5jaar) in 2011 legde lozingsnormen via zuivering op in afwachting van de riolering (zie bijlage). Ondertussen werd een gemeentelijke riolering aangelegd die sinds maart 2016 operationeel is. Hiermee kan het afvalwater van het hele gebied van de Kolonie, inclusief de strafinstelling aansluiten op RWZI Hoogstraten. Aansluiting op deze persleiding vraagt echter een volledige scheiding tussen hemelwater en afvalwater. Dit is binnen de strafinstelling nog niet gebeurd zodat het afvalwater, nog steeds geloosd wordt in het brongebied van de Staakheuvelse Loop, weliswaar na behandeling. Waterkwaliteitsmetingen tonen de laatste jaren een verbetering maar de waterkwaliteit in de Staakheuvelse Loop blijft ondermaats tgv lozing door de strafinstelling. Het einddoel blijft volledige aansluiting op de persleiding en collectieve zuivering.
<i>Actie</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Afstemmend overleg - Afspraken met Regie der Gebouwen
<i>Resultaat</i>	Dossier is lopende

<i>Dossier</i>	Riolering Laakdal / afstemming met werken bruggen over Albertkanaal
<i>Initiatief</i>	VMM
<i>Actoren</i>	<ul style="list-style-type: none"> - VMM - Vlaamse Waterweg - Gemeente Laakdal
<i>Probleem</i>	<p>De Hezemeerloop is een waterloop onder beheer van de provincie Antwerpen met een erg slechte waterkwaliteit en -bodemkwaliteit en maakt deel uit van het speerpuntgebied Grote Nete I (bijkomend geldt hier ook de macrophytenproblematiek). De monding van de Hezemeerloop beïnvloedt de meest stroomafwaarts gelegen biologische meetplaats (257200) voor GN I negatief.</p> <p>De Hezemeerloop kent nog steeds een slechte kwaliteit. Ter hoogte van de industriezones aan het Albertkanaal ontvangt de Hezemeerloop nog behoorlijk wat vuilvracht (oa industriezone Acaciastraat Geel). Ten zuiden van het Albertkanaal is de Hezemeerloop ingebuisd. Op 9 februari 2015 vond er een milieu-incident plaats op de Hezemeerloop in Laakdal. Naar aanleiding van dit milieu-incident is er een uitgebreid onderzoek gebeurd. Naast structurele problemen bij een bedrijf gelegen langs de Kanaalweg werd er ook een structureel probleem vastgesteld met de riolering. De riolering in de Kanaalweg is niet aangesloten op het relatief dichtbij gelegen centraal gebied maar mondt uit in het ingebuisde deel van de Hezemeerloop.</p> <p>De bedrijven langs dat deel van de Kanaalweg zijn gelegen in een groene cluster nr 082-486 -1. Deze groene cluster dient nog verbonden te worden via een geplande rioleringsstreng (GUP nr 13053-023) met het centraal gebied ter hoogte van het kruispunt Nieuw Baan – Hezemeer (korte missing link)</p> <p>Het lijkt kostenbesparend en efficiënt indien deze werken kunnen meesporen met de vervanging en verhoging van bruggen over het Albertkanaal. De Vlaamse Waterweg vervangt in 2018-2019 nagenoeg gelijktijdig de brug in Geel-Stelen en de eerstvolgende kanaaloverspanning tussen Winkelomheide (Geel) en Eindhout (Laakdal).</p>
<i>Actie</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Afstemmend overleg - Afspraken met betrokken gemeentebesturen en Vlaamse Waterweg

Resultaat	Dossier is lopende
------------------	--------------------

Figuur 21: Slechte waterkwaliteit van de Hezemeerloop t.h.v. industrie Acaciastraat Geel

Dossier	Synagoge Heide (Kalmthout)
Initiatief	Kabinet minister Geert Bourgeois
Actoren	<ul style="list-style-type: none"> - vzw Synagoge Heide (vzw) (met vertegenwoordiging Shomre Hadas) - Israëlitische Orthodoxe Gemeente Machsike Hadas van Antwerpen - Gemeente Kalmthout - Kabinet minister Geert Bourgeois
Probleem	In mei 2012 werd door minister Geert Bourgeois, bevoegd voor het beleidsdomein Onroerend Erfgoed, de vraag gesteld om te bemiddelen in het dossier van de synagoge in Kalmthout-Heide. Dit gebouw, beschermd als monument sinds 2007, verkeert in zeer slechte staat. Een grondige renovatie is noodzakelijk. Maar omwille van de zeer complexe eigenaars situatie is een samenstelling en indiening van een restauratiedossier niet eenvoudig. Op dit ogenblik zijn er maar liefst 64 eigenaars, waarvan een groot deel in het buitenland verblijft.
Actie	Voor de opmaak van een beheersplan of het uitvoeren van een vooronderzoek voor een restauratie kan men bij de Afdeling Onroerend Erfgoed van de Vlaamse Overheid een premie aanvragen. Deze premie wordt gebruikt voor de opmaak van een beheersplan. Dat beheersplan is nodig om het definitieve restauratiedossier in te dienen. Een onderzoekspremie bedraagt 80% van de aanvaarde kostenraming (excl.

btw), met een maximum van 25.000 euro. De restauratiearchitect diende in 2018 een offerte in voor het opmaken van het beheersplan. De kostprijs ervan is geraamd op 21.116,00 EUR (excl. btw). De onderzoekspremie werd inmiddels aangevraagd en in september 2018 toegekend. Zo zal de Afdeling Onroerend Erfgoed van de Vlaamse Overheid 16 892.80 EUR (80% van het totaal) bijdragen voor de opmaak van het beheersplan.

Het bekomen van de restauratiepremie is de volgende stap. Hiervoor moet eerst en vooral een zeer uitgebreid, grondig en gedetailleerd aanvraagdossier worden samengesteld, in nauw overleg met het architectenbureau dat de werken zal begeleiden. Ook het beheersplan maakt deel uit van het aanvraagdossier. De opmaak van beide dossiers werd eind 2018 opgestart en zal in de loop van 2019 verder uitgewerkt worden. De aanvraag zal gebeuren op basis van het reglement 'Open erfgoed'. Open erfgoed is beschermd erfgoed dat actief en op regelmatige basis opengesteld wordt met als bedoeling de erfgoedwaarde ervan in de kijker te plaatsen. De voorwaarden zijn opgenomen in artikel 8.4.1 van het Onroerend-erfgoed-besluit. Open erfgoed wordt formeel erkend in een beheersplan dat in samenspraak met alle partners zal worden opgesteld.

In overleg met heel in het bijzonder de Machsike Hadas, de VZW en voorts de Shomre Hadas zijn er ook afspraken over de invulling van de synagoge. Er zal zeer zorgvuldig gewaakt over het beleid m.b.t. de activiteiten die in het gerestaureerde gebouw kunnen plaatsvinden. Zo zullen alle activiteiten moeten beantwoorden aan en/of raakvlakken hebben met het doel van het gebouw. Op zijn minst mogen ze daarmee niet in strijd zijn. Respect voor het gebouw en respect voor de geest van de oprichters zijn noodzakelijke voorwaarden voor elke activiteit.

De gerestaureerde synagoge kan ook opnieuw een religieuze functie vervullen. Een actieve dienst moet kunnen plaatsvinden. Ook zal aandacht besteed worden aan de verschillende joodse feesten, die in (of rond) de synagoge gevierd kunnen worden. In elk geval zal geen enkele activiteit mogen worden georganiseerd die niet strookt met de waarden en visie van het jodendom. Respect en aandacht voor de sacrale functie van het synagogegebouw zullen steeds voorop staan bij activiteiten die er doorgaan, en bij de bezoekers. Al deze afspraken worden opgenomen in het beheersplan dat in 2019 gefinaliseerd zal worden.

Figuur 22: binnenkant synagoge.

Resultaat Dit dossier is momenteel lopende.

<i>Dossier</i>	Stationsomgeving Mechelen
<i>Initiatief</i>	Departement Omgeving (VIP)
<i>Actoren</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Departement Omgeving (cel VIP) - Provinciebestuur Antwerpen - Onderhandelaar Brownfieldconvenanten - Stad Mechelen - Eurostation
<i>Probleem</i>	Faciliteren afstemming ifv stationsomgeving Mechelen (Raghenno-site) / opmaak brownfieldconvenant
<i>Actie</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Diverse overlegmomenten
<i>Resultaat</i>	Dit dossier is momenteel lopende.

3.3.3.2 Provinciebestuur

<i>Dossier</i>	Warmtenet Ter Beke
<i>Initiatief</i>	POM Antwerpen
<i>Actoren</i>	<ul style="list-style-type: none"> - POM Antwerpen - Provinciebestuur Antwerpen; - Stad Antwerpen - Departement Omgeving / cel VIP - Fluvius - ...
<i>Probleem</i>	Discussie over de vergunbaarheid van het warmtenet Ter Beke
<i>Actie</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Diverse overlegmomenten - Faciliteren rioleringsdossier
<i>Resultaat</i>	Dossier afgerond, vergunning werd verleend.

<i>Dossier</i>	Kasteelhoeve Grobbendonk
<i>Initiatief</i>	Provincie Antwerpen
<i>Actoren</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Provinciebestuur Antwerpen - Kempens Landschap (KL) - Gemeente Grobbendonk - Private partijen (uitbaters horeca) - Natuurpunt (NP) - OE - ...
<i>Probleem</i>	De Kasteelhoeve Grobbendonk (en ca. 10ha omliggende bossen) is in erfpacht genomen door de gemeente Grobbendonk en Kempens Landschap. Dit site is vervallen maar biedt enorme kansen. Wegens meningsverschillen tussen de erfpachthouders zat het dossier vast.
<i>Actie</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Diverse overlegmomenten - Opmaak akkoord op hoofdlijnen - Installatie werkgroep beheer. De werkgroep beheer kwam in 2018 meerdere keren samen.
<i>Resultaat</i>	Dossier loopt maar patstelling is doorbroken. Volgende doorbraken zijn gerealiseerd: <ul style="list-style-type: none"> - Akkoord op hoofdlijnen - Opmaak geïntegreerd beheersplan (natuur – erfgoed) is gestart (gemeente/KL/NP) - Bossen worden in beheer gegeven aan NP - Installatie WG beheer. De werkgroep beheer kwam in 2018 meerdere keren samen.

Figuur 23: Visie Kasteelhoeve Grobbendonk en omgeving (bron: inrichtingsvisie Graafweide – Schupleer, departement Omgeving, zie https://agnas.ruimteinfo.be/buitengebied/rup/345/20181109_LAMA-eindrapport%20Graafweide%20Schupleer_DEF.pdf)

<i>Dossier</i>	Sluikstort Wolzakkenbeek / Voordonkse plassen
<i>Initiatief</i>	Provincie Antwerpen
<i>Actoren</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Provinciebestuur Antwerpen (DIW); - Politie - Gemeentebestuur Putte - Natuurpunt
<i>Probleem</i>	Structurele sluikstortproblematiek
<i>Actie</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Diverse overlegmomenten - Opzetten handhavingstraject
<i>Resultaat</i>	Dossier afgerond, problematiek opgelost.

Dossier	Handhaving Rupelstreek
<i>Initiatief</i>	Provincie Antwerpen, gemeente Niel
<i>Actoren</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Provinciebestuur Antwerpen; - Gemeente Puurs - Gemeente Niel - Gemeente Willebroek - Gemeente Boom - Gemeente Bornem - Lokale Politie - Parket - Milieuspectie - De Vlaamse Waterweg NV
<i>Probleem</i>	Combinatie van (watergebonden) bedrijvigheid en wonen in de omgeving (overkant van de Rupel) zorgt voor een overlastproblematiek. Afstemming tussen de verschillende betrokken en handhavende partijen is noodzakelijk.
<i>Actie</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Diverse overlegmomenten (plenair dd. 19/03/2018 en 11/10/2019); - Uitwerken parkmanagement; - Afspraken over handhaving; - Informatiedeling (meldpunt, ...).
<i>Resultaat</i>	Dit dossier loopt.

Dossier	Vlaams-Nederlandse Delta
<i>Initiatief</i>	De Vlaams-Nederlandse Delta is een grensoverschrijdend verbindend netwerk, waarin vanuit een gemeenschappelijk belang wordt gewerkt aan een duurzame ontwikkeling en versterking van het mondiale concurrentievermogen van de Deltaregio. Vanuit deze doelstelling wordt kennisuitwisseling en functionele samenwerking tussen relevante partners uitgelokt en gefaciliteerd, in eerste instantie gericht op het versterken van de economische en logistieke kracht van de Vlaams-Nederlandse Delta. Er werd gekozen voor een lichte netwerkstructuur zonder rechtspersoonlijkheid waarbinnen een structureel overleg met de zeehavens loopt.
<i>Actoren</i>	De provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen, Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland werken samen binnen het grensoverschrijdend netwerk Vlaams-Nederlandse Delta. Aan de bestuurlijke overleggen nemen deel: de Gouverneurs / Commissarissen van de Koning van de deelnemende provincies alsmede gedeputeerden van de provincies. Voorts nemen deel de vertegenwoordiger van de Vlaamse regering in Nederland, de (plv.) ambassadeur van Nederland in België, de Secretaris-Generaal van de Benelux en de Consul-Generaal in Antwerpen. Vanuit de vakministeries zijn MOW en I&M vertegenwoordigd.
<i>Actie & resultaat</i>	De bijeenkomsten van het bestuur werden gehouden op 7 maart, 6 juni, 17 september en 10 december 2018. Onderwerpen die ter sprake kwamen waren agenda Vlaams-Nederlandse topontmoeting op 5 november 2018 in Middelburg, GROS, heroriëntatie VNDelta, Brexit, etc. De bestuurders kwamen ook bijeen n.a.v. de netwerkreceptie in Den Haag in mei en de VND-conferentie in Rotterdam in november. Het Zeehavenoverleg vond plaats op 6 juni in de haven van Moerdijk. Het openingswoord werd verricht door wethouder Thomas Zwijs van de gemeente

Moerdijk. Olaf Jonkeren van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat gaf een presentatie over de mogelijke gevolgen van de Brexit voor de maritieme sector in Nederland. Namens de Vlaamse havens en vanuit de praktijk gaf Joachim Coens, CEO van de haven van Zeebrugge, zijn visie op de Brexit.

De provincie Noord-Brabant nam op 1 april 2018 het stokje over van Oost-Vlaanderen. De Brabantse bestuurders hebben aangegeven dat zij willen laten onderzoeken of de VNDelta klaar is voor de toekomstige uitdagingen en hoe het huidige netwerk een nieuwe impuls kan krijgen. Dit onderzoek – heroriëntatie – in opdracht van de provincie Noord-Brabant en met instemming van de stuurgroep, is eind 2018 opgestart. Een extern bureau zal het resultaat in het voorjaar van 2019 voorleggen aan de stuurgroep.

In maart 2018 heeft de Vlaams-Nederlandse Delta, aangevuld met de provincies Nederlands Limburg, Belgisch Limburg en Vlaams-Brabant een oriënterend en informatief overleg gehouden over het cohesiebeleid post-2020. Vertegenwoordigers van de Nederlandse en Vlaamse provincies hebben hun standpunten gedeeld, de Europese Commissie heeft bij deze vergadering een stand van zaken gegeven met het oog op het nieuwe meerjarig financieel kader MFK.

Op 10 oktober 2018 was er in Brussel een vervolgbijeenkomst om informatie te delen over de nieuwe Europese programmaperiode. Europarlementariër Matthijs van Miltenburg (D66/ALDE) hield als rapporteur van een nieuw mechanisme voor grensoverschrijdende samenwerking een oproep om met goede voorbeelden voor zijn rapport te komen. Wim De Kinderen van Brainport gaf een toelichting bij het Vanguard Initiative en de kansen die het nieuwe MFK bieden voor dit Europese netwerk van innovatieve regio's. Drie van de vier Nederlandse regio's, Vlaanderen en Wallonië zijn aangesloten bij Vanguard.

De VNDelta jaarconferentie was in 2018 onderdeel van de Corridor Week, een event rond de corridor Rhine-Alpine, dat van 6 tot en met 8 november 2018 in Rotterdam werd gehouden. De VND conferentie op 7 november ging nader in op het traject Rotterdam-Antwerpen. Prominente spreker was de Britse historicus Peter Frankopan met zijn verhaal over de zijderoutes. Ook Alexander d'Hooghe, intendant van de ring rond Antwerpen hield een verhaal over de uitdagingen waarvoor Antwerpen staat om de mobiliteitsproblemen op te lossen. Er waren daarnaast vertegenwoordigers van de Europese Commissie en de Vlaamse overheid. De conferentie vond plaats op de SS Rotterdam, het voormalige cruiseschip van de HAL.

Al vier keer liet de VND een ruimtelijk-economische en logistieke studie van de VNDelta regio opmaken: de deltamonitor. Afgelopen jaar werd het opmaken en uitbesteden van die monitor uitvoerig besproken binnen de VND. Uiteindelijk werd beslist om deze periodieke monitor te blijven opmaken om zo de trends en evoluties in ons gebied te detecteren en waar nodig of wenselijk actie te ondernemen. De lijst met indicatoren, die aan de basis van deze monitor ligt, werd daartoe grondig geëvalueerd. In november 2018 is de nieuwe monitor, een product van de bureaus Panteia/WES, gepresenteerd. Er is gekozen voor een visueel aantrekkelijke (digitale) brochure en een interactieve webpagina, waarbij elke provincie haar eigen data kan vergelijken.

<i>Dossier</i>	Lozingsproblematiek Retie
<i>Initiatief</i>	Gouverneur / gemeente
<i>Actoren</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Provinciebestuur Antwerpen; - Gemeente Retie

	<ul style="list-style-type: none"> - DIW - Betrokken bedrijf
<i>Probleem</i>	<p>Tijdens een werkbezoek werd door de gouverneur een problematische lozing in een waterloop vastgesteld (zie onderstaande foto).</p> <p><u>Figuur 24</u>: Vastgestelde lozing</p>
<i>Actie</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek door VMM - Handhavend optreden
<i>Resultaat</i>	<p>Dit dossier is afgerond (lozingspunt weggenomen).</p>

3.3.3.3 Gemeentebestuur

<i>Dossier</i>	Signaalgebied Benedenvliet - IJselaar
<i>Initiatief</i>	Gemeente Aartselaar
<i>Actoren</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeentebestuur Aartselaar - Stad Antwerpen - Bekkenssecretariaat BES - Dienst Integraal Waterbeleid (DIW) provincie Antwerpen - Departement Omgeving - IVAREM - ...
<i>Probleem</i>	Uitblijven GRUP voor het signaalgebied (cfr. afspraken startbeslissing)
<i>Actie</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Diverse bilaterale en gemeenschappelijke overlegmomenten; - Aanpak problematiek containerpark - Aanpak vergunningsproblematiek reservatiestrook - Opstart GRUP voor het signaalgebied
<i>Resultaat</i>	GRUP werd opgestart. Dossier loopt.

<i>Dossier</i>	Ontsluiting bedrijventerreinen Kristalpark (Lommel) / Zinkweg (Balen)
<i>Initiatief</i>	Gemeenten Balen en Mol
<i>Actoren</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Stad Lommel - Gemeente Balen - Gemeente Mol - Gouverneur Limburg - IOK - VLAIO - Kabinet minister Ben Weyts - Proflow
<i>Probleem</i>	Dispuut tussen Lommel en Balen (en Mol) mbt de (kosten voor de) ontsluiting van de bedrijventerrein Kristalpark en Zinkweg en dit in relatie tot de uitvoering van het streefbeeld N71
<i>Actie</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Diverse bilaterale en gemeenschappelijke overlegmomenten; - Gemeenschappelijke communicatie; - Uitwerken tijdelijke oplossing; - Opmaak globaal akkoord incl. financiële afspraken (LT); - Gemeenschappelijk initiatief ifv uitvoering streefbeeld N71 (oa. Overleg kabinet minister Ben Weyts)
<i>Resultaat</i>	Het dossier is afgerond en opgelost (zie figuur hieronder).

GAZZY VAN ANTWERPEN Auto Immo Jobs Shop Mijn abonnement Digitale krant Abonne

GVA NIEUWS DOEN! SPORT SHE. MIJN GVA

De afsluiting tussen de bedrijventerreinen Driehoek (Balen) en Kristalpark (Lommel) was enkele maanden geleden al verwijderd. (archiefoto) Foto: Tommy Maes

Zwaar vrachtverkeer moet niet langer via dorpskern Wezel

04/05/2018 om 12:44 door Tommy Maes

Print

f t e

MOL / BALEN - Zwaar verkeer naar Industriezone Driehoek en Nyrstar moet in de toekomst niet langer meer door de dorpskern van Wezel. Daarover hebben Balen, Lommel, Mol en IOK een principiële akkoord bereikt. Concreet wordt vrachtverkeer naar Industriezone Driehoek op korte termijn ontsloten via het Kristalpark in Lommel.

Nieuws Regio Sport Goesting She. Mijn Belang

Lommel en Balen heffen blokkade op

Er komt een definitief einde aan de wegversperring tussen de Lommelse industriezone Kristalpark en het aangrenzende industrieterrein Driehoek in Balen. Lommel heeft met Balen en Mol een principiële akkoord over een ontsluiting van de Balense industriezone via Lommel. Belangrijke voorwaarde is wel dat er maatregelen komen om opstoppingen aan de ingang van het Kristalpark te voorkomen.

De versperring tussen het Lommelse Kristalpark en het Balense industrieterrein Driehoek blijft definitief weg.

Figuur 25: Dossier Kristalpark in de pers

Dossier	Waterproblematiek Goorloop
Initiatief	Gemeente Hulshout
Actoren	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Westerlo - Gemeente Hulshout - Gemeente Heist-op-den-Berg - Provinciebestuur Antwerpen - VMM - Aquafin - Diensten Noodplanning - Brandweer - ADLO
Probleem	Structurele waterproblematiek + onduidelijkheid over verantwoordelijkheden in noodsituaties
Actie	<p>Het dossier is zo goed als afgerond. In mei 2018 vond onder leiding van gouverneur Cathy Berx een afsluitende vergadering plaats waar een voorstelling werd gegeven van het pakket aan ondernomen en geplande acties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er werd een akkoord bereikt over de uitbreiding van het overstortbekken van Aquafin in het kader van Technisch Plan 23034. - De provincie Antwerpen onderbouwde verder haar plannen om vlakbij het overstortbekken van Aquafin een overstromingsgebied aan te leggen om overstromingswater van de Goorloop te bufferen. - De provincie Antwerpen en Aquafin benaderden de gebruikers en eigenaars van de gronden samen om de plannen toe te lichten.

	<p>Ondertussen heeft de provincie Antwerpen een akkoord met de eigenaar om de betreffende percelen aan te kopen. De uitbreiding van het overstortbekken van Aquafin zal op vraag van de landbouwers naast in plaats van achter het bestaande bekken gebeuren.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In afwachting van de uitvoering van bovenstaande maatregelen, is het afsprakenkader voor noodsituaties verder afgerond en door alle betrokkenen (Heist-op-den-Berg, Hulshout, dienst Integraal Waterbeleid provincie Antwerpen, brandweerzone Kempen, Hulpverleningszone Rivierenland, dienst Noodplanning gouverneur) goedgekeurd. - De gemeente Westerlo diende een projectfiche in bij de VMM voor de afkoppeling van de straten Lossing en een deel van de August Cannaertsstraat (ikv subsidëring gemeentelijke rioleringen). Het project werd ondertussen opgenomen op het GIP 2019 (zie verder). Dit is een belangrijk aanknopingspunt om verder werk te maken van de afkoppeling van de langsegelegen bedrijven in het industrieterrein. Bij het afleveren van vergunningen in het gebied zal er verhoogde aandacht zijn voor de waterproblematiek. Bovendien zal de naleving van de vergunningvoorwaarden nauwgezet opgevolgd worden (handhaving).
<i>Resultaat</i>	Het dossier loopt

<i>Dossier</i>	Kanaalzone Beerse – strategisch project Stadsregio
<i>Initiatief</i>	Gemeente Beerse, stadsregio Turnhout
<i>Actoren</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Campine NV - Metallo Belgium NV - Wienerberger NV - Overheden: <ul style="list-style-type: none"> - Agentschap Natuur en Bos - Agentschap voor Wegen en Verkeer - De Vlaamse Waterweg nv - Gemeente Beerse - Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) - Provincie Antwerpen - Stadsregio Turnhout - Agentschap Innoveren en Ondernemen - Vlaams Departement Omgeving - Vlaams Departement Mobiliteit en Openbare Werken - Vlaamse Milieumaatschappij - Belangenorganisatie: <ul style="list-style-type: none"> - VOKA Mechelen-Kempen
<i>Probleem</i>	<p>Gebrek aan voortgang in een strategisch project van/voor de stadsregio Turnhout, met name de ontsluiting van de kanaalzone in Beerse.</p> <p>De westelijke rand van de stadsregio heeft een groen karakter, met grote en kleine vlekken van wonen en bedrijvigheid. De Vlaamse Regering keurde in 2004 het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan goed voor de afbakening van het Regionaal Stedelijk Gebied Turnhout. Daarin bevestigde ze de bedrijvigheid langs het kanaal en voorzag ze een uitbreiding van het bedrijventerrein aan de kanaalzone van 18 ha en 50 ha in Beerse-Zuid. Er is echter geen consensus over de ontsluiting van die bedrijvzones. Daardoor lopen zowel woongebieden als open ruimte het risico onangepaste verkeersstromen over zich heen te krijgen. Maar ook de economische activiteiten op de zones kunnen moeilijk optimaal ontwikkeld worden. Langs het</p>

	<p>kanaal komen de belangen van de verschillende gebruikersgroepen met mekaar in conflict.</p> <p>Dat er beweging komt in dit dossier is niet enkel belangrijk voor de toekomst van de gemeente, het is cruciaal voor de ontwikkeling van de hele regio. De ontsluiting van de kanaalzone, en breder de ontsluiting van de bedrijventerreinen van Beerse, is één van de vier cruciale strategische projecten voor de vier gemeenten van Stadsregio Turnhout. Op vraag van Stadsregio Turnhout zet ook de gouverneur van de Provincie Antwerpen haar schouders onder dit project.</p>
<i>Actie</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Ondertekening engagementsverklaring door alle partners - 3 samenkomsten validatiegroep (beslissingsorgaan binnen de projectstructuur) - 23 samenkomsten binnen de vier verschillende werkpakketten <ul style="list-style-type: none"> o Ontsluitingsweg voor zwaar verkeer o Stimuleren transport over water o Realiseren van milderende maatregelen o Fietsvriendelijke zone - Opstart van 5de werkpakket met als doelstelling definiëren kosten en baten voor projectpartners - Faciliteren gesprek met inwoners langsheen tracé ontsluitingsweg
<i>Resultaat</i>	<p>Dossier is opgestart in 2017 en zal lopen tot 2019</p> <ul style="list-style-type: none"> - Werkpakket ontsluitingsweg voor zwaar verkeer: Consensus over wegtracé - Werkpakket stimuleren van transport over water: Workshop watergebonden transport waaraan 20 bedrijven deelnamen uit de regio. Opvolging door DVW in individuele trajecten waarbij materiaalstroomanalyses uitgevoerd worden en de goederenflows binnen het bedrijf bekeken worden. - Werkpakket realiseren van milderende maatregelen: natuurnota - Werkpakket fietsvriendelijke zone: mobiliteitsstudie met aanbevelingen over de rol van de nieuwe ontsluitingsweg in functie van duurzame mobiliteit in Beerse. Te integreren in herziening stadsregionaal mobiliteitsplan. Fiets-ostrade zowel aan noord- als zuidzijde van kanaal ruimte voorzien, verder onderzoek is nodig. - Positief advies van plenaire vergadering over voorontwerp gemeentelijk RUP in december 2018.

Figuur 26: Ondertekening engagementsverklaring ontsluiting van de kanaalzone in Beerse door alle partners

<i>Dossier</i>	Luchthaven Deurne
<i>Initiatief</i>	Borsbeek-Boechout-Mortsel
<i>Actoren</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeentebestuur Boechout, Mortsel, Borsbeek; - MOW; - De Lijn; - LEM - LOM - Stad Antwerpen - LNE - EGIS - Skeyes - TUI - Districten Deurne en Berchem
<i>Probleem</i>	De gemeenten rondom de luchthaven van Deurne wensten een aantal keer per jaar een overleg met de luchthaven en alle betrokken diensten om problemen te kunnen aankaarten. De gemeenten vroegen de gouverneur om dit overleg voor te zitten. In eerste instantie wensten zij een spreidingsplan mbt de verschillende vluchten te bespreken. Vele andere onderwerpen komen aan bod. Veel info wordt uitgewisseld.
<i>Actie</i>	Diverse overlegmomenten, oa. besproken in 2018: <ul style="list-style-type: none"> - Stand van zake opmeting landingsbaan - Busstelplaats De Lijn - Opmaak masterplan 2020 - Stand van zake opstijgprocedures - Verbeteren aanvliegeroutes
<i>Resultaat</i>	Dossier is momenteel lopende en zal de komende jaren verder worden opgevolgd door middel van overlegmomenten.

<i>Dossier</i>	Sport- en recreatiecluster Herentals
<i>Initiatief</i>	Stad Herentals
<i>Actoren</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Provinciebestuur Antwerpen - Departement Omgeving - BLOSO - Stad Herentals - ANB - Agentschap Onroerend Erfgoed
<i>Probleem</i>	Het BLOSO-recreatiedomein Netepark is gelegen op de grens tussen het kleinstedelijk gebied Herentals en de vallei van de Kleine Nete (GRUP Kleine Nete). Er is discussie over de uitbreidingsmogelijkheden van het recreatiedomein.
<i>Actie</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Diverse overlegmomenten - Studie ontwerpend onderzoek naar eventuele uitbreidingsmogelijkheden (departement Omgeving).
<i>Resultaat</i>	Dossier is lopende.

BASISSCENARIO A: COMPACTE IJSPISTE

De vertrekbasis voor scenario A is het gevraagde programma met mogelijkheid voor een 'compacte' ijspiste op deze locatie. De meeste geprogrammeerde sportonderdelen kunnen zonder noemenswaardige problemen ingepast worden mits een creatieve inpassing die inzet op medegebruik en uitbreiding van bestaande gebouwen.

Figuur 27: Visie (scenario) op de ontwikkeling van de sportcluster (bron: Stramien).

Dossier	Tuinlei
Initiatief	Gemeenten Schelle, Aartselaar en Niel
Actoren	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Schelle - Gemeente Niel - Gemeente Aartselaar - Provinciebestuur Antwerpen - Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) - Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) -
Probleem	De geplande aanleg van de Tuinlei in Schelle als een verbinding tussen de Steenwinkelstraat en de Matenstraat heeft volgens de buurgemeenten Aartselaar en Niel tot gevolg dat de Tuinlei een weg zal worden met erg veel sluipverkeer. Hierdoor bestaat er bij de gemeenten Aartselaar en Niel de vrees dat door hun gemeenten erg veel extra verkeer zal komen rijden en dat kruispunten op hun grondgebied vast zouden komen te zitten. Dit druist in tegen het intergemeentelijke mobiliteitsplan Rupel. Schelle is van mening dat de geschetste problemen zich niet zullen voordoen. Na 2 jaar is nog steeds geen overeenkomst bereikt. Schelle richt zich tot de gouverneur met de vraag om mee te zoeken naar een oplossing.
Actie	<ul style="list-style-type: none"> - Diverse (bilaterale) overlegmomenten – - Opmaak ontwerpvoorstel van overeenkomst dat rekening houdt met alle mogelijke scenario's. - Ondertekening van het voorstel van de provincie Antwerpen en de gouverneur door de 3 gemeenten in 2015 - De opstart van verkeerstellingen en mobiliteitsstudie.
Resultaat	In 2018 vonden werken aan de Tuinlei plaats. Het bepalen van de eindtoestand van het middengedeelte start na de voorlopige oplevering van de werken aan de

	<p>Steenwinkelstraat. Er is ook bepaald dat de gemeente Schelle de andere twee gemeentes en de provincie Antwerpen op de hoogte brengt, wanneer de voorlopige oplevering plaats vindt. Daarna zal de situatie bevestigd moeten worden door verkeerstellingen. Door de nieuwe verkeerslichtenregeling van de A12 zijn aangepaste verkeerstellingen nodig. Dossier wordt verder opgevolgd in 2019.</p>
--	--

3.3.3.4 Derden

Dossier	Projectideeën zandwinningsputten Mol / Dessel / Lommel
Initiatief	Sibelco
Actoren	<ul style="list-style-type: none"> - Provinciebestuur Limburg - Provinciebestuur Antwerpen - Stad Lommel - Gemeente Dessel - Gemeente Mol - Sibelco - EDF - LRM - ANB - Departement Omgeving - VMM - Agentschap Onroerend Erfgoed
Probleem	Zoektocht naar draagvlak en traject naar realisatie voor innovatieve projectideeën in de (voormalige) zandontginningsputten in de regio Mol / Dessel / Lommel (viskweek, hernieuwbare energie, drinkwaterproductie, koude-warmte opslag, klimaatbuffer (=> idee klimaatplassen, zie ook 3.3.1.4b, ...).
Actie	<ul style="list-style-type: none"> - Bilaterale overlegmomenten - Plenair overleg dd. 22/09/2017 - Aankaarten van specifieke problematieken bij bevoegde ministers - faciliteren vergunningsprocedure - ...
Resultaat	Dossier is lopende.

Figuur 28: Ideeën toekomstige, innovatie invulling zandontginningsplassen

Dossier	Goederentransport via spoor
Initiatief	IOK
Actoren	<ul style="list-style-type: none"> - IOK - IVAREM - Diverse bedrijven: <ul style="list-style-type: none"> o Lineas o BCTN o De Bonte o Exxon Mobile o Nike o Ambrogio o BP - Diensten gouverneur
Probleem	Diverse vragen naar (meer mogelijkheden voor) goederentransport via het spoor
Actie	- Plenaire denksessie met aanbieders van en potentiële klanten voor goederentransport via het spoor. Detecteren knelpunten en oplossingspistes.
Resultaat	Dossier loopt.

Dossier	Provinciaal uitvoerbeleid Balen
Initiatief	particulier
Actoren	<ul style="list-style-type: none"> - Provinciebestuur Antwerpen (DIW / dienst vastgoed) - Gemeentebestuur Balen - Diensten gouverneur - Particulieren
Probleem	Discussie over het provinciale uitvoerbeleid in Balen
Actie	- Bemiddeling tussen provinciebestuur en particulier
Resultaat	Dossier is afgerond.

Figuur 29: Impressie protest tegen waterbeleid.

3.4 Verkeersveiligheid

3.4.1 Verkeersveilige gemeenten

Nul slachtoffers in en door het verkeer...Voor Provincie Antwerpen, VSV en OVK is dit dé doelstelling van een goed verkeersveiligheidsbeleid. Met het oog op een drastische daling van het aantal verkeersslachtoffers, nodigen gouverneur Cathy Berx en gedeputeerde voor Mobiliteit en Ruimtelijke Ordening Luk Lemmens alle gemeenten uit om samen 'vision zero' te realiseren met het project Verkeersveilige Gemeente.

Figuur 30: logo verkeersveilige gemeente

Het project komt geen seconde te vroeg. Het is het resultaat van een unieke samenwerking tussen de Federale Diensten van de gouverneur, de Dienst Mobiliteit van de provincie, de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) en Ouders van Verongelukte Kinderen vzw (OVK). Zolang er een dode of zwaargewonde valt in en door het verkeer, is euforie misplaatst. Een doelstelling die 'streeft' naar weliswaar maximum 420 verkeersdoden blijft verbazen. Na de Veiligheidsconferentie van 2016, met als thema Verkeersveiligheid en innovatie, de goed ingeburgerde WODCA-controles en twee openingsredes over het thema, is het hoog tijd voor meer concrete actie. Het project Verkeersveilige gemeente provincie Antwerpen komt daaraan tegemoet. Het gaat nog een stap verder dan de reeds bestaande en overigens sterke verkeersveiligheidsinitiatieven van VSV en OVK vzw. Van deelnemende gemeenten verwacht het project zowel een inspannings- als resultaatverbintenis. Inspanningen zijn op het vlak van verkeersveiligheid goed en noodzakelijk. Maar vooral ook het resultaat: geen slachtoffers meer in en door het verkeer, is wat echt telt en wat ons allen zou moeten verbinden en sterken in onze gezamenlijke ambitie.

40 kandidaat-gemeenten, 16 geselecteerde gemeenten

Tot eind januari 2018 kregen alle gemeenten uit de provincie de tijd om zich kandidaat te stellen. De reacties waren erg positief. Maar liefst 40 gemeenten stelden zich kandidaat: Arendonk, Balen, Beerse, Berlaar, Bonheiden, Bornem, Borsbeek, Brecht, Edegem, Essen, Hemiksem, Herselt, Hoogstraten, Hove, Kalmthout, Kapellen, Kasterlee, Kontich, Lille, Lint, Malle, Meerhout, Mol, Nijlen, Oud-Turnhout, Puurs, Ranst, Ravels, Rijkevorsel, Rumst, Schelle, Sint-Amands, Turnhout, Vorselaar, Vosselaar, Wijnegem, Wuustwezel, Zandhoven en Zoersel.

Uit die groep werden vervolgens 16 gemeenten geselecteerd op basis van de ongevallencijfers uit 2015, 2016 en 2017 en de politiezones. Vanaf eind maart gingen zij als eerste van start met hun kosteloze begeleidingstraject. Meer concreet ging het voor de eerste editie om Bornem, Borsbeek, Edegem, Essen, Hove, Kalmthout, Kapellen, Kontich, Puurs, Ravels, Rijkevorsel, Schelle, Sint-Amands, Vorselaar, Wijnegem en tot slot Wuustwezel. Gemeenten die in 2018 niet werden geselecteerd, krijgen daarna uiteraard een nieuwe kans. In 2019 zijn zo opnieuw 10 nieuwe

gemeenten (Balen Beerse Herenthout Hoogstraten, Kasterlee, Lint, Rumst, Vosselaar, Zandhoven Zoersel) van start gegaan met hun traject.

Project Verkeersveilige gemeente provincie Antwerpen: een kosteloos begeleidingstraject

De 16 geselecteerde gemeenten starten hun kosteloze begeleidingstraject Verkeersveilige gemeente met SAVE steden & gemeenten en ondertekenen hun SAVE-charter bij OVK vzw. Als partner van VSV staat Studiebureau Tridée garant voor de coaching van de gemeenten en politie. Tridée en VSV voeren een grondig voorbereidend onderzoek en formuleren acties ter bevordering van de verkeersveiligheid in elke gemeente. Deze liggen aan de basis van een individueel SAVE-actieplan gebaseerd op zeven algemene doelstellingen.

Figuur 31: kick-off project verkeersveilige gemeente van maart 2018 (© Ian Segal)

Vervolgens zijn de gemeenten aan zet om die verkeersveiligheidsacties succesvol uit te voeren. Slagen ze daarin, dan behalen ze het SAVE-label, uitgereikt voor OVK vzw. In een derde en laatste fase begeleiden de dienst Mobiliteit van provincie Antwerpen en de Federale Diensten van de Gouverneur gemeenten intensief bij de verdere concrete uitwerking van de verkeersveiligheidsacties. De focus ligt dan zeer bewust en uitgesproken op meetbare resultaten en effecten. Gemeenten die hoog mikken, kunnen het ZERO-label halen. In totaal zijn er drie ZERO-deellabels te verwerven. Het project Verkeersveilige gemeente voorziet niet in harde deadlines. Gemeenten werken dus op eigen tempo hun project Verkeersveilige gemeente af. Het project voorziet wel in een duidelijke en gedeelde doelstelling: ZERO doden en zwaargewonden in en door het verkeer.

Indien gemeenten meer dan ooit hun nek uitsteken om het verkeer veiliger te maken, kunnen ze de federale en Vlaamse overheid met nog meer recht en rede op hun verantwoordelijkheden wijzen voor een nog meer doorgedreven handhaving en veiliger gewestwegen. Maar als steeds zullen vooral ook alle weggebruikers rekening moeten houden met elkaar en in het bijzonder met fietsers, voetgangers en inzittenden.

De provincie Antwerpen neemt de coördinerende rol op maar gaat tegelijkertijd nog een stap verder: ze biedt een kosteloos coaching- en begeleidingstraject voor gemeenten aan om samen

met de Vlaamse Stichting Verkeerskunde en de provincie verder te werken aan meer en betere verkeersveiligheid. Daarbij gaat het voor meetbare resultaten. Met de mobiliteitsstudies, de fietsbarometer en de Grote Fietsenquête heeft de provincie een grote expertise hierin opgebouwd. De opgedane kennis gebruikt de provincie Antwerpen nu graag voor het project Verkeersveilige gemeente. Samen met de waardevolle kennis van de partners, de Vlaamse Stichting Verkeerskunde en Ouders van Verongelukte kinderen.

90% van de wegen in Vlaanderen valt onder het beheer van steden en gemeenten. Lokale overheden zijn dan ook een onmisbare partner om de Vlaamse doelstellingen inzake verkeersveiligheid te realiseren.

Een systematische aanpak die vertrekt van een grondige analyse kan hierin een grote meerwaarde betekenen en de efficiëntie van verkeersveiligheidsmaatregelen vergroten. OVK ziet in deze samenwerking een uitgelezen kans om de ultieme doelstelling van haar project SAVE Steden & Gemeenten daadwerkelijk dichterbij te doen komen, namelijk dat lokale besturen op elk ogenblik en bij elke beleidsdaad of maatregel bewust met verkeersveiligheid bezig zijn.

3.4.2 Provinciale Adviescommissie Verkeersveiligheid provincie Antwerpen (PAVA)

In april 2012 startte gouverneur Cathy Berx met een provinciaal forum rond verkeersveiligheid : de Provinciale Adviescommissie Verkeersveiligheid provincie Antwerpen (kortweg : PAVA). De PAVA komt tweemaal per jaar samen en brengt alle stakeholders die te maken hebben met mobiliteit en verkeersveiligheid samen. Deze partners zijn o.m. de procureur des Konings, DirCo, gemandateerde korpschefs, de wegpolitie, het Vias Institute, departement Mobiliteit en Openbare Werken, beheerders van de weginfrastructuur, De Lijn, provinciebestuur van Antwerpen (departement Ruimte, Erfgoed en Mobiliteit), Ouders van Verongelukte Kinderen, Rondpunt zvw, Vlaamse Stichting Verkeerskunde.

De PAVA buigt zich voornamelijk over af te stemmen wetgeving, verkeersveiligheidsacties en infrastructuuringrepen met het oog op een verkeersveilige omgeving en het terugdringen van het aantal verkeersslachtoffers.

In 2018 kwam het PAVA 1 keer samen, namelijk op 4 oktober. Volgende punten stonden op de agenda:

- Kruispuntbank Rijbewijzen: stand van zaken
- Bevel tot betalen: stand van zaken
- Speekselanalyse/-collectoren: stand van zaken
- Project Verkeersveilige gemeente
- Toelichting AWV over conflictvrije kruispunten
- Vias Institute: voorstelling nieuwe werking

3.4.3 WODCA

WODCA staat voor WeekendOngevallen Door Controles Aanpakken. De campagne heeft tot doel om samen met alle lokale politiezones zoveel als mogelijk chauffeurs te controleren op overdreven snelheid en/of rijden onder invloed van drugs of alcohol om op die manier de vele weekendongevallen – dikwijls met jonge slachtoffers – een halt toe te roepen. Gemiddeld zijn er elk weekend in de provincie Antwerpen 140 politiemensen op de been.

In het kader van het WODCA-project vonden in de nacht van 17-18 maart 2018 en 20-21 oktober 2018 grootschalige provinciale WODCA-acties plaats in de provincie Antwerpen. Aan deze grootschalige provinciale WODCA-acties namen in 2018 in totaal een 500-tal politiemensen deel. Hierbij werd beroep gedaan op een helikopter, speurhonden en drughondgeleiders.

Op zaterdag 17 maart bezocht de gouverneur een controlepost van de Politiezone Brasschaat, in het gezelschap van Koen Verberck, waarnemend burgemeester van Brasschaat; HCP Jean-Claude Gunst, Directeur-Coördinator Federale Politie Arrondissement Antwerpen, HCP Bart Van Cleuvenbergen, korpschef van de Politiezone Brasschaat en HCP Luc Geens, Korpschef van Politiezone Heist. Gouverneur Cathy Berx maakte van deze gelegenheid gebruik om de resultaten van de WODCA-acties van 2017 aan de pers toe te lichten.

Bij deze controlepost werd ook één van de drugdetectietoestellen van de Scheepvaart-politie ingezet om een snelle controle op aanwezigheid van drugs mogelijk te maken. Het drugdetectietoestel geeft een goede indicatie alvorens een meer doorgedreven fouille van het voertuig en/of de inzittenden te doen of een drugtest af te nemen.

Aansluitend ging de gouverneur langs bij een controlepost in Loenhout van Politiezone Grens. Daar werd ze opgewacht door de burgemeester van Wuustwezel, Dieter Wouters, en door HCP Rudy Verbeeck, Korpschef Politiezone Grens.

Op zaterdag 20 oktober bezocht de gouverneur een controlepost van de Politiezone Voorkepen, in het gezelschap van Luc Aerts, burgemeester van Brecht, HCP Jean-Claude Gunst, Directeur-Coördinator Federale Politie Arrondissement Antwerpen en HCP Geert Smet, korpschef van de Politiezone Voorkepen.

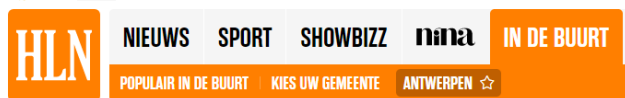
Figuur 32: WODCA-controles 2018

De politiezones en de federale wegpollitie in provincie Antwerpen zullen hun pioniersrol blijven vervullen met wekelijkse WODCA-actie. Deze acties blijven immers meer dan noodzakelijk. Te snel rijden en rijden onder invloed zullen in de provincie Antwerpen nooit getolereerd, doortastend gecontroleerd en gesanctioneerd worden. Iedereen die onder invloed of met schending van de snelheidsbeperkingen gebruik maakt van de wegeninfrastructuur in de provincie Antwerpen, moet ervan doordrongen zijn/worden dat de pakkans erg groot blijft. Vooral de strijd tegen druggebruik (in het verkeer) zal nog worden opgevoerd.

De WODCA-acties staan en vallen met de medewerking van de politiediensten. Zij zetten zich elk weekend actief in om controles te organiseren en uit te voeren. Zij delen ook alcoholtesters uit en sensibiliseren jong en oud over de gevaren van rijden onder invloed.

De politieparketten van de verschillende arrondissementen in de provincie Antwerpen organiseren regelmatig WODCA-zittingen. Met de WODCA-themazittingen wensen de gouverneur en de procureurs des Konings van de provincie Antwerpen de controleacties van de politie op overdreven snelheid en voeren onder invloed van alcohol en drugs te ondersteunen. Zo worden automobilisten extra geconfronteerd met de zware strafrechtelijke gevolgen waartoe het te snel en/of rijden onder invloed, leidt. De politieparketten leveren zo een belangrijke bijdrage aan het

terugdringen van het aantal weekendongevallen met slachtoffers waarbij overdreven snelheid, alcohol en drugs in het spel zijn.

In de buurt > Antwerpen

Provinciale politiecontroles: we rijden nuchterder maar sneller

22 oktober 2018 | 02u29

© Foto De Scheider - Gouverneur Cathy Berx steekt agenten in Brecht een hart onder de riem bij een WODCA-actie.

ANTWERPEN Afgelopen weekend vond er een provinciale WODCA-actie plaats, waaraan alle politiezones deelnamen en maar liefst driehonderd manschappen op straat stonden. Uit de cijfers van die acties tussen januari en september blijkt dat we minder drinken als we rijden, maar dat die zware voet een probleem blijft.

Figuur 33: WODCA-controles 2018 in de media

3.5 Machtiging gebruik explosieven

De gouverneur is bevoegd voor het geven van een (tijdelijke) machtiging voor het houden en gebruiken van springstoffen. In het verleden ontbrak (structureel) overleg met relevante actoren (hulpdiensten, beheerders van naburige infrastructuur, ...) wat kan leiden tot:

- gemiste kans om relevante randvoorwaarden te verwerken in machtiging gouverneur;
- gebrek aan draagvlak voor de machtiging en/of ongenoegen over gebrek aan betrokkenheid;

Daarom hebben we een eigen werkwijze uitgewerkt waarbij gestreefd wordt naar maximale afstemming en draagvlak en waar nodig randvoorwaarden voor de uitvoering.

De ervaring die we de voorbije jaren hebben opgebouwd, leert immers dat minstens het opleggen van randvoorwaarden een noodzaak is. Randvoorwaarden kunnen zijn:

- Afstemmend overleg met hulpdiensten;
- Communicatie (op voorhand, onmiddellijk na de explosie, ...),
- Afstemming met nabije infrastructuur (Infrabel, ...) en gevoelige locaties (RVT, ...);
- Timing explosie;
- ...

Deze aanpak moet de verschillende, betrokken overheden toelaten om de impact van de werkzaamheden te beoordelen en de nodige voorzorgsmaatregelen binnen hun bevoegdheden te nemen.

Dossiers behandeld in 2018:

- Machtiging gebruik explosieven Tomorrowland (vuurwerk);
- Machtiging gebruik explosieven Antwerpen (filmopnames).

4. Bijlagen

Bijlage 1: Werkbezoeken 2018	62
Bijlage 2: Evaluatie droogte en waterschaarste 2018	64
Bijlage 3: Verslaggeving dienst jacht	73
Bijlage 4: Jaarverslag strategisch project Kleine Nete	aparte nota

Bijlage 1: Werkbezoeken 2018 en agendapunten met inbreng Vlaamse administratie

Opmerking: enkel die agendapunten waar ook Vlaamse gedeconcentreerde buitendiensten en/of federale diensten aan meewerkten, zijn weergegeven. Voor een volledig overzicht van de werkbezoeken kan u terecht op www.cathyberx.be.

26 januari 2018 – Turnhout

- Mobiliteit
 - o A. Vervoersregio's
 - o B. Zuidelijke Ring/Studie Mobiliteit Noorderkempen
 - o C. Noordelijke ontsluiting
- Toerisme/Ontwikkeling Noorden
 - o C. Vaarrecreatie op het kanaal Dessel-Schoten
- Ongekwalficeerde schooluitval

Figuur 34: bezoek aan de Stedelijke Academie voor Schone Kunsten tijdens werkbezoek Turnhout

2 februari 2018 – Laakdal

- Restauratieproject stoomzagerij + verhuurpunt e-tuktuks
- Heraanleg fietspad Steenweg op Oosterlo

23 februari 2018 - Hulshout

- Vrachtvoorkeursroutes en mobiliteitsstudie
- RWA Missing Link
- Woonomgevingsplan
- Windmolens

9 maart 2018 - Westerlo

- Mobiliteit Heultje
- Problematiek van wateroverlast aan de Goorloop. De problemen, en mogelijke oplossingen, overstijgen de gemeentegrenzen en hebben invloed op onder meer Westerlo, Hulshout en Heist-op-den-berg.
- Permanent verblijf op campings ~nieuw campingdecreet

16 maart 2018 - Meerhout

- Project Grote Netewoud
- Mobiliteit: Randon Meerhout

4 mei 2018 - Brecht

- Ontwikkeling binnenschil stationsomgeving

- Naamgeving station
- Kleiduifschieten
- Schietoefeningen Groot Schietveld
- Chaotische inplanting windturbines
- Grafheuvel hoek Schotensteenweg – Bareellaan
- Samenaankoop audiovisuele middelen voor opnames gemeenteraad
- Fietsbrug de Merel
- Tomorrowlab

18 mei 2018 - Retie

- Windmolens: inplanting
- Richtlijnenhandboek meergezinswoningen – opvolging
- Regionale ontsluiting N118
- Dorpenbeleid: kandidaatstelling ‘veerkrachtige dorpen’

25 mei 2018 – district Deurne

- Ondertunneling E313 vanaf het rondpunt van Wommelgem tot aan de aansluiting met de Ring
- Aanleg A102: stand van zaken en voorstel tot ondertunneling

15 juni 2018 – Balen

- (strategische) meerjareninvesteringsplannen NMBS en Infrabel

22 juni 2018 - Vosselaar

- Woonomgevingsplan

1. Inleiding

Vanaf 6 juli 2018 nam de gouverneur van de provincie Antwerpen verscheidene maatregelen (politiebesluiten) die een rechtstreeks gevolg waren van de zeer uitzonderlijke weersomstandigheden van de afgelopen maanden. Door een combinatie van hoge temperaturen en het bijna volledig uitblijven van neerslag, heeft Vlaanderen de afgelopen zomer zelden geziene droogte en waterschaarste gekend. Voor een meer feitelijke, maandelijkse beschrijving van de droogtesituatie zie [hier](#) (toestandsrapporten\toestandsrapporten VMM).

De genomen maatregelen situeren zich op 3 vlakken:

- 4) Vuur- en rookverbod in het kader van de (brand)veiligheid
- 5) Waterbesparende maatregelen en captatieverbod onbevaarbare waterlopen t.g.v. waterschaarste en verdroging
- 6) Captatie- en recreatieverboden kanalen t.g.v. aanwezigheid van blauwalgen

In deze nota wordt weergegeven hoe de gouverneur van de provincie Antwerpen is omgesprongen met de afgelopen droogteperiode. Deze nota geeft inzicht in de totstandkoming van de verschillende politiebesluiten (overwegingen, overleg,...), de manier waarop hierover gecommuniceerd is, en wat de vaststellingen op het terrein zijn geweest op het vlak van naleving en handhaving. In deze nota vindt u een evaluatie en overzicht van de belangrijkste concrete knelpunten en een aantal aanbevelingen.

2. Totstandkoming van de verschillende besluiten

Rook- en vuurverbod

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) trok op 01/07/18 de brandwaarschuwingsindex (BWI) voor het volledige grondgebied van de provincie Antwerpen op naar code rood. Na informeel overleg met de hulpverleningszones vaardigde gouverneur Cathy Berx op 06/07/18 een politiebesluit uit dat kampvuren verbiedt op het volledige grondgebied van de provincie Antwerpen, en dat roken en vuur maken verbiedt in natuurgebieden (zie bijlage 1). Eerder (eind juni) vaardigden een aantal burgemeesters (Mol, Geel, Retie,...) ook al een rook- en vuurverbod uit op advies van de brandweerzone Kempen.

Het rook- en vuurverbod werd op 17/08/18 opgeheven.

Waterbesparende maatregelen en captatieverbod onbevaarbare waterlopen

Na het eerste advies van de Vlaamse Droogtecommissie op 24/07/18, nam gouverneur Cathy Berx de voorgestelde waterbesparende maatregelen vrijwel onmiddellijk en nagenoeg integraal over in een politiebesluit (zie bijlage 2). Deze snelle implementatie van het voor de brede bevolking en lokale besturen bedoelde 'verspil – en sproeiverbod' strekte ertoe eenieder op te roepen tot zeer spaarzaam watergebruik. Tegelijk maakte deze snelle implementatie het mogelijk om op de kortst mogelijke termijn zicht en inzicht te krijgen in eventuele toepassingsproblemen (veilige organisatie van festivals, sport en andere evenementen, problematiek van de moestuinen...). Deze brede informatie was cruciaal voor een grondige bespreking van het advies van de Droogtecommissie op de Coördinatiegroep droogte en waterschaarste provincie Antwerpen en de eventuele bijsturing en aanvulling van het eerste besluit van de gouverneur van 24/07/18.

Op 26/07/18 vergaderde voormelde Coördinatiegroep Droogte en Waterschaarste provincie Antwerpen⁷ (verslag zie bijlage 10), over de verfijning van de waterbesparende maatregelen én

⁷ De coördinatiegroep droogte en waterschaarste in de provincie Antwerpen bestaat uit de waterbeheerders (Vlaamse Waterweg, VMM en provincie Antwerpen, polders), bekkensecretariaten, drinkwatersector, ANB, Dep. Landbouw en Visserij, belanghebbende

over de invoering van het door de Droogtecommissie voorgestelde captatieverbod. Op basis daarvan werd het besluit van 24/07/18 aangepast (zie bijlage 3). De belangrijkste toevoeging was een captatieverbod op onbevaarbare waterlopen. Het voorstel van de gouverneur tot verfijning van de waterbesparende maatregelen werd integraal goedgekeurd.

Ten gevolge van het captatieverbod van 26/07 (onbevaarbare waterlopen) ontving gouverneur Berx een aantal gemotiveerde aanvragen tot modulering van de toepassing en handhaving van het captatieverbod met het oog op de bescherming van kostbare teelten én de opbouw van de nodige kennis en expertise met het oog op duurzame oplossingen voor te verwachten nieuwe periodes van droogte en hitte in Vlaanderen. In samenspraak met o.a. Boerenbond en de waterbeheerders werden 3 specifieke projecten aanvaard. Voor elk ervan werd een omstandig gemotiveerd kantschrift uitgewerkt m.b.t. de niet-handhaving van het captatieverbod onder strikte voorwaarden (aantonen behoefte; niet meer water gebruiken dan strikt noodzakelijk voor de teelt; aantonen dat er geen alternatieven beschikbaar zijn én rapportering van de manier waarop van de mogelijkheid gebruik is gemaakt met het oog op *lessons learned*), binnen welbepaalde gebieden. Voormelde aanpassingen op maat m.b.t. de handhaving van het captatieverboden en voormelde rapporten gelden als experiment. Uit de aan te reiken en te verwerken data en informatie zullen de nodige lessen worden getrokken m.b.t. de allicht aan de klimaatverstoring gelinkte droogteproblematiek. Zie bijlage 13 voor meer info over, en een eerste evaluatie van de kantschriften.

Op 13/08/18 kwam de Coördinatiegroep droogte en waterschaarste provincie Antwerpen opnieuw samen om een tussentijdse stand van zaken op te maken (verslag zie bijlage 11). Er werd collegiaal beslist om de geldende politiebepalingen te handhaven. Wél werd de periode waarin sproeien toegelaten was, uitgebreid met 2 uur 's morgens en 2 uur 's avonds (18u – 10u i.p.v. 20u – 8u), dit op uitdrukkelijk verzoek van de landbouwsector en ondersteund door de landbouwadministratie (Dept. LV) (nieuw politiebepaling zie bijlage 7).

N.a.v. het advies van de Vlaamse Droogtecommissie van 17/08/18, werden de waterbesparende maatregelen opgeheven. Het captatieverbod onbevaarbare waterlopen werd op 14/09/18 opgeheven na advies van de Droogtecommissie op 13/09/18.

Captatie- en recreatieverbod n.a.v. aanwezigheid blauwalgen

Het captatie- en recreatieverbod houdt in dat het verboden is om water te onttrekken voor het besproeien van gewassen en als drinkwater voor vee. Daarnaast is ook elke vorm van zachte recreatie (kajakken, kanovaren, vissen, waterski, wakeboarden,...) verboden. De politiebepalingen werden opgemaakt met als voorbeeld een gelijkaardig politiebepaling in West-Vlaanderen.

De captatie- en recreatieverboden werden uitgevaardigd op vraag /advies van de Vlaamse Waterweg (dit telkens n.a.v. een visuele vaststelling van blauwalgen). De vraag om een captatie- en recreatieverbod uit te vaardigen, werd telkens na maximaal enkele uren gehonoreerd. In geval van provinciegrensoverschrijdende kanalen werd afgestemd met betreffende provincie (Limburg).

In de provincie Antwerpen is gekozen voor een trapsgewijze instelling van het (gedeeltelijk) captatie- en recreatieverbod. D.w.z. dat er niet meer dan nodig werd verboden, en dat er stelselmatig uitgebreid werd i.f.v. de noodzaak:

- 07/08: captatie- en recreatieverbod voor Kanaal naar Beverlo en deel van kanaal Bocholt-Herentals (bijlage 4)
- 09/08: uitbreiding captatie- en recreatieverbod van 07/08 naar volledige kanaal Bocholt-Herentals (bijlage 5)
- 10/08: uitbreiding captatie- en recreatieverbod 09/08 met kanaal Dessel-Turnhout-Schoten (bijlage 6)
- 23/08: uitbreiding captatie- en recreatieverbod 10/08 met het kanaal Dessel-Kwaadmechelen vanaf het kanaal Bocholt-Herentals tot aan brug 3 Mol Rauw (kilometerpunt 3.125) (bijlage 8)
- 13/09: opheffen captatie- en recreatieverbod van 24/08.

Op 27/08 organiseerde gouverneur Berx een overleg over de blauwalgenproblematiek met VMM, Vlaamse Waterweg, drinkwatersector, dienst Noodplanning, bekkensecretariaat en Agentschap Zorg en Gezondheid. Belangrijkste agendapunten waren de meest recente stand van zaken, de manier waarop de aanwezigheid van blauwalgen wordt opgevolgd, de afstemming tussen de

sectoren (Boerenbond, Natuurpunt), dienst Noodplanning en vertegenwoordigers van de 5 disciplines.

vaststellingen van de VMM, het agentschap Zorg en Gezondheid en de Vlaamse Waterweg, en de wenselijke strategie om de maatregelen op te heffen. Er werd besloten om het verbod in de mate van het mogelijke in 1 keer op te heffen van zodra de meetresultaten dit toelaten (verslag zie bijlage 12).

Over het opheffen van het politiebepsluit blauwalgen werden op hoofdlijnen volgende afspraken gemaakt:

1. de verdere, continue controle op de aanwezigheid van cyanobacteriën gebeurt in eerste instantie via visuele controle door de terreinmedewerkers;
2. wanneer visueel geen cyanobacteriën meer vastgesteld worden, gebeurt een wekelijkse analyse via staalname van het gehalte aan microcystines (in Antwerpen door het PIH en Water-link);
3. pas wanneer de concentratie aan microcystines twee opeenvolgende weken onder een niveau van 20 microgram per liter gedaald is (WHO-norm), wordt er vanuit gegaan dat de kwaliteit genormaliseerd is en het recreatie- en captatieverbod voor de betreffende waterloop kan opgeheven worden;
4. de politiebepsluiten ifv de opheffing van het captatie- en recreatieverbod worden in de mate van het mogelijke geclusterd genomen, d.w.z. voor meerdere vrijgegeven waterwegen (of delen ervan) via één besluit.

3. Communicatie

De Dienst Noodplanning informeerde de (betrokken) burgemeesters en politiezones meteen over elke nieuw of aangepast politiebepsluit.

Eind juli: politiebepsluit verbod kampvuren op het volledige grondgebied, en rook- en vuurverbod in natuurgebieden

- Afzonderlijke vragen burgers en journalisten beantwoord
- Gecommuniceerd via website www.cathyberx.be

24/07: Politiebepsluit Waterbesparende maatregelen

- 24/07: Persbericht 'Door de aanhoudende droogte bijkomende waterbesparende maatregelen van kracht in de provincie Antwerpen'
- communicatie via website www.cathyberx.be en via www.provincieantwerpen.be
- Beantwoorden vragen burgers: mails en telefoons kabinet, Twitter en Facebook provincie Antwerpen
- Interviews ATV, Radio 1 en Radio 2, kranten

26/07 Nieuw politiebepsluit waterbesparende maatregelen + captatieverbod onbevaarbare waterlopen

- PB 26/07: 'Nieuw politiebepsluit waterbesparende maatregelen en captatieverbod onbevaarbare waterlopen van kracht in de provincie Antwerpen'
- Communicatie via website www.cathyberx.be en via www.provincieantwerpen.be
- Alle vragen, opmerkingen, bedenkingen ... werden verwerkt in een [uitgebreide Q&A lijst](#) opgemaakt door de gouverneur, haar kabinet, de dienst noodplanning en de diverse partners.
- afzonderlijke mailing naar de Antwerpse mediaredacties (ATV, RTV, GVA, RADIO 2, HLN, Nieuwsblad) met de vraag om de Q&A online te plaatsen
- Beantwoorden vragen burgers: mails en telefoons kabinet, Twitter en Facebook provincie Antwerpen
- Interview ATV, kranten
- Cameraploeg Sylvester Productions filmde Coördinatiegroep Droogte en Waterschaarste provincie Antwerpen van 26/07 in het kader van de opnames voor de documentaire: *De veiligheid van ons land*

07/08 Blauwalgen aangetroffen in kanaal Bocholt-Herentals en kanaal naar Beverlo

- PB 07/08: 'Blauwalgen aangetroffen in kanaal Bocholt-Herentals en kanaal naar Beverlo'
- Communicatie via website www.cathyberx.be en via www.provincieantwerpen.be
- 07/09: RTV-interview over situatie blauwalgen + visvijver Balen
- [Vragen van burgers \(vooral kajakclubs\) beantwoord](#)
- [Aangepaste Q&A online](#)

10/08 Nieuwe haarden van blauwalgen ontdekt in kanaal Dessel-Turnhout-Schoten

- PB 10/08: 'Nieuwe haarden van blauwalgen ontdekt in kanaal Dessel-Turnhout-Schoten'
- Communicatie via website www.cathyberx.be
- [Vragen van burgers \(vooral kajakclubs\) beantwoord](#)
- [Aangepaste Q&A online](#)

13/08 Nieuw politiebepsluit behoudt waterbesparende maatregelen maar versoepelt uren voor gebruik regen- en/of grondwater (tussen 18u 's avonds en 10u 's ochtends) in provincie Antwerpen

- PB 13/08: 'Nieuw politiebepsluit behoudt waterbesparende maatregelen maar versoepelt uren voor gebruik regen- en/of grondwater (tussen 18u 's avonds en 10u 's ochtends) in provincie Antwerpen'
- Communicatie via website www.cathyberx.be
- [Aangepaste Q&A online](#)

17/08 Aanpassingen politiebepsluiten in Provincie Antwerpen i.v.m. de droogte:

- Nieuw politiebepsluit heft waterbesparende maatregelen op;
- Eerdere captatieverbod onbevaarbare waterlopen en captatie- en recreatieverbod op drie kanalen blijven van kracht;

- Opheffing kampvuur, rook –en vuurverbod.

- PB 17/08: 'Aanpassingen politiebepsluiten in Provincie Antwerpen i.v.m. de droogte: Nieuw politiebepsluit heft waterbesparende maatregelen op; Eerdere captatieverbod onbevaarbare waterlopen en captatie- en recreatieverbod op drie kanalen blijven van kracht; Opheffing kampvuur, rook –en vuurverbod.'
- Communicatie via website www.cathyberx.be en via www.provincieantwerpen.be
- [Aangepaste Q&A online](#)

23/08 Bijkomend captatieverbod en verbod op zachte recreatie voor Kanaal Dessel-Kwaadmechelen

- PB 23/08: 'Nu ook blauwalgen in deel van kanaal Dessel - Kwaadmechelen: bijkomend recreatie –en captatieverbod van kracht'
- Communicatie via website www.cathyberx.be
- [Aangepaste Q&A online](#)

14/09 Nieuw politiebepsluit opheffing captatieverbod onbevaarbare waterlopen in provincie Antwerpen

- PB 14/09: 'Nieuw politiebepsluit opheffing captatieverbod onbevaarbare waterlopen in provincie Antwerpen'
- Communicatie via website www.cathyberx.be
- [Aangepaste Q&A online](#)

20/09 Opheffing van het verbod op zachte recreatie en het captatieverbod op de kanalen van provincie Antwerpen

- PB 20/09: 'Opheffing van het verbod op zachte recreatie en het captatieverbod op de kanalen provincie Antwerpen'
- Communicatie via website www.cathyberx.be

4. Impact, handhaving en opvolging

Zowel bij het politiebepsluit houdende het vuur- en rookverbod als bij de verschillende politiebepsluiten met betrekking tot de waterbesparende maatregelen en het captatieverbod, werden afspraken gemaakt rond registratie van meldingen en handhaving. Deze afspraken werden gemaakt met de Coördinatie en Steundirectie van de Federale Politie (CSD) en met vertegenwoordigers van de lokale politie.

De registraties van de CSD geven een overzicht van de meldingen voor beide politiebepsluiten van 26/7 tot 17/8. Voor het rook- en vuurverbod moeten de meldingen aangevuld worden op basis van de informatie van de politiezones⁸.

Het rook- en vuurverbod is van kracht geweest tussen 6 juli 2018 en 17 augustus 2018. Er werden in die periode 259 meldingen geregistreerd en 30 PV's opgesteld. Waar mogelijk werd gebruik gemaakt van GAS boetes maar deze worden door sommige zones ook vermeld als PV.

De politiebepsluiten met betrekking tot de waterbesparende maatregelen (sproeien + captatie) waren van kracht tussen 24 juli 2018 en 17 augustus 2018. In die periode werden 117 meldingen geregistreerd en 5 PV's opgemaakt. Geen van de zones maakt melding van GAS boetes bij de handhaving van dit besluit. De spreiding van de meldingen ziet er als volgt uit:

- 11 meldingen met betrekking tot zwembaden
- 61 meldingen met betrekking tot sproeien
- 21 meldingen met betrekking tot wassen
- 24 meldingen met betrekking tot captatie

Zeker 2 van de 5 PV's werden opgesteld naar aanleiding van het sproeiverbod. Op dit moment kennen we de aanleiding voor de overige PV's nog niet.

De Vlaamse Waterweg meldde geregeld dat het zwemverbod op een aantal plaatsen onvoldoende of zelfs niet gehandhaafd wordt.

Gelet op de vakantieperiode, en het tijdstip van de overtredingen, is handhaving moeilijk voor de Vlaamse Waterweg. De handhaving van het zwemverbod is niettemin cruciaal, gelet op de risico's van zwem- en duikpartijen op tal van plaatsen. Burgemeesters die de problematiek minimaliseerden zijn daarop aangesproken en verzocht om in te zetten op correcte handhaving, in het belang van de veiligheid en gezondheid van hun inwoners.

5. Evaluatie en aanbevelingen

Vanuit de coördinatiegroep droogte en waterschaarste in de provincie Antwerpen worden volgende appreciaties en aanbevelingen gedaan:

Droogtecommissie

- De coördinerende rol van de Droogtecommissie, de wekelijkse opvolging van de situatie via de CIW-werkgroep waterschaarste- en droogterisicobeheer, en de snelle communicatie van de belangrijkste besluiten via e-mail, worden als zeer positief ervaren.
- Het inwinnen van informatie gebeurde in het begin (eerste weken van juli) nochtans ongecoördineerd. Verschillende instanties zoals drinkwaterbedrijven, VMM, Aquafin,... werden vanuit verschillende hoeken (dienst Noodplanning, diensten gouverneur,...) bevroegd. Hoewel er o.a. via VMM en de bekkensecretariaten op werd gedrukt dat de CIW haar coördinerende rol uitoefende, werd dit pas echt zichtbaar na de eerste Droogtecommissie van 24/07/18. Op dat moment hadden een aantal provinciegouverneurs echter al zélf crisisoverleg georganiseerd en maatregelen getroffen. Voor de toekomst is het aangewezen dat de CIW-werkgroep waterschaarste- en droogterisicobeheer, en desgevallend ook de Droogtecommissie, sneller anticipeert op kritieke situaties en dus vroeger samen komt om de toestand te beoordelen, zodat de nodige generieke maatregelen op zo uniform mogelijke wijze, gelijktijdig en door alle provinciegouverneurs kunnen getroffen worden.

⁸ Op moment van schrijven hebben we info gekregen van 13 van de 24 PZ's

- Op verschillende momenten werd een probleem vastgesteld met de representativiteit van de Droogtecommissie:
 - o na de Droogtecommissie van 24/07/18 bleek dat sommige aanbevelingen niet gevolgd werden door een aantal provinciegouverneurs (o.a. sproeiverbod voor alle soorten water). Dit zorgde voor verwarring bij de implementatie van het advies.
 - o Vanuit de Droogtecommissie werd op 13/09/18 geadviseerd om het captatieverbod op te heffen, evenwel met behoud van dit captatieverbod op een aantal waterlopen waar dit plaatselijk van belang blijft. De opsomming van waterlopen suggereerde dat deze oefening gebiedsdekkend gebeurd was. Nochtans bleken in de provincie Antwerpen beide waterbeheerders van onbevaarbare waterlopen van mening dat een deel van de waterlopen nog niet klaar was voor een opheffing van het captatieverbod. Het is essentieel dat gouverneurs én de lokale waterbeheerders de ruimte hebben om, in overleg met mekaar en andere relevante actoren, de nodige verfijningen aan te brengen en desgevallend af te wijken van het (generieke) advies van de Vlaamse droogtecommissie. Tegelijkertijd is het belangrijk dat de (ecologische) toestand op het terrein voldoende (en meer dan vandaag) in rekening wordt gebracht bij de totstandkoming van de adviezen van de Vlaamse Droogtecommissie.

Algemeen

- O.a. met het oog op de (lokale) communicatie is het essentieel dat de adviezen op Vlaams niveau inhoudelijk goed onderbouwd zijn.
- Het is belangrijk dat er een eenduidige relatie is en blijft tussen de kleurcodes en de te nemen maatregelen per code.
- Naast de nood aan een uniforme generieke aanpak, is het zinvol dat er tegelijkertijd een gebiedsgerichte toestandsevaluatie gebeurt, met het oog op eventuele verfijning van maatregelen tot op het niveau van de provincie. De coördinatiegroep droogte en waterschaarste in de provincie Antwerpen is hiervoor een nuttig instrument gebleken.
- O.l.v. gouverneur Berx zal voor de provincie Antwerpen op korte termijn overleg opgestart worden over structurele oplossingen. Het is daarbij van belang dat ook op Vlaams niveau het nodige, conceptuele en kaderende werk wordt verricht, o.m. ook om te vermijden dat in de verschillende provincies dubbel werk wordt verricht. Ook vanuit de CIW is structurele actie nodig op korte termijn om (1) de impact van een volgende droogte te verkleinen en (2) de aanpak van een volgende droogte verder te optimaliseren. Er moet ook nagedacht worden over maatregelen op korte termijn, die tegen de volgende droogteperiode (2019?) hun nut moeten kunnen bewijzen.
- Er moet gemonitord worden hoe lang het duurt alvorens de toestand zich effectief normaliseert. De vraag rijst wanneer alle reserves voldoende c.q. volledig opnieuw zijn aangevuld. Momenteel wordt gevreesd voor onvoldoende herstel, waardoor er bij een volgende droogteperiode mogelijks meer en/of sneller schade te verwachten is. Een goede monitoring is evenzeer van belang om onderbouwd maatregelen aan te passen en/of op te heffen.
- In het kader van de handhaving is het aangewezen om duidelijke afspraken te maken over hoe meldingen en PV's geregistreerd moeten worden, zodat een correcte interpretatie van de gegevens mogelijk is.

Rook- en vuurverbod

- Het rook- en vuurverbod en de procedures verbonden aan de bepaling van een brandwaarschuwingsindex (BWI) zullen deel uitmaken van een aparte evaluatie in het najaar met ANB, vertegenwoordigers van de brandweer en de Dienst Noodplanning. Volgende aandachtspunten komen daar al zeker aan bod:
 - o Strikt omschrijven in welke natuurgebieden het verbod van toepassing is

- Nadenken over de geografische gebieden waarbinnen een BWI moet bepaald worden (volledige provincie als één gebied, of opdelingen maken op basis van de vegetatie en actuele toestand)
- De acties verbonden aan de verschillende kleurencodes van de BWI herbekijken
- Afstemming met gemeentelijke rook- en vuurverboden

Captatieverbod onbevaarbare waterlopen

- Er zijn een aantal (technische) aspecten waar de CIW zich best verder in verdiept:
 - Voor de onbevaarbare waterlopen hebben de waterbeheerders geen zicht op hoeveel water, waar, door wie, gecapteerd wordt. Het is nodig dat hier meer zicht op wordt gekregen, bijvoorbeeld via een meldingsplicht.
 - we stelden vast dat er onvoldoende kennis/monitoring van waterstanden en beschikbaar water is om op een gedifferentieerde manier te kunnen werken inzake captatieverbod
 - Is het zinvol/haalbaar om objectieve, gedifferentieerde minimale peilen en/of zuurstofgehalten (ecologische draagkracht) te bepalen in functie van hetzij een gedifferentieerd captatieverbod, hetzij uitzonderingen op een algemeen captatieverbod?
 - Er is nood aan informatie over de mate waarin gebruik is gemaakt en/of kan/zal gemaakt worden van alternatieven. Hierover bestaan tegenstrijdige signalen (vb. lange wachtrijen voor effluent RWZI's vs. landbouwers die melden dat het financieel niet rendabel is om een loonwerker elders water te laten ophalen voor besproeiing). Dit heeft enerzijds te maken met de beschikbaarheid van grondwaterwinningen, en anderzijds met de differentiatie in de landbouwsector in een gebied. Aardappelcontracten zal men bijvoorbeeld te allen tijde proberen na te komen gezien de financiële gevolgen en de mogelijke gevolgen naar een volgende contractperiode. Bijkomende informatie m.b.t. landbouwpraktijken en een gebiedsgerichte vertaling ervan is nodig om gericht naar goede alternatieven te zoeken.
 - Mogelijke alternatieve waterbronnen dienen verder uitgewerkt te worden: grondige inventarisatie, oplossen van praktische en/of juridische knelpunten, efficiënte communicatie over de beschikbaarheid, praktische organisatie m.b.t. bedeling,... Voorbeelden: (1) Er wordt op gewezen dat verscheidene RWZI's ofwel onbemand waren, ofwel enkel open waren tijdens de kantooruren. (2) Er is afstemming nodig tussen de waterbeheerder en Aquafin over de mogelijke impact op de waterloop. Aquafin geeft in publicaties aan dat de waterloop steeds de eerste prioriteit is, maar het is voor VMM en de provincie niet duidelijk welke criteria Aquafin hiervoor hanteert.
 - Er is nood aan een duidelijk afsprakenkader over het afschalen van eventueel toekomstige captatieverboden (criteria: voldoende of volledig herstel, 'zou een captatieverbod in de nieuwe context (nieuwe waterstanden, toegenomen effectieve en verwachte regenval, daling temperatuur...) ingevoerd zijn?; risico op noodzaak nieuwe maatregelen bij gelijktijdige, massale captatie om voorraden aan te vullen...)
 - Er blijken onduidelijkheden te bestaan met betrekking tot wie effectief recht heeft om uit waterlopen water te capteren. Een grondige inventaris hierover is noodzakelijk.
 - Na de eerste regen kwamen er snel vragen over hoe lang het captatieverbod nog zou gehandhaafd worden. Een goede en onderbouwde communicatie op dat ogenblik is aangewezen. Desnoods kon worden volstaan met de generieke mededeling dat de situatie op de voet gevolgd wordt. Wanneer dit kan geduid worden met regenhoeveelheden en waterpeilen (oppervlakte en grondwater) geeft dit aan dat de monitoring ook effectief gedetailleerd gebeurt.

Blauwalgenproblematiek

- Het is belangrijk dat het blauwalgenverbod niet langer van kracht blijft dan nodig. Daarom is afdoende monitoring zeer belangrijk, in het bijzonder ook van de besmette kanalen. Er is momenteel geen systematische opvolging. De Vlaamse Waterweg wijst er op dat de monitoring van de waterkwaliteit, noch het eigenlijke waterkwaliteitsbeheer onder hun bevoegdheid/expertise valt. De analyse van de stalen gebeurt momenteel door een beperkt aantal beschikbare experts binnen VMM, maar dit slechts in de mate van het mogelijke. Het is aangewezen dat VMM, de Vlaamse Waterweg en het Agentschap Zorg en Gezondheid tegen de zomer van 2019 een werkwijze/kader uitwerken voor staalnames en analyses buiten de officiële zwem- en recreatiewateren.
- Er dient een duidelijk en onderbouwd standpunt te komen over welke maatregelen proportioneel en nodig zijn na een visuele vaststelling van blauwalgen (welke beperkingen / in welk gebied). Zo leeft er bijvoorbeeld veel frustratie bij hengelaars (hengelen wordt gevat door het politiebepsluit, in Nederland is hengelen niet verboden bij vaststelling blauwalg, er wordt enkel gewaarschuwd voor de risico's). Bovendien moet verder worden uitgeklaard of en wanneer een politiebepsluit (burgemeester / gouverneur) nodig is. Momenteel wordt vastgesteld dat verschillende vaststellingen leiden tot verschillende maatregelen:
 - o Op bevaarbare waterlopen en waterwegen: vraag van Vlaamse Waterweg naar politiebepsluit gouverneur;
 - o Recreatie- en zwemwater: vraag Agentschap Zorg en Gezondheid naar bepsluit burgemeester;
 - o Op niet gecategoriseerde waterlopen/partijen: geen actie / info aan het publiek (zie foto hieronder);

Er moet dus nagedacht worden over de wenselijkheid van de huidige manier van werken op verschillende sporen

- Er is meer afstemming nodig tussen de Vlaamse Milieumaatschappij, de Vlaamse Waterweg en het agentschap Zorg en Gezondheid. Enkele aanleidingen voor dit pleidooi:
 - o We werden geconfronteerd met een situatie waarbij VMM geen blauwalgen vaststelt en de Vlaamse Waterweg wel blauwalgen vaststelt.
 - o We werden geconfronteerd met een situatie waarbij staalname en analyse (VMM) geen toxische stoffen concludeert (of < dan de norm van 20microgram/l) terwijl een visuele waarneming van blauwalgen (Vlaamse Waterweg) het handhaven van het politiebepaling motiveert.
 - o We werden (meerdere malen) geconfronteerd met een advies “*zeer goede kwaliteit*” op www.kwaliteitzwemwater.be terwijl voor betreffende gebied (kanaal) een politiebepaling van de gouverneur van kracht is. Dit is zeer verwarrend voor de burger.
- Er is nood aan een duidelijk afsprakenkader over het afschalen van eventueel toekomstige politiebepalingen t.g.v. vaststelling blauwalgen (hoe monitoren / analyseren (wie doet / betaalt wat), wanneer verbod opheffen, gradueel / gebiedsgericht of in één beweging, ...)
- Het is zinvol en wenselijk dat de info die nu beschikbaar wordt gesteld aan burgemeesters via het Agentschap Zorg en Gezondheid (wanneer blauwalgen worden vastgesteld op zwem- of recreatiewater), ook en altijd in alle andere relevante gevallen aan de burgemeesters wordt bezorgd (vb. bij blauwalgendetectie op kanalen).
- Er moet binnen de CIW bekeken worden hoe captatie- en recreatieverboden in de praktijk duidelijk kenbaar gemaakt worden. Het gaat immers over verbodsbepalingen over trajecten van ettelijke kilometers.

Bijlagen:

1. Rook- en vuurverbod van 06/07/18 (opgeheven op 17/08/18)
2. Politiebepaling waterbesparende maatregelen van 24/07/18 (opgeheven op 26/07/18)
3. Politiebepaling waterbesparende maatregelen en captatieverbod onbevaarbare waterlopen van 26/07/18 (opgeheven op 13/08/18)
4. Politiebepaling captatieverbod t.g.v. blauwalgen Bocholt-Herentals (deel) en kanaal naar Beverlo van 07/08 (opgeheven op 20/09/2018)
5. Politiebepaling captatieverbod t.g.v. blauwalgen Bocholt-Herentals (volledig) en kanaal naar Beverlo van 09/08 (opgeheven op 20/09/2018)
6. Politiebepaling captatieverbod t.g.v. blauwalgen in kanaal Dessel-Turnhout-Schoten van 10/08 (opgeheven op 20/09/18)
7. Politiebepaling waterbesparende maatregelen en captatieverbod onbevaarbare waterlopen van 13/08/18 (opgeheven op 17/08/18)
8. Politiebepaling bijkomend captatieverbod en verbod op zachte recreatie voor Kanaal Dessel-Kwaadmechelen van 23/08/2018 (opgeheven op 20/09/18)
9. Politiebepaling captatieverbod onbevaarbare waterlopen van 17/08/18 (opgeheven op 14/09/18)
10. Verslag Coördinatiegroep droogte en waterschaarste provincie Antwerpen 26/07/18
11. Verslag Coördinatiegroep droogte en waterschaarste provincie Antwerpen 13/08/18
12. Verslag overleg blauwalgenproblematiek provincie Antwerpen 27/08/18
13. Kantschriften bij het captatieverbod onbevaarbare waterlopen

Bijlage 3: Verslaggeving dienst Jacht

Voorafgaand aan elk jachtseizoen versturen we een kennisgeving aan de jagers met daarin de richtlijnen voor de aanvraag van een nieuw jachtverlof of een nieuwe jachtvergunning. Op 16 maart 2018 werd de e-mail verstuurd. In Antwerpen kan een jachtverlof of jachtvergunning op twee manieren worden aangevraagd, namelijk online of aangetekend met de post.

De groei van de digitale aanvragen die door de jagers zelf ingevoerd worden met hun eID in het e-loket stagneert.

Dossieropvolging e-loket

Een verdere uitrol voor een dossieropvolgingssysteem in het e-loket dringt zich op. Aangezien het e-loket van start ging met het jachtseizoen 2015-2016, dient elke provincie nog zijn eigen databank up-to-date te houden, omdat enkel daarin de historische gegevens terug te vinden zijn. Een dossieropvolgingssysteem in het e-loket zou perfect provincie-overschrijdend kunnen werken.

Strafregister e-loket

Ook de koppeling met het Strafregister boekte geen vooruitgang. Momenteel moet de aanvrager nog jaarlijks een papieren uittreksel uit het Strafregister voorleggen. Een volledige digitalisering van dit proces ten voordele van de aanvrager en ten voordele van een efficiënte administratieve afhandeling zou een goede zaak zijn.

Conclusie: deze twee digitalisering en kunnen zorgen voor een administratieve vereenvoudiging en vermindering van de werkdruk.

Jachtverloven:

Stand van zaken in de provincie Antwerpen (18/01/2019):

<u>Jaar (01/01 tem 31/12)</u>	Jaar 2018	Jaar 2017	Jaar 2016	Jaar 2015
<u>Jachtseizoen (01/07 tem 30/06)</u>	Jachtseizoen 2018-2019	Jachtseizoen 2017-2018	Jachtseizoen 2016-2017	Jachtseizoen 2015-2016
Jachtverloven – alle dagen	2729 <small>Waarvan 11 nog Jachtseizoen 2017-2018</small>	2724 <small>Waarvan 16 nog Jachtseizoen 2016-2017</small>	2671 <small>Waarvan 13 nog Jachtseizoen 2015-2016</small>	2678
Jachtverloven - zondag	33 <small>Waarvan 3 nog Jachtseizoen 2017-2018</small>	30 <small>Waarvan 5 nog Jachtseizoen 2016-2017</small>	32 <small>Waarvan 3 nog Jachtseizoen 2015-2016</small>	23
Jachtverloven - geweigerd	30 <small>Waarvan 6 nog Jachtseizoen 2017-2018</small>	16 <small>Waarvan 1 nog Jachtseizoen 2016-2017</small>	20	15
Jachtverloven ingetrokken -		10	7	8
Jachtvergunningen	129 <small>Waarvan 17 nog Jachtseizoen 2017-2018</small>	103 <small>Waarvan 16 nog Jachtseizoen 2016-2017</small>	126 <small>Waarvan 14 nog Jachtseizoen 2015-2016</small>	95

Jachtplannen:

	Totaal aantal jachtplannen	Ongewijzigd jachtplan	Voorstel jachtplan	Nieuw jachtplan
Onafhankelijke	46	30	12	4
WBE	43	4	39	0
	89	34	51	4

Vier grote overlappingsen en een aantal kleine overlappingsen werden behandeld. Telkens een jachtplan van een onafhankelijke jachtrechthouder met een jachtplan van een Wildbeheereenheid. 1 overlapping ca 70 hectare, 1 overlapping ca 55 hectare, 1 overlapping ca 100 hectare en 1 overlapping waarvan we de oppervlakte niet konden bepalen (jachtplan ANB met verschillende WBE's in het arrondissement Turnhout)

Dit jaar werd er door team Jacht Antwerpen nog gebruik gemaakt van de diensten die in de overeenkomst tussen de Hubertus Vereniging Vlaanderen en de diensten van de Gouverneur werden opgenomen:

- het digitaliseren van nieuwe jachtplannen;
- het opsporen en melden van de overlappingsen van jachtplannen;
- het uitkleuren van percelen die niet langer deel uitmaken van een jachtplan.

Op de website www.geopunt.be, kunnen de goedgekeurde jachtplannen 2017-2018 van Vlaanderen geraadpleegd worden. De publicatie van de recentst goedgekeurde jachtplannen 2018-2019 van Vlaanderen is voorzien eind januari/begin februari 2019.

De nieuwe toepassing "geoloket jachtplannen" van het Agentschap voor Natuur en Bos werd ter beschikking gesteld voor DGOUV eind april 2018. Via deze toepassing kan op eenvoudige wijze een inkleuring, uitkleuring, overlapping, ... worden ingevoerd. Hierdoor is het mogelijk om een continue actualisering mogelijk te maken en de meest recente versies van de goedgekeurde jachtplannen volgens een af te spreken frequentie te publiceren op de website www.geopunt.be. Deze website is trouwens raadpleegbaar door iedere burger.

Voor het indienen van de nieuwe voorstellen van jachtplannen 2019-2020 heeft het Agentschap voor Natuur en Bos de intentie enkel nog te werken met lijsten waarop de perceelsnummers genoteerd staan i.p.v. de papieren jachtplannen zoals voordien.

Naar aanleiding van ontvangen klachten van eigenaars/Openbare Besturen/Natuurverenigingen werden er ook in 2018 vele uitkleuringen aangebracht op de jachtplannen van Wildbeheereenheden en de jachtplannen van onafhankelijke jachtrechthouders. Sedert de publicatie van de jachtplannen op geopunt.be dd. 22 juli 2017 staat de teller van de uitgekleurde percelen in de provincie Antwerpen op 3518. Hiervan werden slechts 66 percelen opnieuw ingekleurd wegens geldige jachtpachtovereenkomst.

VOORTGANGSRAPPORT

2018 – 2019

STRATEGISCH PROJECT

–

Veerkracht in de vallei
van de Kleine Nete

Van coördinatie naar
coproductie

In samenwerking met:

VOORWOORD

L.S.,
Beste lezer,

In april 2018 begonnen we aan het strategisch project in de vallei van de Kleine Nete. Het ontstond in de schoot van de coördinatieopdracht die de Vlaamse regering mij in 2012 toevertrouwde. Met veel voldoening stellen we u dit rapport voor. U vindt hierin een uitgebreide stand van zaken van de acties uitgevoerd tussen april 2018 en april 2019. Meer concreet bevat het rapport een gedetailleerd overzicht van de voortgang van de verschillende acties in de zes verschillende hefboomprojecten.

Zoals u weet willen we de vallei laten uitgroeien tot een aantrekkelijk en herkenbaar gebied waar verschillende functies (natuur, landbouw, erfgoed, landschap, water, recreatie,...) elkaar versterken. Dat is meteen de belangrijkste finaliteit van het strategisch project “Veerkracht in de vallei van de Kleine Nete”.

Om die doelstelling te bereiken buigen we schijnbare bedreigingen om, naar een verhaal van kansen. Alleen zo kunnen en zullen we onze ambitie waarmaken: een klimaat-robuste vallei realiseren. De strategie oogt simpel: samenwerken met alle partners, én alle krachten bundelen. Gelukkig zijn de partners talrijk en de krachten sterk: de betrokken lokale besturen, Vlaamse departementen, diensten, afdelingen en agentschappen, de provincie, middenveldorganisaties. Immers, alleen door alle krachten te blijven bundelen, kunnen we de troeven van de vallei maximaal benutten. En dat vergt veel en volgehouden engagement van allen.

Samenwerken en compromissen sluiten zijn m.i. de enige weg naar concrete resultaten op het terrein. Het geeft bovendien veel voldoening, vergroot het ‘eigenaarschap’ en dus de overtuigingskracht. De dynamiek is goed en groot in de vallei. Het werk nog lang niet af.

Heel hartelijk dank aan alle partners, voor hun zeer gewaardeerde inzet om het strategisch project mee vorm te geven. Mede dankzij jullie weten we waaraan en waarvoor we werken. Alleen dankzij jullie kunnen en zullen we ook slagen. De verwachtingen zijn hooggespannen. Daarom hoop ik van harte dat we op hetzelfde elan kunnen blijven samenwerken aan de even talrijke als aantrekkelijke uitdagingen.

Met zijn allen nog meer genieten van de mooie realisaties in en rond een robuuste Netevallei, zal het mooie resultaat zijn.

Veel leesplezier.

Cathy Berx

Gouverneur Antwerpen
Voorzitter opvolgingscommissie en proces-
beheercomité coördinatieopdracht ‘Kleine
Nete’

Kirsten Schoonaert

Projectcoördinator strategisch project

INHOUDSOPGAVE

A. INHOUDELIJK DEEL	5
1. Inleiding	5
2. Situering en projectstructuur	5
2.1. Situering	5
2.2. Projectstructuur	7
2.3 Projectcoördinator	8
3. Gebiedsdekkende acties.....	9
3.1 Gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.....	10
3.1.1 GRUP 'Openruimtegebieden Beneden-Nete'	10
3.1.2 GRUP 'Vallei van de Kleine Nete en Aa van Kasterlee tot Grobbendonk'	14
3.2 Bekkenbeheerplan.....	17
3.3 Sigmaphan	19
3.4 Europese natuurdoelen Natura 2000.....	20
3.5 Erfgoed landschapsatlas.....	21
3.6 Kempische Noordzuidverbinding	23
3.7 Verwervingssubsidies strategisch project.....	23
4. Globaal overzicht stand van zaken	24
4.1 Landschapspark Pallieterland (trekker: stad Lier i.s.m. Regionaal Landschap Rivierenland en ANB).....	25
4.2 Vallei van de Kleine Nete tussen Molternetebrug en Lier	27
4.3 Graafweide – Schupleer: het samenvloeiingsgebied van Kleine Nete en Aa	30
4.4 Vallei van de Aa: een multifunctioneel landbouwlandschap	33
4.5 Groenblauwe dooradering Herentals.....	34
4.6 Zeggeloop (en andere zijlopen van de Kleine Nete tussen Geel en Herentals)	36
5. Communicatie	37
5.1 Bezoeken gemeentebesturen	38
5.2 Logo, huisstijl en website	38
5.3 Evenementen	39
5.3.1 Netedag 2018: Le Paige aan de Kleine Nete	39
5.3.2 Netedag 2019	40
B. FINANCIËEL DEEL	41
C. BIJLAGEN	41
Bijlage 1: Fiches van de verschillende lopende acties.....	41
Bijlage 2: Gedetailleerd jaaroverzicht werkings- en loonkosten	41
Bijlage 3: Bewijsstukken werkings- en loonkosten.....	41

Bijlage 4: Vraag tot uitbetaling volgende subsidieschijf..... 41

A. INHOUDELIJK DEEL

1. Inleiding

Dit rapport geeft de voortgang van het strategisch project 'Veerkracht in de vallei van de Kleine Nete' weer. Het project kadert binnen de strategische projecten ter realisatie van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en is opgestart op 9 april 2018.

In uitvoering van de intentieverklaring Kleine Nete bereidden de verschillende partners in 2017 een aanvraag tot erkenning en subsidiëring als strategisch project in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen voor. De basis voor deze aanvraag werd in 2016 gelegd in een reeks werkateliers en het kansenrapport dat daaruit voortvloeide.

Het Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete diende namens de verschillende partners (provincie Antwerpen, gemeenten Kasterlee, Geel, Olen, Herentals, Lille, Vorselaar, Grobbendonk, Zandhoven, Ranst, Nijlen en Lier, Kempens Landschap, De Vlaamse Waterweg, Boerenbond, Natuurpunt, Regionaal Landschap Rivierenland, Regionaal Landschap De Voorkepen en Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete) in augustus 2017 de aanvraag in. Op 15 december 2017 besliste de minister bevoegd voor Omgeving, Natuur en Landbouw over te gaan tot erkenning en subsidiëring van het strategisch project waarmee de loon- en werkingskosten van de projectcoördinatie mogelijk wordt. De projectcoördinatie ging op 9 april 2018 van start.

2. Situering en projectstructuur

2.1. Situering

Het projectgebied omvat de vallei van de Kleine Nete en Aa van Kasterlee tot Lier op het grondgebied van elf gemeenten in de provincie Antwerpen: Kasterlee, Geel, Olen, Herentals, Lille, Vorselaar, Grobbendonk, Zandhoven, Ranst, Nijlen en Lier. Het projectgebied is een aaneengesloten gebied van ca. 11.000 ha dat een op Vlaams niveau bepalende openruimtestructuur vormt. Het omvat het valleisysteem van de Kleine Nete vanaf de N19 tot Lier. De Kleine Nete stroomt binnen het projectgebied door de kleinstedelijke gebieden Herentals en Lier en kruist ter hoogte van Grobbendonk het Albertkanaal.

Belangrijke delen van de Kleine Nete behoren tot het Natura 2000-netwerk, het Vlaams Ecologisch Netwerk en zijn opgenomen in de vastgestelde landschapsatlas. De vallei is ook een belangrijk landbouwgebied waarbij er aaneengesloten gebieden langs de Kleine Nete en in de vallei van de Aa liggen.

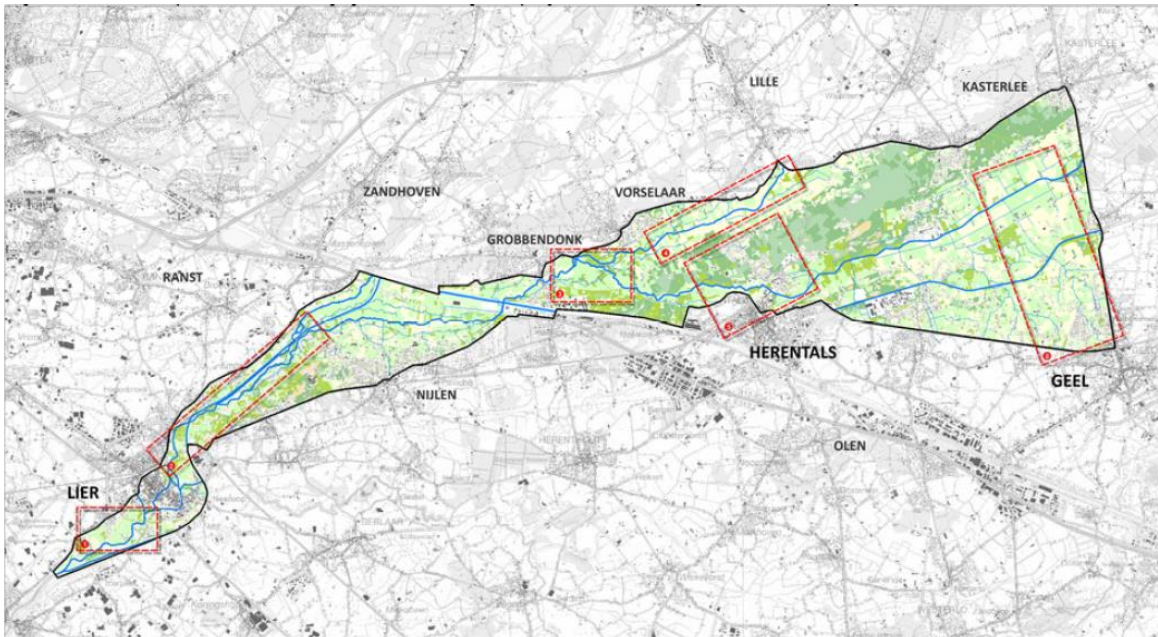
De vallei ligt in een dicht bevolkt gebied met een sterk verspreide bebouwing waardoor de open ruimte gefragmenteerd is en onder druk staat. Verstedelijkingsprocessen hebben landbouw-, natuur- en bosgebieden sterk versnipperd waardoor het moeilijker wordt essentiële openruimtefuncties zoals voedselproductie, waterberging, klimaatregulatie en het behoud van biodiversiteit goed samen te laten functioneren. Om de effecten van klimaatveranderingen op te vangen moet de ruimte veerkrachtig zijn. De landbouw-, natuur- en bosgebieden in de vallei moeten tegen een stootje kunnen

en in zekere mate mee kunnen bewegen met de sterk wisselende omstandigheden zoals meer intense regenbuien en langere periodes van droogte. Dat vraagt een aangepaste inrichting van de vallei, maar ook een goed doordachte visie op stedelijke ontwikkelingen langs de Kleine Nete in Herentals en Lier. Daarom zijn er al verschillende entiteiten erg actief in de vallei. Grote lopende projecten zijn de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, het bekkenbeheerplan, het sigmaplan, de uitvoering van de Europese natuurdoelen, het nemen van compenserende maatregelen in het kader van de Kempische Noordzuidverbinding, ...

Gouverneur Cathy Berx kreeg in 2012 de coördinatieopdracht van de Vlaamse regering om de verschillende lopende processen beter op elkaar af te stemmen. Het strategisch project moet dit complex samenspel mee vorm geven door een ambitieus beleidsniveau- en beleidsdomeinoverschrijdend samenwerkingsverband neerzetten met als doel de vallei van de Kleine Nete zo in te richten en te beheren dat ze de toekomstige schokken inzake klimaatverandering kan opvangen en tegelijkertijd kan blijven instaan voor voedsel-, water- en energievoorziening, waterberging en behoud van biodiversiteit, erfgoed en landschappelijke kwaliteit. Het actieprogramma van het strategisch project focust op korte termijn op de realisatie van zes hefboomprojecten die de ambitie om synergiën tussen bestaande initiatieven of nieuwe ideeën tot stand te brengen door de projecten te verbreden en meerdere doelen vanuit een gebiedsgerichte en geïntegreerde benadering te realiseren, concreet moeten maken.

Het strategisch project omvat de volgende zes hefboomprojecten:

1. Landschapspark Pallieterland: Ontwikkeling van een randstedelijk groengebied langs de Benedennete stroomafwaarts Lier om bezoekers kennis te laten maken met een groene omgeving met o.a. speelbos, volkstuintjes en speelnatuur en om in te zetten op het realiseren van waterbergingsgebieden en topnatuur in het zuidelijke deel.
2. Vallei van de Kleine Nete tussen Molternetebrug (N116) en Lier: Versterken van de samenhang van het gebied en verbeteren van de water- en natuurfuncties van het door (verblijfs)recreatie versnipperde valleigebied tussen Nijlen en Lier en realiseren van recreatieve en functionele verbindingen.
3. Graafweide-Schupleer: het samenvloeiingsgebied van Kleine Nete en Aa: Inzetten op de realisatie van Natura 2000- doelen door middel van een inrichtingsproject waarbij ook de landschaps- en erfgoedwaarden versterkt worden, de verwevenheid tussen landbouw, natuur en landschap vorm krijgt en de recreatieve infrastructuur wordt uitgewerkt.
4. Vallei van Aa: Vrijwaren van de Aa-vallei als verwevingsgebied voor de functies landbouw en water en het aanbod aan trage verbindingen tussen de dorpskernen uitbreiden met inclusie van de erfgoedsites.
5. Groenblauwe dooradering Herentals: Vrijwaren van de Netevallei ter hoogte van Herentals door niet te ontwikkelen delen van woonuitbreidingsgebied in te inrichten als groenblauwe ruimte. Het versterken van de relatie tussen het stedelijke gebied en de omliggende openruimtestructuren en inrichten van de Kempense Heuvelrug.
6. Zeggeloop (en andere zijlopen van de Kleine Nete tussen Geel en Herentals): Versterken groenblauwe dooradering van het bebouwde gebied en het landbouwgebied tussen Geel centrum en de Kleine Nete door het ontwikkelen van de Zeggeloop, Larumseloop en eventueel andere zijlopen.

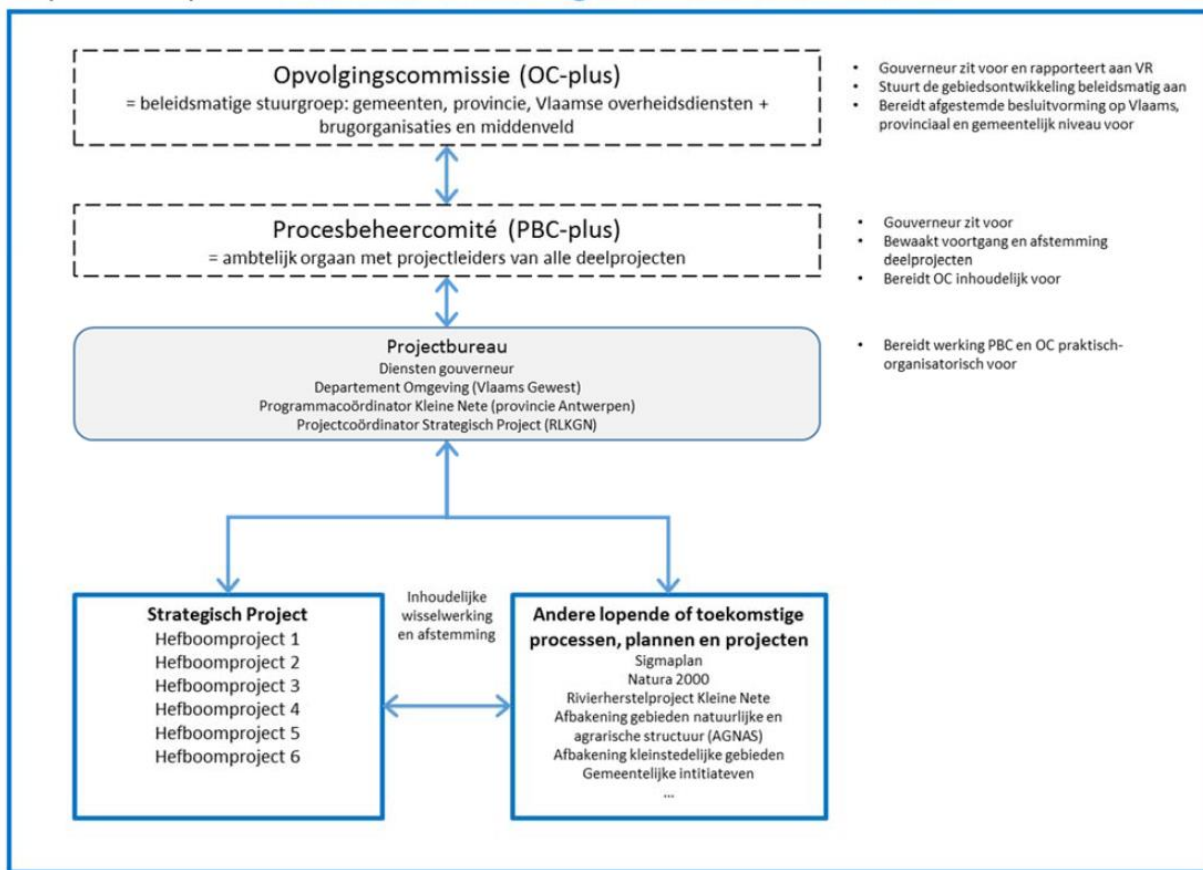

Situering projectgebied met de 6 hefboomprojecten

2.2. Projectstructuur

Het strategisch project is een resultaat van het partnerschap dat is ontstaan in het raam van de coördinatieopdracht van de gouverneur. Met dit strategisch project willen de projectpartners met de gouverneur als procesbegeleider in co-productie (verder) werken aan de vallei (realisatie en verbreding geplande en nieuw te ontwikkelen projecten, gemeenschappelijke communicatie...).

De zes hefboomprojecten vormen het voorwerp, de inhoudelijke kern van het strategisch project. De hefboomprojecten vereisen elk een eigen dynamiek, een specifiek aanpak en governance maar zijn elk voorbeelden van de globale beleidsambitie om een veerkrachtig valleisysteem vorm te geven en kunnen dus niet los gezien worden van het geheel. Er werd een tweeledige maar eenvoudige, overkoepelende overlegstructuur opgezet die geënt is op de bestaande overlegstructuren in het raam van de coördinatieopdracht: de Opvolgingscommissie (OC) en het Procesbeheercomité (PBC), beiden voorgezeten door de gouverneur als procesbegeleider. Het projectbureau (PB) is de motor achter de organisatie van het PBC en OC. De projectcoördinator maakt deel uit van zowel het PB, PBC als het OC en zorgt in deze overlegorganen voor de terugkoppeling van de voortgang in de verschillende hefboomprojecten, en het bespreken van knelpunten.

Projectstructuur

2.3 Projectcoördinator

De projectcoördinator nam het voorbije jaar de volgende rollen op:

- Vorbereiding en opvolging van de opvolgingscommissie (OC+), het projectbeheercomité (PBC+) en het projectbureau.**

De projectcoördinator zorgt voor de voorbereiding (opmaak voorstel agenda, contacteren leden, voorbereiding presentaties, gezamenlijke opmaak verslag,...) en nadien voor de opvolging van de genomen beslissingen. Bewaking van de voortgang van het project.
- Vorbereiding en opvolging projectwerkgroepen**

Binnen het strategisch project zijn er naast de projectcoördinator ook een gebiedscoördinator en enkele trekkers. Samen met de trekkers worden overleg moment voorbereid en worden actiepunten uit het overleg opgenomen en uitgevoerd. De projectwerkgroepen bereiden strategische acties voor die worden teruggekoppeld met het PBC + en OC+. De projectcoördinator zorgt voor de doorstroming van deze acties en eventuele knelpunten naar PBC+ en OC+ en stemt daar verder af met de partners. De rol van de projectcoördinator is de verschillende partners te verbinden en te stimuleren tot een gebiedsgerichte aanpak.
- Organiseren en afstemmen van nieuwe projecten**

Voor een aantal hefboomprojecten werd er geen trekker aangeduid. De projectcoördinator neemt daar de trekkersrol op (o.a. recreatieve luik in de Vallei van de Aa, dynamiek Kempense Heuvelrug, uitvoering inrichtingsnota en informeren/begeleiden landbouwers Graafweide - Schupleer, onderzoek Kneutersloop en opportuniteitsonderzoek hefboomproject 6,...).
- Opvolgen en adviseren van initiatieven die van invloed zijn op het project**

De projectcoördinator volgt alle initiatieven op die samenhang hebben met het strategisch project. Het gaat daarbij om initiatieven op verschillend schaalniveau (bebossingsvisie Herentals, Natuurinrichtingsproject Graafweide-Schupleer, GRUP 'Kleine Nete en Aa', ...).

- **Inspelen op vragen en ondersteunen van trekkers en partners**

De projectcoördinator is een permanent aanspreekpunt voor partners, organisaties en burgers over (acties van) het strategisch project. De neutrale positie van de coördinator is een grote meerwaarde bij het ontmijnen van conflicten in een gebied waar op het eerste zicht vele tegengestelde belangen spelen.

- **Uitwerken van nieuwe subsidiedossiers en financiële samenwerkingen**

Stimuleren en mee opmaken van subsidiedossiers is uitermate belangrijk om finaal tot realisaties te komen. Binnen het project werd al ingezet op volgende subsidiekanalen: Natuur in je Buurt, onthardingsproject, PDPO Beek.Boer.Bodem, Interregproject, erfgoedpremie Kasteelhoeve, Momenteel wordt er volop ingezet op projectideeën voor ontharding, verwervingssubsidie, PSN, Natuur in je buurt, LEADER, Platteland+,... .

- **Volgen van vormingsdagen en opleidingen relevant voor het project**

In 2018 werd de opleiding 'Gebiedsontwikkeling' gevolgd bij VRP. De projectcoördinator volgde verschillende vormingen/workshops/infodagen (ArcGIS, DIPLA, 10 jaar strategische projecten, Leermoment strategische projecten, landschapsbiografie in de praktijk (RCE Amersfoort),...).

- **Communicatie over het strategisch project**

De projectcoördinator zorgt voor de communicatie van het project zowel intern als extern teneinde draagvlak te vinden voor de verschillende initiatieven. In samenwerking met de partners werd een logo ontworpen en werd de inhoud van de website samengesteld. De projectcoördinator houdt de website up-to-date. Communicatie naar het brede publiek gaat eveneens via kanalen van de betrokken partners. Om het strategisch project na de verkiezingen onder de aandacht te brengen van de (nieuwe) gemeentebesturen werden deze bezocht samen met de trekkers van de verschillende hefboomprojecten en de gebiedscoördinator van de provincie. De projectcoördinator trekt samen met de gebiedscoördinator de organisatie van de Netedagen.

3. Gebiedsdekkende acties

Onder de gebiedsdekkende acties worden die acties begrepen die over meerdere hefboomprojecten lopen. Het gaat voornamelijk om de sturende Vlaamse gebiedsprocessen en om acties binnen het strategisch project die plaatsvinden binnen de hele projectperimeter.

Het gaat om volgende acties :

- de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS) in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) (regio Neteland);
- het inrichten van overstromingsgebieden in uitvoering van de bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan Nete;
- het inrichten van overstromingsgebieden in uitvoering van het Geactualiseerd Sigmaplan;
- het realiseren van de Europese Natuurdoelen in het habitatrictlijngebied (SBZ-H) 'Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heiden' (deelgebieden 1, 10 en 11);
- het aanduiden van ankerplaatsen en de ruimtelijke verankering ervan als erfgoedlandschappen in ruimtelijke uitvoeringsplannen;

- het realiseren van compenserende maatregelen in functie van de waterhuishouding naar aanleiding van de aanleg van de Kempische Noord-Zuid-verbinding (N19g) door de vallei van de Kleine Nete tussen Kasterlee en Geel;
- uitwerken projectideeën voor de verwervingssubsidie.

3.1 Gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen

3.1.1 GRUP 'Openruimtegebieden Beneden-Nete'

Op 1 maart 2019 werd het GRUP 'Openruimtegebieden Beneden-Nete' definitief vastgesteld door de Vlaamse regering. De doelstelling van het ruimtelijk uitvoeringsplan is tweeledig:

- uitvoering geven aan de richtinggevende en bindende bepalingen het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) inzake de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur zoals nader uitgewerkt in de ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos in de regio Neteland;
- de realisatie van een aantal ingrepen rond waterbeheer, veiligheid en natuurdoelstellingen in de vallei van de Kleine Nete, zone Beneden-Nete mogelijk maken zoals vastgelegd in het geactualiseerd Sigmaphan.

Het plan legt de daarvoor noodzakelijk bestemmingen en stedenbouwkundige voorschriften vast op perceelsniveau.

In overeenstemming met het geactualiseerd Sigmaphan en de Langetermijnvisie Schelde-estuarium wordt voor de Beneden-Nete te Lier, conform de beslissing van de Vlaamse Regering van 28 april 2006, hoogwaardige natte natuur (wetland) afgebakend en ingericht, ruimte aan de rivier gegeven en worden maatregelen genomen om maximaal water op een gecontroleerde manier te bufferen en ongewenste overstromingen te vermijden. In de Beneden-Nete zal er ongeveer 65 hectare nieuwe natte natuur komen, met slikken en schorren, riet en open water. Zo hoopt men beschermde rietvogels, zoals de roerdomp, opnieuw te kunnen verwelkomen.

Deze beslissing van 2006 werd geactualiseerd met de beslissing van de Vlaamse Regering van 4 april 2014. Vanuit de overkoepelende opvolgingscommissie en een ambtelijk procesbeheercomité voor het geheel van gewestelijke plannen en projecten in de vallei van de Kleine Nete tussen Kasterlee en Lier, is sinds 2013 divers overleg en onderzoek gebeurd. De doelstellingen werden herbekeken op basis van o.a. een landbouweffectenrapport en een alternatievenonderzoek (2012-2013). Er werd zowel de verplaatsing van veiligheidsdoelstellingen als natuurdoelstellingen bestudeerd. Het studiewerk heeft uiteindelijk een geoptimaliseerd scenario opgeleverd waarbij de oorspronkelijk vooropgestelde natuurdoelstellingen voor open water en riet in Varenheuvel-Abroek deels gealloceerd werden in het deelgebied Beneden-Nete (Hof van Lachenen- Anderstadt – Polder van Lier), deels in het deelgebied Mondingsgebied Grote Nete en deels in de cluster Kalkense Meersen.

Dit betekent concreet dat voor het deelgebied Beneden-Nete gesteld werd dat er ongeveer 10 ha estuariene natuur bijkomt i.p.v. de vooropgestelde 15 ha en dat er ongeveer 65 ha roerdompbiootop gecreëerd kon worden. Dit met de bedenking dat:

- de Polder van Lier (25 ha) moerasvegetatie krijgt i.p.v. schrale natte graslanden, zoals oorspronkelijk beslist door de Vlaamse Regering;
- dat er bijkomend 25 ha nieuwe natte natuur gecreëerd wordt.

Op basis van bovenstaande resultaat werd de concrete afbakening van de gebieden aangepast.

In Anderstadt 1 en 2 en de Polder van Lier werden in de jaren tachtig al gecontroleerde overstromingsgebieden (GOG's) aangelegd. Met de nieuwe ingrepen wordt de veiligheid – gelet op de klimaatwijzigingen – ook in de toekomst bestendig. Bovendien wordt de natuur nog waardevoller met getijdennatuur in de vorm van slikken en schorren.

In de gebieden Zone Hof van Lachenen en de Vijvers aan Anderstadt worden geen overstromingsgebieden aangelegd. Ze krijgen een inrichting als wetland. Dat is natte natuur die niet onder invloed van het getij staat: een uniek leefgebied voor heel wat planten en dieren.

Anderstadt 1 (12 hectare), gelegen op de linkeroever van de Beneden-Nete, wordt ontpolderd. Dat wil zeggen dat de rivier het gebied gedeeltelijk terugkrijgt en dat dat stuk onder invloed van het dagelijkse getij komt. Het gebied ten westen van Anderstadt 1, gelegen tussen de Beneden-Nete en het Netekanaal, wordt eveneens ontpolderd. Zo blijven de stad Lier en omgeving ook in de toekomst beschermd tegen wateroverlast en ontstaan op die plaats waardevolle getijdennatuur en specifieke paaiplaatsen voor de fint.

In Anderstadt 2 (11 hectare) krijgt het bestaande overstromingsgebied een invulling als wetland met vijvers en brede rietkragen. Vandaag heeft dat gebied al een hoge natuurwaarde.

Het bestaande GOG Polder van Lier (26 hectare) ligt op de rechteroever van de Beneden-Nete. Hier komt wetland in de vorm van prachtig rietland. Op dit ogenblik is de polder in landbouwgebruik. Het deelgebied Zone Hof van Lachenen (15 hectare) bevindt zich eveneens op de rechteroever. Dit gebied wordt ook als wetland ingericht. De ondiepe vijvers worden momenteel omringd door rietkragen, groen en beboste percelen met loofhout. Aansluitend liggen er enkele laaggelegen weilanden. In de toekomst komt hier een wetlandhabitat voor de roerdomp.

De Vlaamse Regering nam op 31 maart 2017 een beslissing over een aantal signaalgebieden in de vallei van de Nete rond Lier:

- NET-07 Polder van Lier, Anderstadt, Hof van Lachenen (bouwvrije opgave);
- NET-08 Ouderijstraat (bouwvrije opgave).

De Vlaamse Regering keurde op 31 maart 2017 de startnota voor het signaalgebied 'Polder van Lier – Anderstadt – Hof van Lachenen' goed. Daarin wordt geconcludeerd dat grote delen van het signaalgebied gekenmerkt worden door een grote overstromingskans. Deelgebieden 1 worden aangeduid als onderdeel van het Sigmaproject. Voor deelgebied 2 wordt gesteld dat het herbestemd moet worden als onderdeel van het Landschapspark Pallieterland, waarbij voldoende ruimte voor (extra) waterbuffering wordt voorzien. Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan dat daarvoor opgemaakt wordt, moet in een nieuwe functionele invulling van het deelgebied voorzien. Daarbij moet rekening gehouden worden met de toekomstige bergingsnoden door afkoppeling van het regenwater van het rioleringsstelsel.

De Vlaamse Regering keurde eveneens op 31 maart 2017 de startnota voor het signaalgebied 'Ouderijstraat' goed. Daarin wordt geconcludeerd dat het signaalgebied deels effectief overstromingsgevoelig is en dat een nieuwe functionele invulling van het gebied gerealiseerd wordt via het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan dat in het kader van de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur opgemaakt wordt voor het gebied in afstemming met het 'Landschapspark Pallieterland', een gezamenlijk initiatief van de stad Lier en het ANB. Hierbij dienen zowel de huidige maar ook de toekomstige bergingsnoden door afkoppeling van het regenwater van het rioleringsstelsel in rekening gebracht.

Het plangebied omvat een deel van het Habitatrictlijngebied BE2300006 'Schelde- en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent'. De realisatie van deze Europese natuurdoelstellingen wordt opgenomen in het Sigmaproject.

Hierbij moet rekening gehouden worden met de beslissing van de Vlaamse Regering van 4 april 2014, waarbij op basis van bijkomend onderzoek, de oorspronkelijke natuurdoelstellingen voor Anderstadt II, Polder van Lier en een deel van de Kalkense Meersen, gewijzigd is naar roerdomphabitat en bijkomend de oorspronkelijke doelstellingen voor Polder van Lier en deel van de Kalkense Meersen, verplaatst zijn naar Varenheuvel-Abroek.

Met de verschuivingen van natte natuurdoelstellingen binnen de grote cluster van projecten rond Nete en Kleine Nete, als gevolg van de beslissing van de Vlaamse Regering van 4 april 2014, zal maximaal bijgedragen worden aan de realisatie van de Europese natuurdoelstellingen en zal voldaan zijn aan de kwalitatieve en kwantitatieve randvoorwaarden om de gunstige lokale staat van instandhouding te kunnen bereiken voor de habitats en soorten van het Habitatrichtlijngebied BE2300006 'Schelde- en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent'.

De gewenste ruimtelijke structuur wordt opgebouwd aan de hand van 4 ruimtelijke principes:

1. Behoud en herstel van uitgesproken natuurwaarden in bovenlopen van waardevolle beekvalleien

De ecologische processen die aan de basis liggen van de natuurlijke structuur in de vallei van de Nete vormen het uitgangspunt voor het behoud en de ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden binnen dit plangebied. De opname van de vallei en haar omgeving in het Vlaams Ecologisch Netwerk ondersteunt hierbij de doelstellingen vanuit het buitengebiedbeleid zoals ze uitgewerkt werden in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Daarnaast wordt uitvoering gegeven aan de doelstellingen voor water en natuur zoals zij geformuleerd zijn in het geactualiseerd Sigmaphan. De waterrijke gronden vervullen een belangrijke rol als rustgebieden voor vogels.

De bestemmingen, zoals weergegeven op het gewestplan, waaronder 'zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut', 'zone voor ambachtelijke bedrijvigheid en KMO's', worden in voorliggend plan herbestemd om de rol van deze gebieden in die natuurlijke structuur te kunnen waarmaken.

De gebieden worden bestemd als 'natuurgebied' met overdruk 'grote eenheid natuur'.

- Gebieden 1, 2 en 3. Vallei van de Lachenenbeek en Nete. Het gebied zal ingericht worden met open water en rietvegetatie, als leefgebieden voor roerdomp.
- Gebied 4. Vallei van de Nete met gecontroleerde overstromingsgebieden Anderstadt 1 en Anderstadt 2. Anderstadt 1 zal door ontpoldering slikken en schorren ontstaan. Anderstadt 2 wordt ingericht als leefgebied voor roerdomp.
- Gebied 5. Vallei van de Nete met vijvers van Anderstadt. Het gebied zal ingericht worden met open water en rietvegetatie, als leefgebieden voor roerdomp.
- Gebied 6. Vallei van de Nete – Polder van Lier. Dit gebied wordt ingericht als gecontroleerd overstromingsgebied, met openwater en riet, als leefgebied voor roerdomp.
- Gebied 7. Ecologisch waardevol bos binnen de stadsring.

2. Vrijwaren en versterken van waardevolle landschappen en erfgoedwaarden

De karakteristieke landschapselementen en –componenten dienen maximaal behouden en versterkt te worden om de diversiteit en de herkenbaarheid van het landschap te bewaren. Het bouwkundig erfgoed dat in dit gebied het landschap sterk typeert, werd hiervoor bestemd als 'gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde'. De bestaande (bedrijfs)activiteiten (woning, horeca,...) kunnen behouden blijven binnen het bestaand cultuurhistorisch kader.

- Gebied 8. Hof van Lachenen. Behoud en versterking van het bouwkundig erfgoed en de landschappelijke waarde van de gehele site met dreven, grachten en bomen.
- Gebied 9. Kasteel van Ringenhof, voormalige hoeve Waterschans en omgeving. De nieuwe parkuitbreiding ten westen van het kasteel is aangelegd in de stijl van het overige deel van het oorspronkelijke park en versterkt op die manier de cultuurhistorische waarde van de site. De nieuwe

uitbreiding is een herstel van het verloren gegane parkgedeelte in het oosten van het park ten gevolge van de ontwikkeling van het woongebied. Behoud en versterking van de cultuurhistorische en landschappelijke waarde van de site staan voorop.

- Gebied 10. Domein Anderstadt. Behoud van het nog aanwezige landschappelijke erfgoed van de omgrachte hoeves staat voorop. De huidige woonfunctie van de site blijft behouden.

3. Behoud van randstedelijke openruimtegebieden

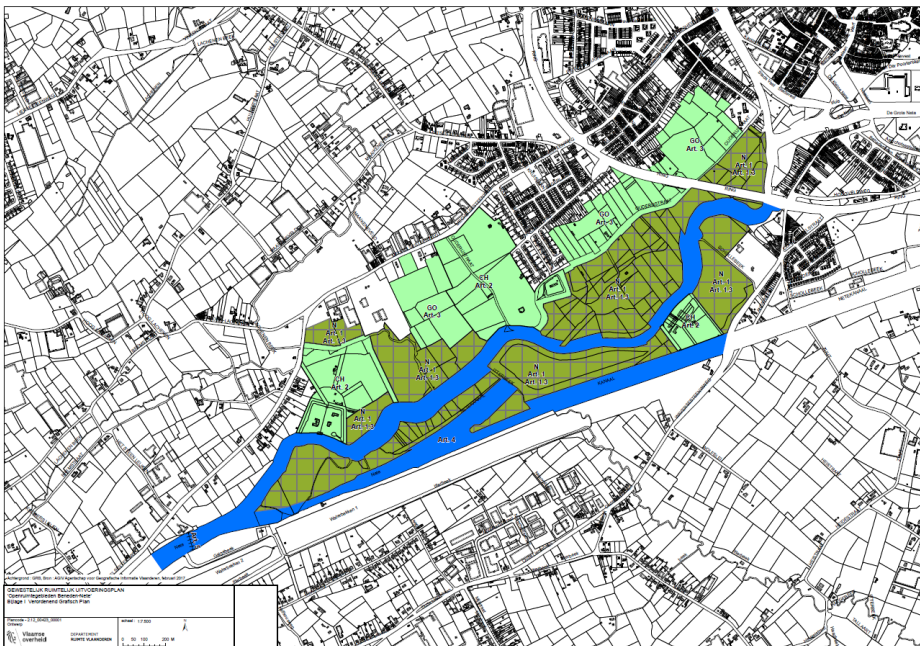
De vijver Kangieter wordt aangeduid als 'gemengd openruimtegebied' waar de bestaande visvijver behouden kan blijven. De vijver behoudt zijn laagdynamische karakter, afgestemd op de draagkracht van de vallei van de Grote Nete.

- Gebied 11. Het gemengd openruimtegebied tussen de Lachenebeek, N14 en het kasteel van Ringenhof. Behoud van de openruimte staat voorop. Het gebied zal ontwikkeld worden in kader van het Landschapspark Pallieterland, waarbij gestreefd wordt naar de verhoging van de ecologische waarde van het gebied, met bebossing, ontwikkeling van ruigtes, graslandbeheer, enz. Daarnaast wordt ruimte geboden aan recreatie, zodat de zone zijn rol als randstedelijk groengebied kan opnemen.
- Gebied 12. Het openruimtegebied tussen de Ringehofwijk, de ring en de Ouderijstraat. Behoud van de openruimte nabij de stad staat voorop. Inrichtingsmaatregelen die in kader van het Landschapspark Pallieterland worden voorzien, zullen de belevingswaarde verhogen (bijv. avonturenpad) en de landschappelijke en ecologische kwaliteit ten goede komen vb. aanwezigheid van boomgaarden, versterken kleinschalige landschapselementen, aanplant bos, aanleg waterpartijen...
- Gebied 13. Het openruimtegebied tussen de ring en de stad Lier zal ook invulling geven aan het Landschapspark Pallieterland. Het gebied wordt gevrijwaard van verdere bebouwing, zodat het zijn functie als openruimtegebied binnen de stad kan behouden. Daarnaast zal het zijn rol vervullen als randstedelijk groen, met bvb. de inrichting van stadstuinen.

4. Bestaande waterwegen

De Nete en het Netekanaal worden aangeduid als 'waterloop' waarbij de waterdragende functie van de bevaarbare waterloop wordt erkend.

- Gebied 14. Nete en Netekanaal

Plangebied GRUP openruimtegebieden 'Beneden-Nete'

3.1.2 GRUP 'Vallei van de Kleine Nete en Aa van Kasterlee tot Grobbendonk'

Op 15 maart 2019 keurde de Vlaamse regering de opstartnota goed voor het geïntegreerd planproces gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Vallei van de Kleine Nete en Aa van Kasterlee tot Grobbendonk'. Het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan omvat de vallei van de Kleine Nete en Aa en een aantal aansluitende openruimtegebieden op grondgebied van de gemeenten Kasterlee, Geel, Olen, Herentals, Lille, Vorselaar en Grobbendonk.

Het plan geeft uitvoering aan:

- de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen met betrekking tot de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur en de gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos die voor de regio Neteland daarvoor is uitgewerkt en waarvoor de Vlaamse Regering op 21 december 2007 een operationeel programma goedkeurde;
- de tussentijdse beslissingen van de Vlaamse Regering over de voortgang van de Vlaamse plannen en projecten in de vallei van de Kleine Nete van 20 juli 2012, 4 april 2014, 3 april 2015, 23 december 2016 en 25 januari 2019.

In 2011 vond een eerste plenaire vergadering plaats over een voorontwerp RUP Kleine Nete en Aa. Op deze plenaire vergadering bleek dat er weinig lokaal draagvlak bestond voor een aantal planonderdelen en kwam vanuit de lokale actoren de vraag om de verschillende gewestelijke initiatieven in de vallei van de Kleine Nete tussen Kasterlee en Lier beter op elkaar af te stemmen. Daarom besliste de Vlaamse Regering op 20 juli 2012 gouverneur Cathy Berx aan te stellen als procesbegeleider om de verschillende gewestelijke planningsinitiatieven en projecten in de vallei van de Kleine Nete op elkaar af te stemmen (VR20120720 DOC.089/1).

Over de voortgang van deze coördinatieopdracht werd een laatste maal gerapporteerd aan de Vlaamse Regering op 25 januari 2019 (VR 2019 2501 DOC.0073/1).

De Vlaamse Regering nam op 20 juli 2012 reeds een principiële beslissing over een aantal inhoudelijke elementen van het RUP voor de vallei van de Kleine Nete en Aa. De regering besliste:

- de compromisvoorstellen voor de AOG's (actieve overstromingsgebieden) Grobbendonk en De Zegge goed te keuren en te verankeren in het RUP;
- een natte natuurkern van ca. 150 ha (waarvan ca. 100 ha huidig agrarisch gebied) in het gebied Graafweide-Schupleer te voorzien in het RUP en samen met het RUP een plan van aanpak voor het gebied Graafweide-Schupleer goed te keuren dat aangeeft met welke instrumenten en middelen dit gerealiseerd kan worden;
- de definitief aangeduide ankerplaats 'Samenvloeiingsgebied van Kleine Nete en Aa met de westelijke uitlopers van de Kempische Heuvelrug' op te nemen als erfgoedlandschap in het RUP;
- aaneensluitende delen van het agrarisch gebied in de vallei van de Aa tussen Lichtaartsesteenweg en het habitatrichtlijngebied te differentiëren met overdruk natuurverwevingsgebied, evenals de gebieden Eisterlee en Nederviersel;
- het op het gewestplan voorziene ontginningsgebied Watervoort en (delen van) het recreatiegebied tot hoogte van het Peertsbos te schrappen voor het behoud van de bestaande bos- en landbouwgebieden.

Deze punten zijn als volgt opgenomen:

- het AOG Grobbendonk werd ondertussen gerealiseerd, voor het AOG De Zegge werd een omgevingsvergunning verleend;

- op 25 januari 2019 keurde de Vlaamse Regering het (bijgestuurd) voorkeursscenario en het 'plan van aanpak' voor het gebied Graafweide-Schupleer goed en besliste het instrument 'natuurinrichting' in te zetten voor de realisatie van de natte natuurkern (VR 2019 2501 DOC.0073/1);
- de aanduiding van de ankerplaats als erfgoedlandschap is zoals voorzien opgenomen in het voorgenomen plan;
- de differentiatie van de vallei van de Aa met overdruk natuurverweving is opgenomen in het voorgenomen plan; de gebieden Eisterlee en Nederviersel zijn niet opgenomen in het plan en komen in een latere fase aan bod gelet op het nog lopende onderzoek rond de buffering van het bedrijventerrein Beverdonk;
- de schrapping van het ontginningsgebied Watervoort en delen van het recreatiegebied aan het Peertsbos zijn opgenomen in het voorgenomen plan.

Het voorstel van startnota is in 2018 opgesteld door het Departement Omgeving in overleg met vertegenwoordigers van het Departement Landbouw en Visserij, het Agentschap voor Natuur en Bos, het Agentschap Onroerend Erfgoed en de Vlaamse Milieumaatschappij.

Op 30 januari 2019 heeft de Opvolgingscommissie Kleine Nete kennisgenomen van het voorstel van startnota voor het RUP Kleine Nete en Aa. De Opvolgingscommissie Kleine Nete (OC) besliste akkoord te gaan de startnota voor goedkeuring voor te leggen de Vlaamse Regering zodat de publieke consultatie daarover in 2019 georganiseerd kan worden. In de opvolgingscommissie zitten o.a. alle betrokken gemeentebesturen, het provinciebestuur, de betrokken Vlaamse departementen en agentschappen en de natuur- en landbouworganisaties.

Op basis van een aantal vragen vanuit leden van de opvolgingscommissie werden na het OC van 30 januari 2019 drie kleine gebieden toegevoegd aan het voorgenomen plan: (1) een voorstel voor het herbestemmen van een niet-ontwikkeld woongebied naar bosgebied voor het behoud van een waardevol bos (gebied Wijngaard/Kruisberg Herentals), (2) een voorstel voor gebied voor dagrecreatie (gebied Dikberd, Herentals) voor het behoud van de bestaande zonevreemde recreatie en eventuele herlokalisatie van andere zonevreemde recreatieve activiteiten in de gemeente Herentals, (3) een voorstel voor het bevestigen van een nog niet herbevestigd agrarisch gebied Heibloem en aangrenzend bosgebied.

In de startnota worden de plandoelstellingen als volgt geformuleerd:

- de ruimtelijk-functioneel samenhangende en goed gestructureerde landbouwgebieden langs de Kleine Nete in Kasterlee en Geel en ten oosten van Herentals vrijwaren voor grondgebonden landbouw;
- het behoud en de versterking van het gevarieerde, halfopen valleilandschap van de vallei van de Aa stroomopwaarts Vorselaar met ruimte voor waterberging, landbouw en natuur;
- het vrijwaren van het bouwvrij karakter en de natuurlijke waterbergingscapaciteit van de van nature overstroombare valleien van de Kleine Nete en Aa;
- het versterken van de natuurlijke structuur en het voorzien van ruimte voor natuurontwikkeling om de Europese natuurdoelen te realiseren voor de Natura 2000-gebieden in de vallei van de Kleine Nete en Aa;
- het vrijwaren van landschappelijk waardevolle gebieden en erfgoedwaarden in de vallei van de Kleine Nete en Aa;
- het behoud en versterken van ecologische en landschappelijke waarden verweven met landbouw in het kleinschalige mozaïeklandschap ten zuiden van de Zegge;
- het vrijwaren van een openruimteverbinding tussen Herentals en Olen voor land- en tuinbouw en het creëren van ruimte voor behoud en uitbreiding van de bestaande bosstructuur in deze openruimteverbinding.

- het afstemmen van de ontwikkelingsperspectieven van een aantal toeristisch-recreatieve en openbare nutsvoorzieningen op de randvoorwaarden en doelstellingen vanuit de natuurlijke en agrarische structuur.

Het plan geeft daarmee uitvoering aan:

- de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen met betrekking tot de afbakening van de gebieden van de natuurlijk en agrarische structuur en de gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos die voor de regio Neteland daarvoor is uitgewerkt;
- de beslissing van de Vlaamse Regering van 21 december 2007 over de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de differentiatie van het agrarisch gebied met overdruk natuurverweving voor de vallei van de Aa, tussen Lichtaartsesteenweg en samenvloeiing met Kleine Nete;
- de doelstelling van het onroerendergoedbeleid door het aanduiden van erfgoedlandschappen voor items uit de vastgestelde landschapsatlas in de zin van het onroerendergoeddecreet, met name de vastgestelde landschapsatlasrelicten:
 - 'De Zegge' (Geel) (MB 1 november 2011)
 - 'Het samenvloeiingsgebied van de Kleine Nete en de Aa met de westelijke uitlopers van de Kempische Heuvelrug' (Herentals, Grobbendonk, Vorselaar) (MB 10 mei 2012);
- de doelstellingen van het natuurbeleid door het herbestemmen van gebieden naar natuur- of bosgebied om de realisatie van de Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen voor een aantal deelgebieden van speciale beschermingszones aangeduid als vogel- en habitatrictlijngebied mogelijk te maken;
- aan de beslissingen van de Vlaamse Regering over de herbestemming van zgn. 'signaalgebieden', zijnde overstromingsgevoelige gebieden waarvan de bestemming gewijzigd moet worden om ze als openruimtegebied te vrijwaren;
- het beleid inzake het vrijwaren van bestaande ecologisch of maatschappelijk waardevolle bossen of gerealiseerde natuurgebieden in niet-groene herbestemmingen door deze te herbestemmen naar natuur- of bosgebied;
- de doelstellingen van het integraal waterbeleid door het rivierherstelproject Kleine Nete en de aanleg van gecontroleerde overstromingsgebieden zoals voorzien in het stroomgebiedbeheerplan Netebekken mogelijk maken.

Het plan zal daarvoor de noodzakelijke bestemmingswijzigingen tot op perceelsniveau doorvoeren. De bestemmingen van het ruimtelijk uitvoeringsplan zullen de bestemmingen van de geldende plannen van aanleg (i.c. het gewestplan) vervangen.

Gelet op het reeds doorlopen vooroverleg en onderzoek in het kader van de coördinatieopdracht van gouverneur Berx sinds 2012 en de verschillende tussentijdse beslissingen van de Vlaamse Regering, bevat de startnota reeds een gedetailleerd uitgewerkt 'voorgenomen plan' met concrete voorstellen voor de verschillende bestemmingen op perceelsniveau. Op basis van de resultaten van het in het vervolgtraject uit te voeren milieueffectenonderzoek, de inspraakreacties en het verder detailonderzoek en overleg zal in een volgende fase een concreet voorontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan opgesteld kunnen worden en aan plenaire vergadering voorgelegd kunnen worden (voorzien voor begin 2020).

Plan startnota GRUP 'Vallei van de Kleine Nete en Aa van Kasterlee tot Grobbendonk'

Volgende stappen

De vereiste adviezen over bovengenoemde startnota moeten ingewonnen worden en de betrokken gemeenten worden geïnformeerd. Er zal een publieke consultatie lopen van 30 april tot 28 juni 2019 met een aantal publieke participatiemomenten begin juni (waarschijnlijk vier momenten op vier geografisch verspreide plaatsen: in Grobbendonk, in Herentals, in Lichtaart, in Sint-Jozefs-Olen). Vervolgens worden de verschillende processtappen doorlopen (opmaak voorontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan, opmaak ruimtelijk uitvoeringsplan en goedkeuringsfase).

3.2 Bekkenbeheerplan

In uitvoering van het bekkenbeheerplan Netebekken zal de Vlaamse overheid twee overstromingsgebieden inrichten via dijkverplaatsingen langs de Kleine Nete: in Grobbendonk en ter hoogte van Watering De Zegge. De coördinatie wordt uitgevoerd door de Vlaamse Milieumaatschappij. Om Grobbendonk beter te beveiligen tegen overstromingen en de ecologische potenties te versterken, wordt de dijk langs de rechteroever van de Kleine Nete 30 m landinwaarts verplaatst, verstevigd en opgehoogd tot Sigma-hoogte. Hierdoor ontstaat op de rechteroever een winterbed van ca. 17 m dat over de ganse lengte (ca. 1.200 m vanaf de watermolen in het noordoosten tot aan de Troonbrug in het zuidwesten) natuurtechnisch heringericht wordt:

- de oevers worden verflauwd, voorzien van stromingsluwe zones;
- er wordt houtachtige vegetatie, ruigte met struweel en moerasvegetatie aangelegd of aangeplant;
- de afgesneden meander wordt opnieuw in contact gebracht met de waterloop.

Om het landbouwgebied De Zegge beter te beschermen tegen overstromingen en ruimte voor waterberging te creëren, worden de dijken landinwaarts verplaatst (gemiddeld 15 m), maar niet verhoogd. Hierdoor ontstaat op de linker- en rechteroever een winterbed. Bij extreme omstandigheden zal het achterliggende landbouwgebied voor de nodige bergingscapaciteit zorgen.

AOG Grobbendonk

De dijk langs de rechteroever van de Kleine Nete, net stroomopwaarts van de dorpskom van Grobbendonk bood onvoldoende bescherming tijdens hoogwaterperiodes. De Vlaamse Milieumaatschappij voerde daarom in de periode 2013-2014 een project uit om de dorpskern van Grobbendonk duurzaam te beschermen tegen overstromingen via een versteviging van de dijk op Sigma-hoogte.

Naast duurzame bescherming werd ook gezocht naar bijkomende ruimte voor water met respect voor het huidige landgebruik.

Op de rechteroever werd een winterbed van zo'n 17 m aangelegd dat over de volledige lengte (vanaf de watermolen in het noordoosten tot aan de Troonbrug in het Zuidwesten) een natuurlijke inrichting kreeg. De oevers werden verflauwd en voorzien van stromingsluwe zones, er werd houtachtige vegetatie, ruigte met struweel en moerasvegetatie aangelegd of aangeplant en de afgesneden meander werd opnieuw in contact gebracht met de waterloop.

AOG De Zegge

De huidige dijklichamen hebben over aanzienlijke lengtes een deel van hun profiel verloren waardoor aanpassingswerken noodzakelijk zijn. De Vlaamse Milieumaatschappij startte daarom een project om deze dijklichamen duurzaam te verbeteren.

Naast duurzame bescherming werd ook gezocht naar bijkomende ruimte voor water rekening houdend met het feit dat de Kleine Nete hier door een intensief landbouwgebied loopt. Het project werd reeds opgenomen in het eerste Bekkenbeheerplan van de Nete, later overgenomen in de Stroomgebiedbeheerplannen, als één van de actief aan te leggen overstromingsgebieden (AOG Zegge). Het oorspronkelijk voorstel besloeg een ruimte van 20 m landinwaarts. Deze strook van 20 m werd aan beide zijden van de waterloop niet herbevestigd als agrarisch gebied.

Binnen de structuren van het integraal waterbeheer werd een maatschappelijk debat gevoerd over enkele uitvoeringsaspecten van het project. Op 19 december 2011 werd een consensus gevonden.

De dijken langs de Kleine Nete zullen aan beide zijden ongeveer 15 m meer landinwaarts komen. De dijkprofielen worden aangepast: de dijken worden minder hoog aangelegd (even hoog als de huidige dijken) waardoor ze ook in de breedte beperkt worden. Daardoor blijft aan beide zijden 5 m meer grond bruikbaar voor de landbouw. In totaal blijft 12 ha meer grond beschikbaar als cultuurgrond. Het voordeel voor de waterloop is dat de vrije ruimte tussen dijk en waterloop ongewijzigd blijft (t.o.v. het oorspronkelijke project). Zoals gepland wordt deze ruimte natuurtechnisch ingericht wat de ecologische verbindingfunctie van de waterloop versterkt. Het grote nadeel van dit compromisvoorstel is dat er een grondoverschot zal zijn. Een extra 100.000 m³ grond moet afgevoerd worden buiten overstroombare valleigebieden.

Het oorspronkelijke project AOG De Zegge werd opgenomen binnen het voorontwerp RUP 'Vallei van de Kleine Nete van Kasterlee tot Grobbendonk' om de voorziene ruimte planologisch vast te leggen. Sinds 1 september 2012 kan voor handelingen van algemeen belang met een beperkte ruimtelijke impact de stedenbouwkundige vergunning afgeleverd worden na een projectvergadering.

De project-MER ontheffing voor het project werd goedgekeurd op 27/4/2015. Het onteigeningsbesluit werd goedgekeurd door minister Schauvliege op 22/7/2015 en de krachtlijnen voor de vergunningsvoorwaarden werden vastgelegd op een Projectvergadering van 24/11/2015. Het onteigeningsbesluit werd aangevochten voor de Raad van State. De Projectvergadering verliep (voorwaardelijk) gunstig. De grondverwerving gebeurde onder leiding van de VLM. Het merendeel van de benodigde gronden werd in der minne aangekocht. Voor enkele innames lukte het niet om via

onderhandelingen tot een minnelijke verwerving te komen. Hiervoor loopt momenteel de gerechtelijke procedure.

De stedenbouwkundige vergunning werd afgeleverd op 20/6/2017 en niet aangevochten zodat deze definitief uitvoerbaar is.

Volgende stappen

Er zal verder overlegd gevoerd worden met de sector recreatie over de invulling van het overstromingsgebied ter hoogte van Camping Korte Heide, Bobbejaanland en Ark Van Noë. De verdere invulling van de zoekzones ter hoogte van Bobbejaanland, Camping Korte Heide en Ark Van Noë zal vorm krijgen via het Interregproject 'Building with nature'. Binnen dit project zal een ontwerper creatieve voorstellen lanceren die rekening houden met de vooropgestelde doelstellingen voor de vallei maar tevens met de belangen van de exploitanten. Met het verwerken van alle informatie uit de consultatiemomenten zit het project in de fase van het definitief ontwerp.

De uitvoering van de werken van de hermeandering van de Kleine Nete ter hoogte van de N19g is gestart in juli 2018. Deze werken zijn ook opgenomen in de geldende stedenbouwkundige vergunning van AOG De Zegge.

Na het vellen van enkele bomen en het archeologisch veldonderzoek werden de effectieve graafwerken en inrichtingswerken van het terrein gestart. Deze inrichtingswerken zijn momenteel nog bezig.

3.3 Sigmaplan

Met het Sigmaplan wil Vlaanderen van de Schelde en haar bijrivieren een veilige, toegankelijke en natuurlijke rivier maken. De verhoging en versteviging van dijken en de aanleg van gecontroleerde overstromingsgebieden bieden bescherming tegen stormvloeden. Door deze zones in te richten als natuurgebied wordt de Schelde opnieuw een ecologisch waardevolle biotoop met kansen voor zachte recreatie. Ook landbouw krijgt een plaats in dit verhaal.

In het kader van het Sigmaplan voert de Vlaamse overheid de komende jaren werken uit langs de Netes. Het doel: de directe omgeving en de rest van Vlaanderen een betere bescherming geven tegen overstromingen én tegelijk de unieke topnatuur langs de Netes herstellen en opwaarderen.

Oorspronkelijk was het Sigmaproject Nete en Kleine Nete opgedeeld in twee zones: Beneden Nete en Varenheuveld-Abroek (beslissing Vlaamse Regering 28 april 2006).

Beneden Nete is gelegen op grondgebied van de stad Lier en de gemeente Duffel. Hier werd een natuurinvulling vooropgesteld voor de reeds bestaande gecontroleerde overstromingsgebieden Anderstadt I en II en Polder van Lier. In Anderstadt I en II werd de veiligheidsfunctie van een overstromingsgebied – waar het water gecontroleerd wordt opgevangen – gecombineerd met het herstel van zeldzame getijdennatuur. Op het ritme van eb en vloed stroomt er tweemaal daags water in dit gebied. Anderstadt II heeft al een hoge natuurwaarde. Deze wordt ook in de toekomst bestendigd. Het gebied Anderstadt I wordt vergroot door toevoeging van de nu omdijkte top van het gebied. Hier komt een gecontroleerde ontpoldering waardoor de Nete via de getijdenwerking een nevengeul doorheen het gebied zal krijgen. Naast estuariene natuur zal dit een extra meerwaarde bieden als paaigebied voor onder meer de Fint. In het gecontroleerd overstromingsgebied (GOG) Polder van Lier komt er een beperkte en gecontroleerde grondwaterstandverhoging. Hier wordt vismigratie met de Beneden Nete mogelijk gemaakt.

Een tweede zone, Varenheuvel-Abroek, is gelegen op grondgebied van de gemeenten Grobbendonk, Nijlen en Zandhoven. Hier was eerst een natuurinvulling met rietland en open water voorzien. Omdat de gevolgen voor de landbouwsector te groot zouden zijn, werd een deel van de natuurinvulling verschoven naar andere locaties. Zo kan een gebied van 75 ha ten zuiden van de Kleine Pulse Beek toch behouden blijven voor landbouw.

Na bijkomend onderzoek werd de natuurdoelstelling rietland en open water deels verschoven naar een derde zone, het Mondingsgebied Grote Nete en deels naar de Beneden Nete bij Lier (beslissing Vlaamse Regering 4 april 2014).

3.4 Europese natuurdoelen Natura 2000

In uitvoering van de Europese vogel- en habitatrictlijnen legde Vlaanderen in 2014 Europese Natuurdoelen (de vroegere Instandhoudingsdoelstellingen) vast voor Speciale Beschermingszones die samen het Natura 2000-netwerk vormen.

Het 'Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heiden' (kortweg SBZ Kleine Nete) is aangeduid als Speciale Beschermingszone. De coördinatieopdracht 'Kleine Nete' en het strategisch project loopt in twee deelgebieden van dit SBZ. Voor deze deelgebieden zijn gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen (kortweg S-IHD of Europese Natuurdoelen) voor de Europees te beschermen habitattypes en soorten geformuleerd, die in de komende jaren gerealiseerd zullen moeten worden. Het eerste deelgebied omvat het gebied rond de samenvloeiing van de Kleine Nete en de Aa met de Graafweide en het Schupleer, het tweede gebied omvat de vallei van de Kleine Nete tussen Viersel en Lier.

In Graafweide-Schupleer wordt een natte alluviale natuurkern van ca. 150 ha ontwikkeld. Prioritair is de uitbreiding van het aandeel waterlopen met helder, zuurstofrijk water en goed ontwikkelde waterplantenvegetaties en van de populaties van de vissoorten kleine modderkruiper, rivierdonderpad, rivierprik en beekprik. Binnen de natuurkern wordt ook een kwaliteitsverbetering en uitbreiding voorzien van elzenbroekbossen, vochtige schrale graslanden, voedselrijke ruigtes en laagveen.

In de vallei van de Kleine Nete tussen Viersel en Lier is de ontwikkeling van een natte alluviale natuurkern van ca. 300 ha voorzien, bestaande uit een mozaïek van elzenbroekbossen, beekvegetaties, van nature voedselrijke plassen met verlandingsvegetaties (vegetatietypes op de grens van water en land), vochtige schrale graslanden, voedselrijke ruigtes, zoetwaterslikken en -schorren, rietmoerassen, enz. Deze natuurkern vormt een geschikt leefgebied voor o.m. kleine modderkruiper, rivierdonderpad, rivierprik, bittervoorn en fint.

Voor al de vermelde habitattypes en vissoorten is de SBZ Kleine Nete in Vlaanderen prioritair volgens de Gewestelijke Instandhoudingsdoelstellingen.

De opmaak van het ontwerp van gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen (ontwerp-S-IHD) voor de SBZ Kleine Nete volgde een vooraf met de maatschappelijke belangengroepen afgesproken traject met veel aandacht voor participatie en inspraak. De maatschappelijke belangengroepen waren verenigd in de Vlaamse IHD-overleggroep. Dit traject werd volledig doorlopen en op 20 juli 2012 werd het aanwijzingsbesluit voor deze SBZ met daarin de ontwerp-S-IHD een eerste maal principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Na een onderlinge toetsing van de verschillende ontwerp S-IHD voor alle Speciale Beschermingszones en rekening houdend met de activiteiten van andere sectoren, zijn de doelen waar nodig bijgestuurd.

Op 19 juli 2013 werden de aangepaste S-IHD een tweede maal principiële goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Op 23 april 2014 werden ze definitief goedgekeurd.

Voor het gebied Graafweide-Schupleer keurde de Vlaamse Regering in haar beslissing van 4 april 2014 het voorkeurscenario goed als basis voor de opmaak van een plan van aanpak voor de realisatie van de natuurbestemmingen.

De eerste stap was de uitvoering een ecohydrologisch onderzoek. Na een grondige inventarisatie werd een grondwatermodel en een oppervlaktewatermodel opgebouwd waarmee hydrologische scenario's en een knelpuntenanalyse uitgewerkt werden. In 2017 werd de ecohydrologische studie opgeleverd. Aan de hand van de resultaten werden de potenties voor de ontwikkeling van habitattypes per perceel onderzocht. Op basis van de ecohydrologische studie kunnen mogelijk nog grenscorrecties aan het voorkeurscenario worden doorgevoerd.

Parallel liep de opmaak van een inrichtingsnota door het Agentschap voor Natuur en Bos en de Administratie Duurzame Landbouwwontwikkeling onder begeleiding van de Vlaamse Landmaatschappij. Deze inrichtingsnota bevat een projectsituering, een formulering van doelstellingen en gewenste maatregelen, een instrumentenafweging, een uitvoeringsprogramma en een financieringsplan.

Intussen werd het op basis van het ecohydrologisch onderzoek gewijzigde voorkeurscenario goedgekeurd door de Vlaamse regering op 25 januari 2019. In dezelfde beslissing vraagt de Vlaamse regering aan de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw om een natuurinrichtingsproject in te stellen.

Daarnaast startten het Agentschap voor Natuur en Bos en de Vlaamse Landmaatschappij, in overleg met de terreinbeherende verenigingen, met gerichte aankopen om de natuurdoelen te realiseren.

Volgende stappen

De verdere aanpak met betrekking tot de Managementplannen ligt momenteel voor op het politieke niveau. Op initiatief van lokale partners kan parallel reeds verder uitvoering gegeven worden aan de doelen zoals vastgelegd in de S-IHD-besluiten. Een concreet voorbeeld hiervan is de recente de vraag tot instelling van het natuurinrichtingsproject voor het deelgebied Graafweide-Schupleer, na consensus vanuit het lokaal overleg.

Na het instellen door de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw van het Natuurinrichtingsproject voor het gebied Graafweide-Schupleer zal het Natuurinrichtingsproject opgestart worden door de Vlaamse Landmaatschappij en het Agentschap voor Natuur en Bos.

3.5 Erfgoed landschapsatlas

Binnen de vallei van de Kleine Nete, tussen Herentals en Lier, liggen verschillende 'items uit de vastgestelde landschapsatlas', namelijk:

- Het samenvloeiingsgebied van de Kleine Nete en Aa met de westelijke uitlopers van de Kempische Heuvelrug
- Dal van de Kleine Nete tussen Nijlen en Grobbendonk

Omwille van de natuurwetenschappelijke, historische, esthetische, ruimtelijk-structurende en socio-culturele waarden werd de ankerplaats 'Samenvloeiingsgebied van de Kleine Nete en Aa met de westelijke uitlopers van de Kempische Heuvelrug' bij ministerieel besluit van 10 mei 2012 definitief

aangeduid. Conform het Onroerend-erfgoeddecreet wordt deze ankerplaats nu beschouwd als een vastgesteld landschapsatlasrelict. Het behoud en beheren van deze kenmerken en waarden blijft de hoofddoelstelling.

Op 27 januari 2015 werd de ankerplaats 'Dal van de Kleine Nete tussen Nijlen en Grobbendonk' definitief aangeduid door de minister. Conform het Onroerend-erfgoeddecreet wordt deze ankerplaats nu beschouwd als een 'vastgesteld landschapsatlasrelict'. Ook hier is behoud en beheer van de natuurwetenschappelijke, historische, esthetische en ruimtelijk-structurerende waarden de doelstelling.

De opname van het landschapsatlasrelict 'Samenvloeiingsgebied van de Kleine Nete en Aa met de westelijke uitlopers van de Kempische Heuvelrug' in de vastgestelde landschapsatlas kaderde in de voorbereiding van een ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) voor de regio Neteland. Dat GRUP kadert op zijn beurt in de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS).

Dit waardevolle gebied omvat de beekvalleien van de Aa en de Kleine Nete gelegen tussen de dorpskernen van Grobbendonk, Vorselaar en Herentals, het tussen beide rivieren hoger gelegen 'interfluvium' en de ten zuiden ervan gelegen gronden van de voormalige Britse militaire basis. De combinatie van de natte, open alluviale beekvalleien met de tussenliggende en aangrenzende hoger gelegen hoofdzakelijk beboste zandgronden zorgt voor een opvallende landschappelijke verscheidenheid. De ondergrond, de bodem, het reliëf en de waterhuishouding liggen aan de basis van dit nog vrij gaaf bewaard Kempisch landschap.

De belangrijkste elementen van de oorspronkelijke structuur van het landschap zijn:

- de alluviale beekvalleien van Kleine Nete en Aa met hun bijbeken;
- de uitlopers van de Kempische heuvelrug;
- de landduinen en podzolbodems op de heuvelrug;
- het verspreid aanwezige veensubstraat in de beekvalleien.

De ankerplaats 'Samenvloeiingsgebied van de Kleine Nete en Aa met de westelijke uitlopers van de Kempische Heuvelrug' werd definitief aangeduid bij ministerieel besluit van 10 mei 2012. Conform het Onroerend-erfgoeddecreet wordt deze ankerplaats nu beschouwd als een 'vastgesteld landschapsatlasrelict'. Het behoud en beheren van deze kenmerken en waarden blijft de hoofddoelstelling.

Op 27 januari 2015 werd de ankerplaats 'Dal van de Kleine Nete tussen Nijlen en Grobbendonk' definitief aangeduid door de minister. Conform het Onroerend-erfgoeddecreet wordt deze ankerplaats nu beschouwd als een 'vastgesteld landschapsatlasrelict'.

Dit waardevolle gebied omvat de vallei van de Kleine Nete tussen Viersel, Nijlen en Eisterlee. Centraal lopen de Kleine Nete als typische laaglandbeek met meanderend patroon en parallel de Kleine Pulse Beek en Laak. Het Netekanaal is een belangrijk relict van de kanalisatiegeschiedenis van de Kleine Nete en vormt de overgang naar de voormalige vloeibeemden van het Viersels Gebroekt. Hier stromen ook de Molenbeek en Kleine Beek te midden van de graslanden. In de Netevallei liggen oude graslanden, afgewisseld met concentraties akkerland en verspreide bospercelen. Op de pleistocene donken in de vallei en op de overgang naar de gehuchten op de valleirand liggen verspreide hoeves. Het landschap getuigt van de intense relatie tussen beek en beekvallei en de wisselwerking tussen natuur en menselijke activiteit die verschillende landschapstypes heeft opgeleverd.

Volgende stappen

De omzetting van het vastgesteld landschapsatlasrelict 'Samenvloeiingsgebied van de Kleine Nete en Aa met de westelijke uitlopers van de Kempense Heuvelrug' naar een erfgoedlandschap is gekoppeld aan de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) voor de vallei van de Kleine Nete en Aa tussen Kasterlee en Grobbendonk in het kader van AGNAS. In dat GRUP zullen de landschapswaarden en kenmerken vertaald worden naar stedenbouwkundige voorschriften. Daarbij wordt afgestemd met de instandhoudingsdoelstellingen voor het habitatrictlijngebied Graafweide-Schupleer.

De omzetting van het vastgesteld landschapsatlasrelict 'Dal van de Kleine Nete tussen Nijlen en Grobbendonk' naar een erfgoedlandschap zal gekoppeld worden aan een GRUP voor het deel van de vallei tussen Albertkanaal en Lier ter realisatie van de projecten van het Sigma-plan.

3.6 Kempische Noordzuidverbinding

De N19 vormt een noord-zuidverbinding door de Antwerpse Kempen en verbindt de stedelijke gebieden Geel en Turnhout met de hoofdwegen E34 en E313. Op 10 juli 2008 besliste de Vlaamse Regering om de Kempense noord-zuidverbinding volgens het basistracé (N19g) aan te leggen (tussen Geel en Kasterlee).

Aan de keuze voor dit tracé werden enkele voorwaarden gekoppeld omdat de nieuwe weg negatieve effecten heeft op de natuur- en bosstructuur van de Kempische Heuvelrug en de vallei van de Kleine Nete en het landschap aantast. Daarnaast zijn er langs de Kleine Nete ook compenserende maatregelen voorzien om het verloren aandeel waterbergend vermogen en infiltratiecapaciteit (waterkwantiteit) te milderen.

Ter hoogte van de kruising N19g – Kleine Nete is door middel van afgraving een plas-draszone voorzien en de heraansluiting van een oude Netemeander. Zo wordt de vallei ter hoogte van de doorgang van de nieuwe N19g op een duurzame manier heringericht. Deze herinrichting van de vallei van de Kleine Nete sluit aan bij het ontwerp voor de dijkverplaatsing in de Watering De Zegge. Beide worden gecoördineerd vanuit de Vlaamse Milieumaatschappij.

De uitbreiding van het project van hermeandering langs de Kleine Nete ter hoogte van N19g in functie van mildering wordt in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) van de vallei van de Kleine Nete en Aa mee opgenomen.

3.7 Verwervingssubsidies strategisch project

Binnen elk strategisch project bestaat er de mogelijkheid om verwervingssubsidies aan te vragen voor het verwerven van constructies en gronden of om erfpachtovereenkomsten af te sluiten. Binnen de looptijd van het strategisch project van 3 jaar kan er maximum 500.000 € verwervingssubsidie verkregen worden. Deze subsidie is goed voor 40% van de verwervingskosten.

Aan alle partners werd gevraagd om samen met de projectcoördinator en de trekkers op zoek te gaan naar opportuniteiten binnen het strategisch project. Tegen eind april 2019 worden alle uitgewerkte voorstellen aan de projectcoördinator bezorgd. Omdat verwacht wordt dat de voorstellen het maximum van 500.000 € verwervingssubsidie zullen overschrijden, zal er een rangschikking opgemaakt worden van de verschillende voorstellen. Belangrijke criteria zijn de onmiskenbare hefboomfunctie van de verwerving voor het strategisch project en de blijvende publieke invulling. De rangschikking zal

op 18 juni 2019 voorgelegd worden aan de leden van het OC+ die zullen beslissen welke voorstellen er in 2019 bij het departement Omgeving ingediend worden.

Voorlopig zijn er 3 voorstellen:

- Perceel in Pallieterland te Lier: De aankoop van het perceel is noodzakelijk voor de realisatie van randstedelijk groen en conform de goedgekeurde visienota Pallieterland. Dit deelgebied wordt de groene long voor de inwoners en bezoekers van Lier waarin recreëren en natuurbeleving centraal staan. Om deze groene long te kunnen realiseren wordt via het GRUP 'Beneden-Nete' o.a. woonuitbreidingsgebied gewijzigd naar de functie gemengd openruimtegebied. Het kunnen verwerven van dit perceel is cruciaal om de inrichtingsplannen van dit deelgebied te kunnen realiseren. Dit perceel sluit aan bij de groep van percelen die reeds in eigendom zijn van de stad en het OCMW van Lier. Verwerving maakt het mogelijk om de inrichting in één beweging te kunnen doorvoeren, wat de inrichtingskwaliteit ten goede komt.
- Kasteelhoeve te Grobbendonk: De destijds verlaten en vervallen kasteelhoeve werd in erfpacht genomen met de bedoeling de site te redden van verder verval en te revitaliseren. De potenties van de site zijn, onder andere toeristisch-recreatief ontegensprekelijk erg groot, onder andere ook om uit te groeien tot een volwaardige en publieke poort voor het bestaande en toekomstige gebied Graafweide – Schupleer, momenteel in volle herontwikkeling in het bijzonder en voor de gehele vallei van de Kleine Nete in het algemeen. De toekomst van de site van de kasteelhoeve zal mede gericht zijn op de openstelling voor het publiek, het behoud en de verdere ontwikkeling van de natuur- en erfgoedwaarden, en het realiseren van een nieuwe functie in het gebouwenpatrimonium met respect voor de draagkracht en de waarden van het domein.
- Perceel aan de Kempense Heuvelrug te Herentals: Aan de voet van de Kempense Heuvelrug in Herentals ligt ongeveer voor 6 hectare zonevreemde bossen en recreatiegrond. Het is de toegangspoort naar het ganse boscomplex. De ligging ervan is strategisch erg belangrijk voor Herentals en de Heuvelrug omwille van de aansluiting met de toekomstige fietsostrade Herentals – Turnhout, de nabijheid van het centrum van Herentals, op enkele meters van de gewestweg N123 aan de logische toegangsweg (Wijngaard), de onmiddellijke nabijheid van het erkend monument Kruisweg met kapel en vlakbij de monumenten langsheen de Nederrij (Le Paige, Oud-Gasthuis,...), gelegen aan de inkomparkeing en de start van wandel- en mountainbikeroutes, toeristentoren, ..., vlakbij scoutslokalen en jeugdverblijf 'De Brink' en als ankerpunt tussen het valleigebied van de Kleine Nete en de grote boscomplexen Heuvelrug en Peertsbos.

4. Globaal overzicht stand van zaken

In april 2018 ging de projectcoördinator van start. Gelet op het groot aantal partners en de diversiteit van het projectgebied werd er de eerste maanden van het project volop kennis gemaakt met de verschillende contactpersonen en met het projectgebied. De projectcoördinator organiseerde daarvoor overlegmomenten en terreinbezoeken.

Onderstaande geeft een algemeen overzicht van de uitgevoerde acties en een indicatie van de volgende te zetten stappen. Meer details over de verschillende acties is terug te vinden in de actiefiches in bijlage 1.

4.1 Landschapspark Pallieterland (trekker: stad Lier i.s.m. Regionaal Landschap Rivierenland en ANB)

Het hefboomproject beoogt de geïntegreerde ontwikkeling van de open ruimte in de vallei van de Beneden-Nete in Lier waarbij doelstellingen op vlak van beveiliging tegen overstroming en natuurontwikkeling vanuit het Sigmaplan, behoud van onroerend erfgoed en randstedelijk groen (speelbos en volkstuinen) binnen één landschapspark Pallieterland gerealiseerd worden.

Reeds gezette stappen:

✓ Speelbos

- Opstart van een participatietraject en inrichtingsplan voor de inrichting van een speelbos en volkstuinen binnen de ring van Lier;
- Op de infomarkt die georganiseerd werd naar aanleiding van het GRUP Beneden-Nete en het Sigmaplan werd ook het landschapspark Pallieterland (LSP) voorgesteld. Er was een deelname met infostand over het strategisch project en over het LSP Pallieterland met mogelijkheid participatie in ontwerp van het speelbos;
- Opmaak ontwerpschets inrichting speelbos met alle input uit het participatietraject. De inrichting van het speelbos wordt mogelijk gemaakt door de subsidie 'Natuur in je buurt' (250.000 €);
- Rondgang 1 veiligheidsschap;
- Start beheer/onderhoud- en veiligheidswerken (kappen zieke essen, vrijmaken locatie wilgentunnel, aanplant natuurlijke afscheiding van meidoorn).

✓ Volkstuinen

- Voor de volkstuintjes werd een subsidie van 15.000 € bekomen bij de Vlaamse Landmaatschappij;
- De grond waarop de volkstuinen en speelnatuur gerealiseerd zal worden is in eigendom van OCMW Lier. Er loopt een gerechtelijke procedure over de pachtverbrekings-vergoeding omdat de pachter niet akkoord is met de stopzetting van de pacht;
- In 2018 werd een offerte voor begeleiding nieuwe volkstuindersgroep opgesteld en uitgestuurd;
- CBS Lier nam nog geen beslissing voor participatieve begeleiding volkstuintje project o.b.v. offerte-aanvragen en vergelijkend verslag (ingediend: Velt, TuinHier, Blenders). De offerteaanvragen worden beschouwd als marktbevraging en zal als input gebruikt worden voor een nieuwe aanbesteding;
- Maart 2019: opmaak gedetailleerd bestek participatieve begeleiding volkstuintje project.

✓ Acties omgeving PIME

- Overleg tussen Provinciaal Instituut voor Milieueducatie (PIME) en Provinciale Groendomeinen Regio Mechelen (PGRM) (beheerder van groendomein Rivierenland) over de verdere ontwikkeling van de zuidelijke punt van Pallieterland als groene start- en verpoosplek;
- Overleg met Toerisme Provincie Antwerpen, tussen Provinciaal Instituut voor Milieueducatie en Provinciale Groendomeinen Regio Mechelen en Regionaal Landschap Rivierenland over de mogelijkheden om een onthaalpoort te maken aan het PIME ;
- Overleg met Vlaamse Waterweg, stad Lier, PIME en PGRM over fietsbrug tussen de Beneden-Nete en het Netekanaal ter hoogte van PIME.

✓ Sanering Neteland

- Heropstart overleg gesloten voormalige stedelijke stortplaats;
- Beslissing tot aanstellen van een studiebureau voor het verdere bodemonderzoek op de site van PIME, zodat uitsluitel gegeven kan worden over de afbakening en ernst van de verontreiniging;
- Onderzoek perimeter is reeds gebeurd, bijkomend onderzoek is noodzakelijk omdat de vervuiling buiten de perimeter loopt. Hiervoor wordt een aanbesteding uitgewerkt.

Volgende stappen:

✓ Speelbos

- 10/04/2018: start bevraging jeugd + opruimactie + speelpleinwerking De speelmicroob;
- 16/04/2018: plannen worden voorgelegd aan jeugdraad Lier met oog op inspraak;
- 03/05/2018: overleg tussen projectpartners rond ontwikkeling speelbos en volkstuinten;
- 3/12/2018: overleg veiligheidscontrole speelbos: noodzaak veiligheidskap; toewijzing taken en inplannen veiligheidskap; korte bespreking ontwerpschets speelbos;
- Beheerwerken speelbos (vervolg: knotten wilgen, kappen populierenrij, bramen verwijderen, ...);
- Offerteaanvragen en inrichtingswerken speelprikkels speelbos (speelelementen en onthaal);
- Veiligheidscontrole 2 speelbos uitvoeren;
- Terugkoppeling ontwerp schets naar partners;
- Aanbrengen spelelementen;
- Aanbrengen bebording speelbos: speelzone en spelregels;
- Opening speelbos met publieksactiviteit (speeldag).

✓ Volkstuinen

- Offerte aanvragen en inrichtingswerken volkstuinten;
- Opstart begeleiding nieuwe volkstuintersgroep;
- Aanvragen verwervingssubsidie in het strategisch project;
- Mei 2019: Gunning bestek participatieve begeleiding volkstuintenproject;
- Start begeleidingstraject nieuwe volkstuinten: infoavond, evaluatie kandidaat-volkstuiniers, cursus ecologisch tuinieren,...;
- Offerteaanvragen en inrichtingswerken nieuwe volkstuinten 'Den Hof van Pallieter' (grondwerken sept. 2019 – aanplantingen winter 2019-2020);
- Start bewerken volkstuintenpercelen met nieuwe volkstuintersgroep (voorjaar 2020);
- Bovenstaande planning kan i.f.v. uitspraak vrederechter afwijken.

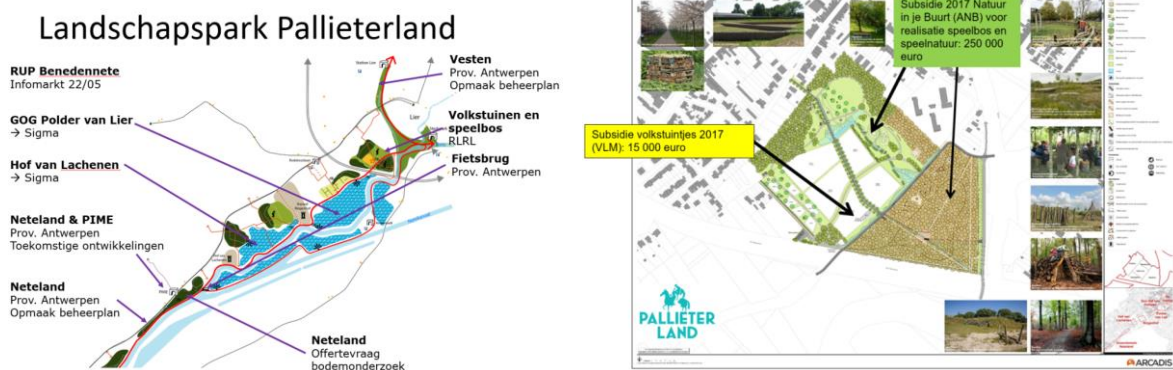
✓ Acties omgeving PIME

- Signalisatie parking PIME, plannen van provincie Antwerpen binnen Pallieterland (algemeen) en infoborden te bespreken op volgende stuurgroep Pallieterland (april/ mei 2019);
- Opmaak van een inrichtingsschets voor PIME en Neteland door PIME en PGRM met betrokkenheid van TPA en RLRL;

- Te onderzoeken: composttoilet (cfr. provinciaal domein Hertberg en op CSA Grondsmaak in Kontich);
- Te onderzoeken mogelijkheid voor stationsomgeving als onthaalpoortPGRM plant dit najaar (2019) de realisatie van een verbindingspad. Deze werken gebeuren in overleg met De Vlaamse Waterweg.Overleg met Duffel en de andere partijen over de aanleg van de fietsbrug ter hoogte van PIME;
- Opvragen prijsraming voor de fietsbrug;
- Alternatief onderzoeken voor de fietsbrug bv. veerpontje.

✓ Sanering Neteland

- Aanbesteding bijkomend onderzoek vervuiling.

links: Verschillende lopende acties in Pallieterland; rechts: detail van het speelbos en de volkstuinen

4.2 Vallei van de Kleine Nete tussen Molternetebrug en Lier

Tussen het Albertkanaal en Lier vormen de Kleine Nete, het Netekanaal en de Molenbeek-Bollaak samen een effectief overstromingsgevoelig valleigebied van ongeveer 6 km lang en 1 km breed. In dit valleigebied ontwikkelde zich in de loop der jaren een sterk gefragmenteerd recreatielandschap met kunstmatige vijvers en weekendverblijven, ophogingen allerhande... De vallei ligt hier op de grens van verschillende gemeenten zodat er nood is aan een bovenlokale aanpak van de knelpunten in het gebied. Een grensoverschrijdende visie en gecoördineerde herinrichting bieden enorme kansen om (1) heel wat extra waterberging te realiseren in het valleigebied (hermeandering Molenbeek-Bollaak), (2) bijkomende natuurwaarden te creëren en (3) het gebied beter te ontsluiten op het vlak van recreatie.

Reeds gezette stappen:

✓ Algemeen

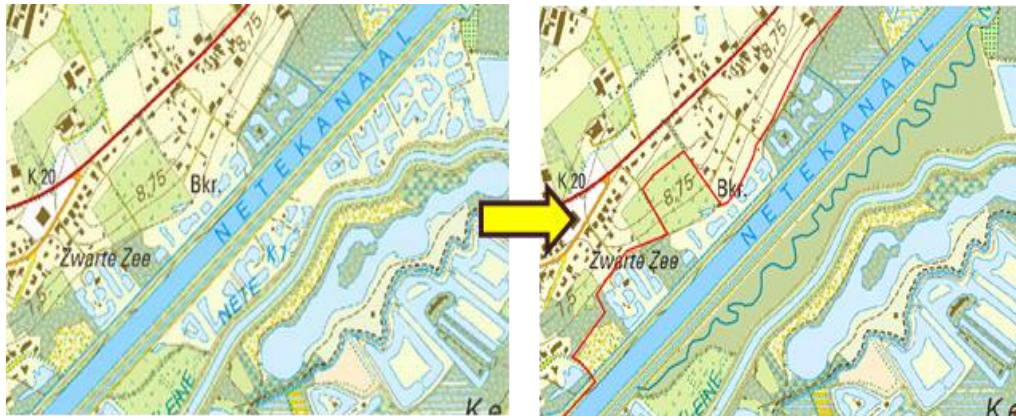
- Organisatie van een workshop waarbij aan de hand van 'Visionary' input werd verzameld voor de opmaak van een gebiedsvisie;
- Opmaak van een gebiedsvisie en afstemming met de verschillende partners;
- Goedkeuring visienota door de leden van de Opvolgingscommissie;

- 1ste subwerkgroep over de thema's water, natuur, weekendverblijven en toerisme.
- ✓ Extra waterberging creëren
- Overleg met handhavingsinstanties over de aanpak van bouwovertredingen (weekendverblijven, uitgegraven vijvers en tegelbedrijf) in het projectgebied;
 - Opmaak instrumentenlijst voor het verwerven van af te breken weekendverblijven in functie van de hermeandering van de Molenbeek-Bollaak gelegen in overstromingsgebied;
 - In toepassing van het stand-still principe engageren de partijen met handhavingsbevoegdheid zich om actief oog te hebben voor nieuwe en recente (jonger dan 10 jaar) inbreuken, en hierbij telkens hun handhavingsbevoegdheid consequent uit te oefenen;
 - De gemeenten engageren zich om zeer rigoureuus om te springen met aanvragen tot vermoeden van vergunning met betrekking tot constructies die niet in overeenstemming zijn met de hier goedgekeurde visie;
 - Uitklaren noodzakelijk vergunningstraject voor het dempen van (illegale) vijvers tussen Departement Omgeving Afdeling GOP en Handhaving, ANB en gemeenten;
 - Opmaak gedetailleerde inventaris van het gebied met ook weergave oppervlakten;
 - De gemeenten lijsten gewenste verwervingen (40% subsidie) binnen de projectcontour van het hefboomproject op;
 - Departement Omgeving toetst taks tweede verblijven of mogelijke alternatieve taksen juridisch af;
 - Indiening en goedkeuring van het onthardingsproject voor het afbreken van weekendverblijven;
 - Natuurpunt heeft reeds een groot aantal weekendverblijven aangekocht, de bouwwerken afgebroken en de vijvers gedempt;
- ✓ Bijkomende natuurwaarden creëren
- Uitvoering verkennend bodemonderzoek door het Provinciaal Instituut voor Hygiëne in opdracht van de gemeente Ranst ter hoogte van gronden gelegen in het Habitatrichtlijngebied. Daaruit bleken bepaalde parameters verhoogd alsook de aanwezigheid van ondoordringbare objecten;
 - Overleg met OVAM en de gemeente over een oriënterend bodemonderzoek (OBO) in het Habitatrichtlijngebied. Het OBO moet uitgevoerd worden vóór de ISN-subsidieaanvraag om bijkomende natuurwaarden te creëren;
 - Op de site Goormans werd ingezet op handhaving van het RUP 'Site Goormans' zowel voor de aspecten milieu als stedenbouw. De eigenaar werd via ingebrekestellingen op de hoogte gebracht. In februari is de familie Goormans informeel in overleg gegaan met de gemeente Nijlen over een mogelijke verkoop van de site gelegen in natuurgebied. De verschillende partners hadden een overleg over de mogelijke nabestemming van deze site. De Vlaamse Waterweg laat momenteel de gronden schatten en maakt een eerste schatting van de kosten voor de sloop van het gebouw op.
- ✓ Recreatieve ontsluiting
- Onderzoek recreatieve doorsteek vanuit Emblem naar de Netekanaaldijk ter hoogte van de Chiro terreinen;
 - De gemeente Nijlen beschikt over een Masterplan 'Open Ruimte Perspectief' dat zeer mooi werd uitgewerkt en als voorbeeld kan dienen voor de andere gemeenten binnen het strategisch project.

- ✓ Structuurherstel Tappelbeek
 - Er blijken enkele potenties te zijn voor het structuurherstel langs de Tappelbeek. 3 woningen langs de Tappelbeek worden aangekocht door VMM, AWV en de provincie. Hiermee verdwijnt een belangrijk risico op wateroverlast en wordt voorzien in herinrichting door de provincie. Op termijn lijken er nog mogelijkheden naar structuurherstel ter hoogte van de Massenhovensesteenweg een zond die mee herbestemd wordt naar natuurgebied via het GRUP 'Vallei van de Tappelbeek'.

Volgende stappen:

- ✓ Algemeen
 - Goedkeuring visie door de verschillende bestuursniveaus;
 - 2de Subwerkgroep water, natuur, weekendverblijven en toerisme (mei 2019);
 - Overleg in functie van de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan signaalgebied Netevallei Emblem;
 - Aanpak lozingen in functie van de doelstellingen van het strategisch project, zodat prioritair kan ingezet worden op de rioleringsstrengen en lozingen met een rechtstreekse impact op het gebied;
- ✓ Extra waterberging creëren
 - Instrument overlasttaks uitklaren met agentschap binnenlands bestuur i.s.m. lokale besturen;
 - Procedure dempen van vijvers uitklaren. Voorstel is casegerichte aanpak;
 - Start impulsproject ontharding.
- ✓ Bijkomende natuurwaarden creëren
 - Opstart OBO via een raamcontract met OVAM;
 - Overleg aankoop site met Nijlen en de eigenaars;
 - Overleg Nijlen, VMM, De Vlaamse Waterweg over de mogelijke nabestemming;
 - Eventuele mogelijkheid tot indienen onthardingssubsidie voor de site Goormans bekijken.
- ✓ Recreatieve ontsluiting
 - Onderzoeken hoe het masterplan 'Open Ruimte Perspectief' van Nijlen als voorbeeld kan ingezet worden voor de recreatieve ontsluiting van het volledige strategisch projectgebied;
 - Missing links in kaart brengen;
 - Opstart onderzoek naar onthaalpoorten voor het gebied.
- ✓ Structuurherstel Tappelbeek
 - Natuurpunt heeft heel wat gronden op de linkeroever. Er wordt nagegaan welke ingrepen met betrekking tot structuurkwaliteit er mogelijk/wenselijk zijn. Op de rechteroever heeft Natuurpunt geen eigendommen;
 - Verder afstemming tussen de verschillende partners zal gebeuren.

Huidige toestand en wensbeeld hermeandering Bollaak

Workshop Visionary ter ondersteuning van de visievorming

4.3 Graafweide - Schupleer: het samenvloeiingsgebied van Kleine Nete en Aa

Het gebied centraal in de vallei van de Kleine Nete tussen de woonkernen van Grobbendonk en Vorselaar werd aangeduid als gebied voor behoud en herstel van uitgesproken natuurwaarden met ruimte voor waterberging en ligt grotendeels in habitatrictlijngebied waarvoor gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen werden vastgesteld. Voor het Natura-2000 gebied werd in overleg met de actoren een ruimtelijk compromisvoorstel (= voorkeurscenario) voor de realisatie van een natte natuurkern van ongeveer 150 ha uitgewerkt dat de basis zal vormen van de procedure voor de opmaak van het GRUP Kleine Nete en Aa. De grote uitdagingen voor dit gebied zijn (1) het verder uitwerken van een gedragen geïntegreerde inrichtingsvisie, (2) de uitrol van een flankerend beleid voor de landbouwers waarvoor landbouw subeconomisch tot onmogelijk wordt wegens de vastgestelde natuurdoelen, (3) de opmaak van een geïntegreerd beheerplan voor het beschermd erfgoed Kasteelhoeve en omgeving en (4) de recreatieve ontsluiting.

Reeds gezette stappen:

- ✓ Opmaak geïntegreerde inrichtingsvisie
 - Opmaak en finaliseren van een geïntegreerde inrichtingsvisie met de focus op 3 thema's: de allocatie van de SBZ-H habitattypes, herstel/versterking van de kleine landschapselementen en recreatieve ontsluiting;
 - De verschillende acties die uit de inrichtingsvisie naar vorkwamen werden toegewezen aan de meest voor de hand liggende trekkers. De projectcoördinator van het strategisch project coördineert de verschillende alle acties;
 - In een eerste screening van de actielijst werden die acties gedestilleerd die sneller kunnen opgenomen worden omdat ze los staan van de instelling van het Natuurinrichtingsproject. Het gaat dan om rioleringswerken (reeds aangemeld bij Infrac), inrichtingswerken met betrekking tot de onthaalpoorten en wandelpaden die voornamelijk zijn gelegen in natuurgebied (Natuurpunt);
 - Er werd reeds een eerste aanplant verwezenlijkt in functie van het versterken van de kleine landschapselementen. Het gat om een aanplant van knotwilgen over een lengte van ongeveer 450 m langs de Graafweidelooop.

- ✓ Uitrol Natuurinrichtingsproject en flankerend beleid voor de landbouwers
 - Na het finaliseren van de ecohydrologische studie kon er een bijsturing van het voorkeurscenario gebeuren. Dit scenario geeft de nieuwe bestemmingen aan binnen het projectgebied die binnen het op te maken GRUP zullen vastgesteld worden;
 - Bezoek aan de landbouwers die bijkomend getroffen werden door de wijzigingen aan het voorkeurscenario;
 - Voorbereiding en indienen aanvraag tot instellen Natuurinrichtingsproject Graafweide-Schupleer met als perimeter het bijgesteld voorkeursscenario. Dit Natuurinrichtingsproject beoogt enerzijds de realisatie van een natte natuurkern van 150 ha, behoud van landschaps- en erfgoedwaarden en anderzijds de inzet van positieve milderende, stimulerende, ondersteunende en compenserende maatregelen voor landbouw. Door de inzet van natuurinrichting wordt gewaakt over een evenwichtige invulling van de projectdoelstellingen en de potenties van het gebied;
 - Op 25 januari 2019 besliste de Vlaamse regering de minister van Omgeving, Natuur en Landbouw te gelasten om het Natuurinrichtingsproject in te stellen. Tegelijkertijd werd ook het gewijzigde voorkeurscenario goedgekeurd. Dit voorkeurscenario werd mee opgenomen in de startnota van het GRUP 'Vallei van de Kleine Nete en Aa van Kasterlee tot Grobbendonk', goedgekeurd op 15 maart 2019;
 - VLM en ANB bereiden momenteel de start van het Natuurinrichtingsproject voor.

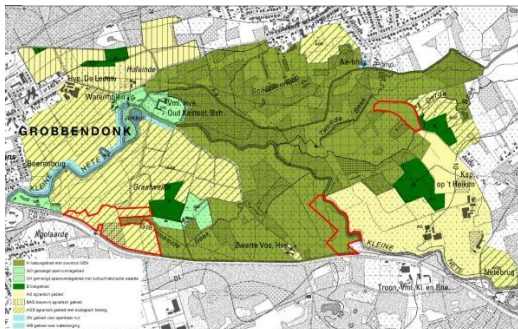
- ✓ Kasteelhoeve Grobbendonk
 - Uitschrijven en uitsturen van het bestek voor geïntegreerd beheerplan Kasteelhoeve en omgeving;
 - Voorleggen van het bestek voor het beheerplan aan het Agentschap Onroerend Erfgoed voor bijkomende subsidies. Het Agentschap kende een onderzoekspremie van 20.000 € toe;
 - Voorbereiden aanvraag verwervingssubsidie voor de Kasteelhoeve;

- ✓ Recreatieve ontsluiting
 - In de geïntegreerde inrichtingsvisie wordt reeds een basis gelegd voor de recreatieve ontsluiting. Daarbij werd rekening gehouden met de volgende voorwaarden: minimale

verstoring van de natuurkernen, recreatieve wandellussen die geschakeld kunnen worden tot een langer traject. De focus wordt gelegd op de onthaalpoorten: Kasteelhoeve en omgeving (Grobbendonk), Saswachershuis (Grobbendonk) en Schapestal (Vorselaar).

Volgende stappen:

- Opmaken van een timing voor uitvoeren van de eerste acties uit de inrichtingsvisie en begroting van de kosten;
- Onderzoek naar de mogelijkheid voor het indienen van een onthardingsproject voor de onthaalpoorten ter hoogte van Saswachershuis/Troon en Schapestal;
- Uitvoeren eerste acties uit inrichtingsvisie (mogelijkheden bekijken van de rioleringswerken en de recreatieve ontsluiting);
- Opstart Natuurinrichtingsproject 'Graafweide-Schupleer' en verdere uitbouw lokale grondenbank als flankerende maatregel (de vraag tot instellen van het Natuurinrichtingsproject ligt momenteel voor bij de minister van Omgeving, Natuur en Landbouw);
- Infomoment organiseren voor de landbouwers uit het gebied om stand van zaken van de verschillende acties en de gevolgen daarvan voor de landbouwers te communiceren;
- Gunning en opstart opdracht tot opmaak geïntegreerd beheerplan Kasteelhoeve en omgeving.

boven links: Gewijzigd voorkeurscenario; boven rechts: Wensbeeld uit de inrichtingsvisie met betrekking tot KLE's en recreatieve ontsluiting; onder: Kasteelhoeve aan het mondinggebied van de Aa in de Kleine Nete te Grobbendonk

4.4 Vallei van de Aa: een multifunctioneel landbouwlandschap

De vallei van de Aa is een waardevolle openruimtestructuur die verschillende gemeenten en heel wat bijzonderheden verbindt. De vallei wordt gekenmerkt door weilanden en akkers, met relictten van mooie beemdenlandschappen en gehuchten aan de rand van de vallei. Dit hefboomproject heeft een meervoudig doel, dat bovenlokaal en geïntegreerd (landbouw, water, landschap, erfgoed, toerisme en recreatie) wordt aangepakt: (1) een klimaatrobuuste landbouw creëren (evenwicht tussen landbouw en water) o.a. door agrarisch stuwpeilbeheer en (2) het aanbod aan verbindingen over de Aa tussen de dorpskernen en recreatieve netwerken vergroten en de aanwezige landschaps- en erfgoedwaarden beter ontsluiten en versterken.

Reeds gezette stappen:

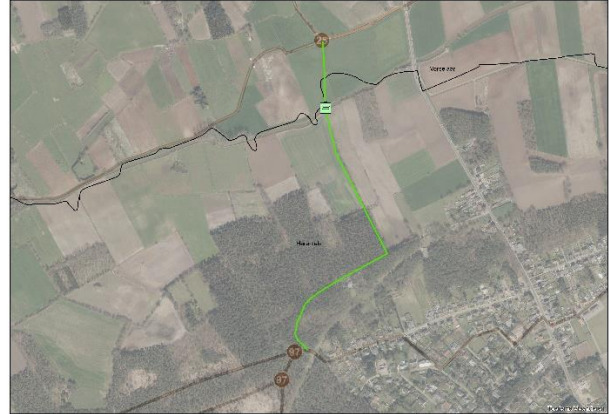
✓ Klimaatrobuuste vallei

- Indienen van het projectidee {beek.boer.bodem} in het kader van het landinrichtingsproject (LIP) Water-Land-Schap. Het projectidee werd geselecteerd waarna de projectpartners startten met de verdere uitwerking van het project. Op 3 oktober werd het 'Onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid (OOH)' ingediend bij de Vlaamse Landmaatschappij;
- Opmaak van een set maatregelen voor landbouwers en natuurbeheerders waarbij enerzijds op hoger gelegen gebieden water wordt vastgehouden, vertraagd afgevoerd en geïnfilteerd en anderzijds in lager gelegen gebieden wordt ingezet op alternatieve teelten en bufferen van water;
- Uitwerken en indienen van een definitief projectvoorstel voor PDPO-aanvraag {beek.boer.bodem}. Het PDPO wordt aangevraagd om personeelsmiddelen te verkrijgen voor de intensieve begeleiding van landbouwers en natuurbeheerders. Het PDPO werd door de deputatie van de provincie goedgekeurd;
- Organisatie informatievergaderingen (Herentals en Kasterlee) voor landbouwers om de urgentie voor een klimaatrobuuste vallei te duiden en om de set aan maatregelen toe te lichten;
- Start studie van ANB en departement Omgeving, uitgevoerd door Eco²:
 - Organisatie workshops voor landbouwers waar op deze kunnen aangeven wat de individuele behoeften zijn op het terrein;
 - Organisatie gebiedsexperten workshops om de noden en kansen op het terrein helder te krijgen.

✓ Recreatieve verbindingen

- Onderzoek toegankelijkheid voetgangersbrug tussen wandelknooppunt 25 en 97 van het wandelnetwerk 'Kempense Beemden' ter hoogte van Vorselaar/Herentals;
- Overleg met Fluxys en Air Liquide naar aanleiding van de ligging van leidingen onder hoge druk nabij de locatie van de geplande brug. Resultaat is een gunstig preadvies;
- Gunning sondering;
- Contacteren potentiële aannemers ifv studiewerk en bouwen voetgangersbrug over de Aa;
- Opstart overkoepelende inventarisatie van alle informatie over trage wegen, recreatieve verbindingen en erfgoed elementen in de vallei van de Aa. De 1ste fase van de trage wegen

projecten in Lille en Herentals zijn afgerond door het Regionaal Landschap kleine en Grote Nete. Dit betekent dat een inventarisatie van het trage wegennetwerk in Lille en Herentals voorhanden is. Vorselaar beschikt over een eigen inventarisatie van de trage wegen en erfgoed elementen.

links: Infovergadering voor landbouwers in het kader van {beek.boer.bodem}; rechts: locatie wandelbrug over de Aa

Volgende stappen:

- ✓ Klimaatrobuuste vallei
 - Na een gunstige beslissing van de minister van Omgeving, Natuur en Landbouw met betrekking tot het OOH kan een verdere doorstart van het landinrichtingsproject Water-land-schap gebeuren. Dit houdt enerzijds het starten van de uitvoeringsinitiatieven in (quick-wins, uitvoeringstermijn is 2 jaar) en anderzijds een verdere uitwerking van het LIP;
 - Communicatiemoment Water-land-schap op 10 april 2019;
 - Opstart PDPO en Water-land-schap.

- ✓ Recreatieve verbindingen
 - Gunning aannemer voor voorbereidend studiewerk en het aanleveren en plaatsen van de voetgangersbrug over de Aa;
 - Indienen omgevingsvergunningsaanvraag brug;
 - Verdere opmaak plan van aanpak missing links in recreatief netwerk en uitvoeren quick wins.

4.5 Groenblauwe dooradering Herentals

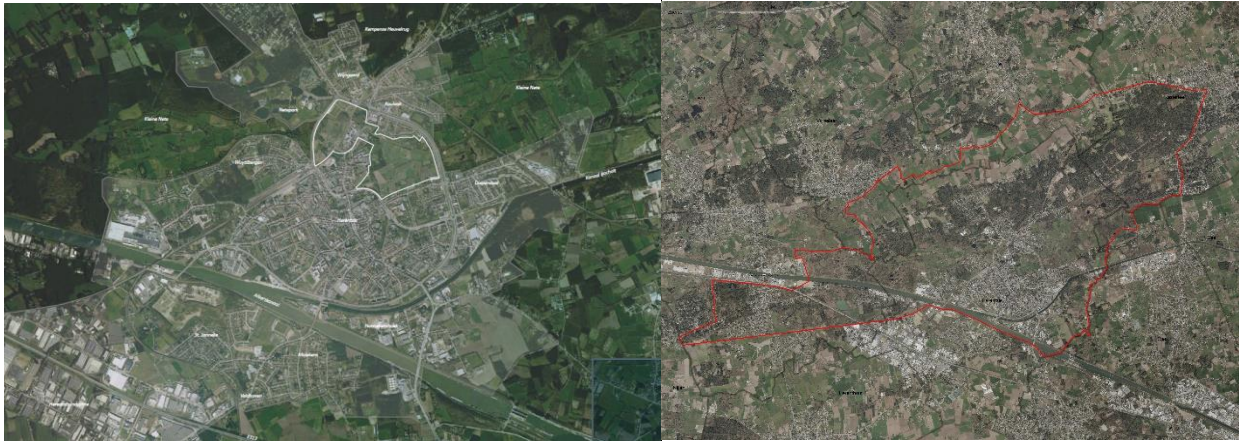
Het hefboomproject wil enerzijds de continuïteit van de vallei van de Kleine Nete tussen stedelijk gebied en buitengebied versterken en anderzijds moet er de nodige aandacht gaan naar de relatie tussen de vallei en het omliggende (stedelijke) landschap. Het hefboomproject bestaat uit twee deelprojecten: (1) de realisatie van een aaneengesloten groenstructuur en zones waar stedelijke ontwikkelingen plaatsvinden in de vallei van de Kleine Nete, vnl. Olympiadelaan en (2) de opmaak en uitvoering van een landschapsbiografie en -visie en een toeristisch ontsluitingsplan voor de Kempense Heuvelrug.

Reeds gezette stappen:

- ✓ Realisatie groenstructuur binnen zone stedelijke ontwikkeling
 - Ambtelijk afkloppen masterplan voor doortocht van de Kleine Nete door het kleinstedelijk gebied Herentals, omgeving Olympiadelaan;
 - Participatietraject over de herbestemming (PRUP) van de Olympiadelaan te Herentals liep van september 2018 tot december 2018;
 - De plenaire vergadering over het PRUP Olympiadelaan vond plaats op 17 december 2018;
 - Voorstel tot inzetten instrumentenkoffer VLM voor Olympiadelaan;
 - Oplevering beheerplan kasteel en domein Le Paige (september 2018).

- ✓ Kempense Heuvelrug
 - Verkennend onderzoek in functie van de afbakening van de perimeter van het projectgebied en een plan van aanpak voor de opmaak van een landschapsbiografie en –visie en een inrichtingsvisie;
 - Toezegging Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete voor significante financiële ondersteuning voor opmaak landschapsbiografie en –visie;
 - Opstart stuurgroep Kempense Heuvelrug en opmaak bestek landschapsbiografie en –visie van de Kempense heuvelrug te Herentals en omgeving;
 - Voorbereiding inrichten opleiding voor landschapsgids Kempense heuvelrug + plus, een interactief traject over natuur, geschiedenis en erfgoed in het land van Nete en Aa;
 - Aanplant ecologisch interessante planten typisch voor de Kempense Heuvelrug op terrein van De Brink. Hiermee werden de kampeerverblijven angekleed en de parking aan het zicht onttrokken. Tegelijk werden heel wat vruchtdragende planten aangeplant waar de jonge kampeerders van kunnen proeven. Sociale en ecologische winst op de Kempense Heuvelrug;
 - Overleg haalbaarheid UNESCO Global Geopark. Uitbreiding van de perimeter van de Kempense Heuvelrug naar de vallei van de Kleine Nete, inclusief Zanden van Mol;
 - Opmaak bestek, gunning opdracht en opstart van een ruimtelijke ontwikkelingsvisie voor de sport- en recreatiecluster langs de Kleine Nete in Herentals. 3 grote thema's worden belicht: bereikbaarheid, infrastructuur en natuur/open ruimte;
 - Onderzoek haalbaarheid verwervingssubsidie voor percelen op de Kempense heuvelrug.

- ✓ Andere
 - Opmaak visie met zoekzones voor boscompensatie gronden in Herentals.

links: projectperimeter vallei van de Kleine Nete binnen het kleinstedelijk gebied; rechts: Perimeter projectgebied landschapsbiografie Kempense Heuvelrug.

Volgende stappen:

- ✓ Realisatie groenstructuur binnen zone stedelijk ontwikkeling
 - Onderzoeken of instrumentenkoffer VLM kan worden ingezet;
 - Verderzetten procedure PRUP Olympiadelaan en uitwerking actieplan.

- ✓ Kempense Heuvelrug
 - Aanbesteding en start landschapsbiografie en –visie van de Kempense heuvelrug te Herentals en omgeving;
 - Opleiding landschapsgids Kempense heuvelrug + plus, een interactief traject over natuur, geschiedenis en erfgoed in het land van Nete en Aa;
 - Verder uitvoering opdracht ruimtelijke ontwikkelingsvisie voor de sport- en recreatiecluster langs de Kleine Nete in Herentals onder begeleiding van Stramien;
 - Opvolgen site De Brink en natuureducatieve inrichting van een nieuw perceel ism Natuurpunt;
 - Verder in kaart brengen quick-wins ter hoogte van de Kempense Heuvelrug;
 - Toetsing draagvlak bij lokale en bovenlokale partners van het Geopark en voorbereiden 1ste fase haalbaarheidsdossier.

- ✓ Andere
 - Faciliteren aankoop grond voor boscompensatie en mogelijke invulling als stadsrandbos (ongeveer 15 ha).

4.6 Zeggeloop (en andere zijlopen van de Kleine Nete tussen Geel en Herentals)

Dit hefboomproject heeft tot doel de Zeggeloop te ontwikkelen tot groenblauwe openruimtestructuur die vanuit het stadscentrum van Geel een verbinding maakt met de Kleine Nete. Zo wordt de vallei teruggebracht naar de stad, kunnen recreatieve verbindingen gerealiseerd worden, en kan er een bijdrage geleverd worden aan lokale waterberging. Ook kan onderzocht worden hoe andere zijlopen

van de Kleine Nete tussen Geel en Herentals de groenblauwe dooradering kunnen versterken. Pas na het finaliseren van het Beleidskader Open Ruimte van de stad Geel kan er werk gemaakt worden van de uitvoering van de ruimtelijke visie in Geel (ikv landschapspark Holven).

Reeds gezette stappen:

- Verkennend onderzoek naar de kansen/opportunities voor het gebied samen met de verschillende partners van het hefboomproject;
- Oplevering fase 1 trage wegen project Geel (inventarisatie in herwaarderingplan);
- DNA onderzoek open ruimte Geel als vooronderzoek in het kader van het nog op te maken beleidskader open ruimte dat verder bouwt op de doelstellingen uit de strategische visienota van het beleidsplan ruimte Geel (terreinbezoeken, advisering uit te werken visienota,...);
- Onderzoek naar de mogelijkheid voor de integratie van de sanering van de Kneutersloop in het strategisch project.

Volgende stappen:

- Opstart partnerschap hefboomproject;
- Screening waterkwaliteit, lozingspunten en mogelijk structuurherstel van de Zeggeloop, Larumse loop;
- Inventarisatie van potentiële nieuwe ecologische verbindingen;
- Onderzoek missing links trage verbindingen (mogelijkheden bekijken binnen fase 2 trage wegen project);
- Kwaliteitsbewaking van de uitwerking van de visienota met mogelijk toekomstperspectief en bouwstenen;
- Verder onderzoek mogelijkheid tot integratie sanering Kneutersloop en Bankloop in het strategisch project.

links: Zeggeloop binnen kleinstedelijk gebied; rechts: Kleine Nete ter hoogte van Olens broek/Langendonk

5. Communicatie

Als overkoepelend intern communicatiekanaal wordt gebruik gemaakt van de opvolgingscommissie, de beleidsmatige stuurgroep met gemeenten, provincie Antwerpen, Vlaamse overheidsdiensten en het middenveld. Daarnaast is er het procesbeheercomité, een ambtelijke stuurgroep met de projectleiders van alle deelprojecten. De dagelijkse werking van het project gebeurt via het projectbureau en de verschillende stuur- en werkgroepen binnen de hefboomprojecten.

De website, www.kleinenete.be, die momenteel nog een ambtelijke invulling kent, zal uitgebreid worden en daarbij een meer publieke functie krijgen. Verder zal de communicatie naar externen gebeuren via persberichten, evenementen, gemeentelijke infokranten, facebook pagina's van alle partners, ...

5.1 Bezoeken gemeentebesturen

Na de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2018 werden er verschillende nieuwe coalities gevormd in de partnergemeenten. Verschillende colleges van burgemeester en schepenen werden reeds bezocht om het strategisch project toe te lichten en de besturen te enthousiasmeren voor de verschillende acties in hun gemeente. De reacties van de colleges zijn positief. Er blijkt een mooi draagvlak te zijn voor de lopende en toekomstige projecten.

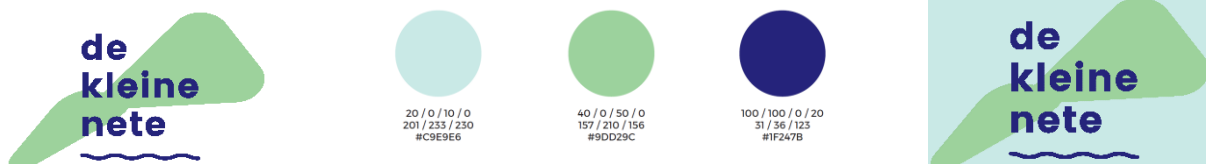
5.2 Logo, huisstijl en website

Het communicatiebureau TAKK werd aangesteld om een logo, huisstijl en website te ontwikkelen. Het logo en de huisstijl zijn intussen opgeleverd en in gebruik. Voor de website werd de input voor de verschillende projecten afgetoetst met de partners en doorgegeven aan het communicatiebureau TAKK. De verschillende thema's zijn: welkomspagina, 8 projectpagina's, informatieve pagina over de Kleine Nete, een pagina met wat er te beleven valt in de vallei van de Kleine Nete en een nieuwspagina.

De ontwikkeling van de website, www.kleinenete.be, is nog volop bezig. Het resultaat zal een evenwicht zijn tussen het kenbaar maken van het partnerschap en hun acties in de vallei, het voor publiek uitnodigend maken van de vallei en haar omgeving en het openbaar stellen van documenten en verslagen van de opvolgingscommissie (OC).

De huisstijl Kleine Nete zal gebruikt worden voor:

- ✓ De communicatie van het strategisch project 'Veerkracht in de vallei van de Kleine Nete'.
- ✓ De communicatie van het gebiedsprogramma 'Kleine Nete' van de provincie Antwerpen.
- ✓ De coördinatieopdracht Kleine Nete van gouverneur Cathy Berx. Binnen de coördinatieopdracht werd afgesproken dat alle projecten hun eigenheid behouden. Wanneer vanuit deze projecten gecommuniceerd wordt, wordt de eigen huisstijl van het betreffende project gebruikt en wordt het gemeenschappelijke logo ook vermeld.

Logo Kleine Nete en bijpassend kleurenpallet.

5.3 Evenementen

Vanuit het strategisch project zullen er verschillende Netedagen georganiseerd worden waarbij de nadruk telkens op een ander hefboomproject zal liggen of waarbij 2 aangrenzende hefboomprojecten samen in de kijker gezet worden. Deze publieksactiviteiten bieden een uitgelezen kans om het strategisch project en de samenwerking met de verschillende partners zichtbaar te maken voor een breed publiek. Tijdens de Netedagen kunnen omwonenden en belanghebbenden de transformatie van de vallei aan den lijve ondervinden en ervaren op welke manier de verschillende acties een meerwaarde kunnen betekenen voor de (be)leefbaarheid van het open ruimte gebied.

5.3.1 Netedag 2018: Le Paige aan de Kleine Nete

Op 7 oktober 2018 werd de eerste publieke Netedag 'Le Paige aan de Kleine Nete' georganiseerd. Omdat er in Herentals al verschillende acties gelinkt aan het strategisch project werden afgerond of uitgewerkt (beheerplan Le Paige, afgeronde 1ste fase rivierherstelproject Hellekens aan de Kleine Nete, wandeling Natuurpunt en Natuurgidsen) werd gekozen voor het hefboomproject '3.5 Groenblauwe dooradering Herentals'.

Op de plechtige opening mochten we de volgende sprekers ontvangen: Cathy Berx (gouverneur provincie Antwerpen), Mien Van Olmen (schepen ruimtelijke ordening, milieu en groenvoorzieningen, monumenten en landschappen, landbouw en plattelandsontwikkeling, stad Herentals), Bernard De Potter (administrateur-generaal van de Vlaamse Milieumaatschappij) en Jo Haentjens (afdelingshoofd Sportpromotie van Sport Vlaanderen).

Volgende activiteiten stonden op het programma:

- ✓ doorlopend: rondgang door domein Le Paige met kinderspeurtocht - wateronderzoekjes op kindermaat – infostanden
- ✓ om 14, 15 en 16 uur: architect Herman toont Le Paige
- ✓ om 14 en 15.30 uur: wandeling langs Spaans Hof naar rivierherstelproject Hellekens
- ✓ om 14 en 15.30 uur: natuur- en erfgoedwandeling - Tussen Abroek en Maasloop
- ✓ om 14, 15 en 16 uur: kindervertellingen met Mies en Moos Muis
- ✓ van 14 tot 17 uur: initiaties Stand Up Paddling (SUP) en kajakken op de Kleine Nete
- ✓ van 14 tot 17 uur: tentoonstelling Baboon! Eat Roots van Frédéric Castiau in het kasteel

Sfeerbeelden van de Netedag op 7 oktober 2018, domein Le Paige, Herentals

5.3.2 Netedag 2019

Intussen wordt de tweede publieke Netedag voorbereid. Deze zal plaatsvinden op 22 september 2019 in Lier en zal de 2 hefboomprojecten 'Landschapspark Pallieterland en 'Vallei van de Kleine Nete tussen Molternetebrug en Lier' samen in de kijker zetten. Er wordt momenteel volop samengewerkt om het programma van deze publieksdag vorm te geven.

B. FINANCIËEL DEEL

Hierbij een algemeen overzicht van de gemaakt kosten in het eerste werkingsjaar van het strategisch project. In bijlage 2 kan u een gedetailleerd overzicht terugvinden. De bewijsstukken van de werkings- en loonkosten kan u terugvinden in bijlage 3. In bijlage 4 gaat de vraag tot uitbetaling van een volgende subsidieschijf.

Jaarlijks overzicht kosten strategisch project	
Werkingskosten	13 160,23 €
Werkingskosten loon	2 121,41 €
Loonkosten	66 909,39 €
Totaal	82 191,03 €

C. BIJLAGEN

Bijlage 1: Fiches van de verschillende lopende acties.

Bijlage 2: Gedetailleerd jaaroverzicht werkings- en loonkosten

Bijlage 3: Bewijsstukken werkings- en loonkosten

Bijlage 4: Vraag tot uitbetaling volgende subsidieschijf